POLIROM
Florin Irimia
Câteva lucruri despre tine
EGO
proză

Colecția „Ego. Proză" este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

© 2014 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: ilustrație de Veronica Solomon
Foto autor: Paul Gorban

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

IRIMIA, FLORIN

Câteva lucruri despre tine / Florin Irimia. – Iași: Polirom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4680-7
ISBN ePub: 978-973-46-4858-0
ISBN PDF: 978-973-46-4859-7

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Florin Irimia

Câteva lucruri despre tine

roman

M.S.

POLIROM
2014

Prolog

N-a murit. Nu aici, cel puţin. Iat-o, la fel ca atunci, la fel ca în poze, tânără şi ingenuă, şi foarte frumoasă, cu ochii aceia ai ei, mari, cu pleoape grele, parcă tot timpul pe jumătate adormiţi, deşi asta mai mult ca sigur e doar o impresie. Se-ndreaptă înspre el cu gesturi moi, leneşe, şi-i zâmbeşte. După care îl întreabă ceva. Îl întreabă ceva, dar el nu-i poate răspunde. Pentru că n-o aude. E ca şi cum s-ar afla în spatele unui perete izolat fonic, însă complet invizibil. „Ce-ai spus?", are impresia că-i zice, dar nu poate fi sigur, pentru că nu se aude nici măcar pe el însuşi. Ea îi spune din nou. Degeaba. Zâmbetul i-a dispărut acum de pe faţă, fiind înlocuit de-o uşoară nedumerire şi de acea suferinţă incertă pe care o emană ori de câte ori e serioasă. Buzele i se mişcă din nou. E una şi aceeaşi întrebare, e sigur de asta, doar că el n-o poate înţelege. Vede cum pe chipul frumos şi sobru îi apare un rictus, după care, brusc, se-ncovoaie de la mijloc într-un urlet de durere

mut și lipsit de noimă, aproape comic fără sonor. Cade. A căzut. E în genunchi acum, „Ajută-mă", i se pare că zice, „Ajută-mă, nu mă lăsa aici, nu mă lăsa așa". După care se trezește. Continuă să-i vadă ochii mari, uimiți, care îl priveau cu speranță, cu reproș, cu o imensă părere de rău. Are constant visul ăsta, dar chiar și așa, nu poate să facă nimic niciodată ca să-i schimbe finalul.

1

Undeva, într-o cameră de hotel

Mă trezesc brusc și e întuneric. Sunt singur și ceva îmi spune că n-ar trebui să fiu și că în câteva secunde mă va cuprinde din nou frica. Frica și o scârbă de ceva. Ceva ce-am făcut, ceva ce n-ar fi trebuit să se întâmple, dar s-a întâmplat, ceva oribil, ca o boală fără leac, ca o moarte timpurie și violentă. Ceva pentru care va trebui să dau socoteală. Urechile îmi vâjâie ca și cum aș avea două scoici înfipte în ele, iar undeva, în creier, un omuleț maliţios mărunțește cu ciocanul o movilă de nuci. Ar fi trebuit să am pe cineva lângă mine în pat. Da, o femeie somnoroasă și goală, garanția mea că am lucrurile sub control. O dâră de memorie, un *feeling* difuz, amintirea unei realități care poate nici n-a avut loc îmi semnalează această absență. Încerc să detectez o urmă de parfum prin aer, printre așternuturi, ceva care să-mi spună că nu mă înșel, dar când inspir nu simt decât olmul

banal al unei camere de hotel. Închid ochii și oasele încep să-mi tremure, un tremur fin, aproape imperceptibil, care s-ar vedea numai pe o foiță transparentă din plastic. Apoi cred că adorm. Și mi se face sete. Visez cum mă ridic din pat și mă îndrept spre baie ca să-mi torn un pahar mare cu apă. Ușa e închisă, dar înăuntru se vede lumina aprinsă. Ca și cum cineva ar fi deja acolo. Ca și cum m-ar aștepta. Se aude robinetul curgând egal, monoton, transmițându-mi un fel de mesaj. Visez că mi-e frică. Pun mâna pe mâner și dau să învârt, dar, chiar atunci, mă trezesc. Stau așa, nemișcat, așteptând să-mi dau seama unde mă aflu (într-o cameră de hotel), dacă afară e vară sau iarnă (e primăvară), în ce zi și lună a anului ne aflăm (3 aprilie). Nu mi-am amintit nimic din toate acestea. Am căutat până la urmă un ceas (cel de la mână mi-a dispărut sau poate n-am avut niciodată) și l-am găsit sub forma telefonului mobil, așezat frumos pe noptieră. Ora, ziua și luna. Anul e ăsta, anul curent... Cât despre hotel, știu doar că e înalt, pentru că adineaori m-am uitat pe fereastră. N-am văzut mare lucru – fereastra e mică și cam îngustă –, dar am văzut că ningea, habar n-am în ce oraș mă găsesc – în țara asta toate orașele arată la fel –, dar am văzut că sunt la înălțime. Măcar la propriu, dacă nu altfel. Întotdeauna mi-a plăcut să mă cazez la etajele superioare. Asta îmi amintesc.

E ca și cum te-ai afla mai presus de destin, de ce au hotărât alții în locul tău. Ceea ce, evident, e o iluzie. Dar care ține, funcționează, atât timp cât nu-ți face vânt careva pe geam. Atât timp cât nu te gândești prea mult că-i *doar* o iluzie. Ceasul telefonului mobil arată, mare, 2:56. Aproape trei dimineața. Îmi simt gura uscată și grea, ca și cum cineva mi-ar fi căptușit-o cu o mie de pietricele. Ar trebui să mă duc la toaletă. *Nu!* Să scuip, să clătesc. *Nu. Nu te duce!* De ce? *Nu contează.* Cum nu contează? *E mai bine așa. Nu vrei să te duci acolo.* Înghit în sec. Simt cum ceva se apropie de mine, ca un duh rău, ca o iscoadă venită din Iad, îmi dă târcoale, adulmecându-mi inima care începe să-mi bată mai tare. O transpirație rece, malignă, îmi răzbate prin piele și odată cu ea îmi amintesc ce-am visat... Lumina din baie. Apa curgând. Semnele unei treceri. Priveliștea rămasă după ea, tablou al unui pictor dement. Dar visele sunt vise, o activitate cerebrală intensă, cumva necesară, dar nimic mai mult. Nu sunt premoniții, nu ne dezvăluie ceea ce ne e frică să descoperim singuri. Visăm ca să uităm, spun unii, nu ca să ne aducem aminte. Poate chiar asta mi s-a întâmplat: am visat prea mult în tot timpul ăsta, iar acum... acum sună telefonul. Nu e mobilul. E un telefon fix. Undeva departe. Iar țârâitul nu-i din secolul ăsta. Sună ceremonios și lugubru, cu pauze lungi între fiecare

apel și vine... De unde vine? Parcă ar fi dintr-o altă cameră. Dintr-o altă cameră, da, dar una ocupată tot de mine. Se pare că sunt cazat într-un apartament. Asta nu-mi aminteam. Asta și toate celelalte. Sentimentul de neputință, de abandon, ca și când m-aș fi trezit legat de un scaun, iar acum urmează să fiu torturat. Senzația de neadecvare, de incompatibilitate cu lumea. Uluiala în fața zgârceniei destinului. Consternarea. Angoasa. Toate se bulucesc acum să-și facă loc în capul meu ca niște cerșetori în fața unei pomeni. Nu vreau să răspund. Cine are treabă cu mine la ora trei dimineața? Dar poate că totuși e ceva important. Ceva vital, ceva crucial, poate la capătul celălalt e o voce care vrea să-mi vină în ajutor. De parcă ar exista asemenea voci...

— Alo?

— Alo, bună dimineața, de la recepție vă deranjăm. Este ora trei dimineața. V-am sunat așa cum ați solicitat.

— Poftim?

— De la recepție vă deranjăm...

— M-ați sunat așa cum am solicitat...

— Exact.

— Când?

— Când? Când ce?

— Când am solicitat să fiu trezit?

— La ora trei...

— Nu, nu, vreau să spun când anume am făcut solicitarea?

— A, ieri ați făcut-o. Nu eram eu pe tură, mi-a lăsat colega mesaj. Apartamentul 26, domnul Damian...

— Da...

— ...trezire, ora trei dimineața.

— Nu-mi amintesc nimic...

— Asta nu mai știu... Noi v-am sunat...

— Mulțumesc tare mult...

— Vă mai putem ajuta cu ceva, domnule Damian?

— Nu cred. Sau da. Ați putea trimite un instalator? S-a defectat robinetul în baie. Curge apa și...

— Din păcate la ora aceasta nu avem niciun instalator disponibil. Programul instalatorilor începe la ora 8. Dar am preluat cererea dumneavoastră și, imediat după ora 8, un instalator va veni la dumneavoastră.

— Mie acum mi-ar fi trebuit.

— Acum, v-am spus, nu e nimeni...

— E cineva în baie, cred...

— Poftiți?

— Cred că e cineva la mine în baie. În cadă, mai precis. Cred că e cineva acolo... Cineva care...

— Ce vă face să credeți asta?

— Nu știu. Intuiția?

— Lăsați intuiția pentru femei, domnule Damian.

— Poftim?

— Domnule Damian, chiar nu am timp de povești. Vă mai pot ajuta cu ceva?

— De ce nu mă credeți?

— Vă cred, cum să nu vă cred. Mai bine ați mai fi dormit. Părerea mea. Omului îi trebuie măcar șase-șapte ore de somn ca să poată fi treaz în adevăratul înțeles al cuvântului. Înțelegeți, domnule Damian? Înțelegeți cuvintele astea? O zi bună vă doresc!

Și închide.

Și-acum ce urmează, domnule Damian? îmi spun în gând, încercând să-mi explic ciudata mitocănie a recepționerului, dar n-apuc să mă gândesc foarte mult, că telefonul sună din nou. E mobilul. 0700 288 900. Nu cunosc numărul. Răspund, cu sentimentul că am comis o eroare.

— Bună dimineața, domnule Damian, se aude o voce masculină, gâjâită, la celălalt capăt.

Nu-mi dau seama dacă individul e ironic sau nu.

— Nu dormeam, îi răspund vinovat, fără să-mi dau seama de ce.

— Nici nu mă gândeam. Ia spuneți: cum se prezintă lucrurile? E totul sub control?

— Da... nu-nțeleg de ce n-ar fi...

— Foarte bine atunci. Niciun motiv să ne îngrijorăm. Mă bucur s-aud asta.

— Niciunul, într-adevăr.

— Atunci rămâne cum am stabilit?

Pentru o secundă îmi vine să urlu, să iau telefonul și să dau cu el de pereți. *Ce să rămână cum am stabilit? Lăsați-mă în pace sau spuneți-mi ce naiba vreți de la mine!* Dar mă abțin. Număr în gând până la zece. Nu știu dacă fac bine sau rău. Mi se întâmplă destul de des lucrul ăsta.

— Rămâne cum am stabilit, reușesc, într-un final, să îngăim.

Apoi închid. Țin telefonul în mână continuând să mă zgâiesc la ecran ca și cum aș aștepta să se mai întâmple ceva. Un fel de miracol, ceva care să dea timpul înapoi, deși, chiar dacă timpul ar conveni să se dea înapoi, n-aș ști precis când să zic stop. Trec așa câteva minute. Și nu se mai întâmplă nimic.

Așa că n-am încotro. Va trebui să mă duc să mă uit. Ce poate să mă aștepte acolo? *O baie de sânge.* Ce poate fi atât de îngrozitor? *Un trup ciopârțit.* Omul e condamnat la cunoaștere. Vrea să știe, e curios ca o pisică, nu se poate sustrage acestei porniri. Vrea să știe chiar și atunci când *știe* că nu-i face bine să știe. Dar eu nu-mi spun asta. Ce-mi spun e că, dacă tot am făcut ceva, aș face bine să-mi amintesc și de ce am făcut-o. Motivul. Cauza. *Rațiunea.* Dacă se poate numi

așa. Pe drum, pe drumul lung din camera cu telefon înspre baie, realizez că, în câteva secunde, viața mea se va schimba pentru totdeauna. Fiindcă acum sunt aproape sigur de ceea ce voi vedea. Sunt în dreptul ușii. La fel ca în vis, lumina e aprinsă și dinăuntru se aude apa curgând. Învârt de mâner și împing.

2

Un frate mai mic

Și de unde vine predispoziția asta pentru genul *noir*? De ce-mi place să mă uit mai degrabă la un film vechi, din anii '40-'50? Bine, îmi plac și astea noi, dar parcă nu așa de mult... Cel mai mult îmi plac filmele lui Woody Allen. Din cele noi, vreau să spun. Și ale lui Roman Polanski. Ciudat cum Woody Allen a renunțat la Mia Farrow, nu credeți? O femeie atât de frumoasă, atât de delicată... Ce-o fi găsit la asiatica aia? Mă gândesc și la John Lennon, care făcuse o adevărată obsesie pentru Yoko Ono. Există oare o predispoziție la anumiți bărbați de a se îndrăgosti de asemenea femei? Există ceva, acolo, în genele lor? Sau se îndrăgostesc numai după ce se culcă cu ele, doar știți ce se spune despre femeile asiatice... Altfel de ce ai renunța la o zeiță (vezi coperta revistei *LIFE* din 5 mai 1967, de exemplu) pentru o urâtă? Numai pentru că e mai tânără? Mai docilă? Pentru că e

fiica adoptivă a iubitei tale? Ce frustrări se ascundeau acolo? Ce fantezii morbide? *Țeapă, Mia,* in your face, *Mia! Ți-a trebuit Sinatra? Ți-au trebuit copii adoptați? Unu' singur nu ți-a fost suficient? Atunci pe asta ți-o iau de pe cap. Înțelegi? Nu, nu cred că-nțelegi. Nu încă. Muhaha! Muhaha! Muhahaha!* „Ai grijă ce-ți dorești", circulă o vorbă, iar vorbele astea nu mint niciodată.

Oamenii iau decizii bizare. Uneori își dau seama de asta, cel mai frecvent, nu. Tatăl meu s-a căsătorit pentru a cincea oară! Cu o femeie foarte tânără, nici nu împlinise 21 de ani. Nu, a lui nu e asiatică. E fiica unei doctorițe cu bani. Mda. S-a căsătorit cu ea, citez, „ca să fie liber" (mă pufnește și acum râsul), după care a lăsat-o însărcinată. Eu i-am spus de la început că o să sfârșească schimbând scutece. Adică ce femeie se mărită cu unu' de 60 de ani dacă ăla nu-i dispus să-i facă un copil? E absurd, dacă voia să se distreze, se ducea cu unu' de vârsta ei. În schimb, el o tot trage c-a fost un accident, de parcă se mai pot întâmpla accidente în ziua de azi, când toată lumea programează lucrurile astea până la ultimul detaliu...

Dar încerc să nu-i judec pe ceilalți. Să mă abțin de la aplicat etichete. Este un obicei pe care l-am deprins în timp ca, atunci când îmi vine să critic pe cineva, să mă gândesc că, poate, într-o zi, am s-ajung și eu în aceeași situație. Nimeni n-a venit

să-mi spună asta și nu vorbim de niciun privilegiu aici. E o superstiție, dacă vreți, deși ce superstiție e aia care se bazează pe observație? Uitându-mă în fiecare zi cum imperiul de cuvinte al tatălui meu se clătina sub propriile-i fapte, am decis că mai bine îmi păstrez judecățile pentru mine. Sperând că, atât timp cât n-am să mă laud cu ce *nu* voi face, poate va mai exista o șansă chiar să *n-o fac.*

Deci nu trebuie să vă mire că n-am încredere în cuvinte, indiferent dacă sunt spuse sau scrise. De aici și dificultatea mea: pe de o parte, nu vreau să am de-a face cu ele, pe de altă parte, nici nu pot fără ele. Probabil am moștenit asta de la maică-mea, ei îi plăcea să scrie. A scris jurnale întregi, nu se simțea bine dacă nu consemna acolo tot ce i se întâmpla peste zi. În schimb eu, ori de câte ori mă apuc de scris, am sentimentul că-mi scriu condamnarea la moarte. Cu fiecare cuvințel pe care-l iau din eter și-l trec pe foaia de hârtie, am impresia că ea devine din ce în ce în mai concretă, mai palpabilă. Mi-o imprim în ființă, o scrijelesc acolo ca pe scoarța unui copac, mi-o tatuez pe pielea sufletului, o culcușesc în bârlogul eului meu. Îi dau mâncare și apă. O leagăn s-adoarmă. Înțelegeți ce vreau să spun? Și, deși știu foarte bine încotro mă îndrept, nu fac nimic ca să mă abat de la traseu. Ca și când totul ar ține de o fatalitate absurdă care nu-ți dă voie decât s-o

accepți ca atare. Aș vrea să cred că mai toți scriitorii cochetează într-un fel sau altul cu *feeling*-ul ăsta, chiar și cei *successful*. Pot să zic *feeling*? *Successful*? Adică cu *sentimentul* ăsta, adică *de succes*, ați înțeles, nu? Eu am tendința să mai folosesc cuvinte englezești și când vorbesc, defect profesional. V-am spus că predau engleza, nu? Da, la universitate. Vai de capul ei, universitatea. Săracă lipită, de-abia dacă mai are bani să ne plătească pe jumătate din ore, iar studenții, ce să mai vorbim, trei sferturi vin mai mult așa, că trebuie să facă și ei ceva în viață. Eu îi împart în trei categorii: cei buni, cei răi și cei antipatici, din care ultimele două predomină. Exagerez, doctore, studentele sunt o excelentă pepinieră de neveste și amante, ce ne-am face fără ele? Iar băieții au și ei rolul lor – ne pun pe noi, profesorii, într-o lumină mai bună. Dar nu vreau să vorbim despre asta. Sau despre copilul nou-născut al lui taică-meu. Îmi zice odată bătrânu', și cu asta închei: „Dacă eu mor, ai să ai tu grijă de el?". De copil, adică. Că pe nevastă-sa n-o prea crede în stare. „Păi, de ce te-ai mai căsătorit atunci? Și în plus, mă vezi pe mine că-mi doresc copii? Păi, nu-mi doresc, tocmai asta-i ideea, că, dacă-mi doream, îi făceam până acum." Or fi ei simpatici și drăgălași, te uiți în ochii lor și parcă îți vine să mai dai lumii o șansă, dar apoi cresc, devin antagonici, dacă într-o bună zi mă plictisesc și-mi bag picioarele?

Cu așa părinți ca ai mei, n-am cum să nu iau și varianta asta în calcul.

Nu, nu cred că sunt făcut să am responsabilități. Unora le plac, se îndoapă cu ele – căsătorie, copii, ipotecă, două servicii, totul în numele acestei obsesii. Dar toleranța mea e scăzută, știți, într-un fel chiar m-am bucurat când bătrânu' s-a căsătorit cu una așa tânără, măcar în felul ăsta nu va trebui să am eu grijă de el. Evident, până la optzeci de ani s-ar putea să mai divorțeze de vreo două ori. Ha, ha, n-ar fi amuzant ca în final să plătească pensie alimentară din pensia lui de *bunel*? N-ar suporta să-i zici așa, chiar dacă ar fi adevărat. *Forever Young* ar trebui să fie melodia lui preferată, deși nu cred că știe cine e Dylan.

O, doctore, dar nu sunt eu ăsta, nu mă recunosc în felul acesta de-a vorbi! De parcă în mine ar locui două entități separate, una mai pașnică, mai împăciuitoare și mai fraieră, cealaltă chipurile mai agresivă, mai revoltată, dornică să-și facă dreptate. Sau ca și cum cel care sunt, care mă știu că sunt, ar fi înlocuit din când în când de altcineva cu care semăn, dar nu de tot, care aduce cu mine, dar e în același timp diferit. Și totuși n-am să mă dezmint de el tocmai acum, nu vreau să fac ca alții, care-și renegă eurile anterioare laolaltă cu nevestele pe care le-au avut.

Să ai curaj să fii mediocru, să-ți asumi mediocritatea până la capăt, iată un mod absolut onorabil

de a-ți duce existența! Să nu tânjești să fii altcineva decât cel care ești, să nu dai sfaturi pe care tu însuți nu le-ai urma niciodată, să nu spui ceva despre tine care să nu se poată susține în fapte. Prefer un ticălos sincer decât un gentleman prefăcut!

Cu mii de ani în urmă, zeiței Lehamyte i-a căzut cu tronc muritorul Siktir sau poate a fost invers, nimeni nu mai știe exact. Cert e că între cei doi s-a înfiripat o mare iubire, și din această iubire s-a născut o fetiță pe care au numit-o Depressia. Doar că muritorul Siktir mai avea și o soție, pe vrăjitoarea Perzania, cum și Lehamyte, la rândul ei, avea un soț, pe zeul Mohor. Și mâniindu-se ei de trădarea soților, vrăjitoarea Perzania și zeul Mohor au blestemat-o pe Depressia să nu-și găsească niciodată fericirea, iar pe părinți, să fie tot timpul niște părinți răi, indiferenți și iresponsabili, oricât s-ar fi străduit ei să fie pe dos. Și, în felul acesta, nu numai că Depressia nu și-a aflat nicicând fericirea, chiar dacă i s-au oferit suficiente oportunități pentru asta, ci întreaga ei seminție a fost atinsă de blestem și uite așa se face că toți copiii ei și copiii copiilor ei s-au născut condamnați la amărăciune și necaz, iar eu sunt unul dintre aceștia.

Sau poate că totul nu e decât o legendă, un mit, o poveste.

Sau ceva ce-am scris chiar acum, neavând altceva mai bun de făcut.

3

Mai bun? La ce bun?

Nu știu când am devenit depresiv. Poate așa am fost toată viața. Poate că n-am văzut niciodată lumea în roz, poate că întotdeauna am avut o suspiciune față de ființa umană, ca atunci când te uiți la un produs, îl întorci pe toate fețele și, deși nu știi ce anume nu-ți place la el, ceva îți spune că mai bine îl lași acolo, pe raft. Sau poate că totul mi se trage de la divorțul alor mei. Aveam opt ani la momentul acela. N-am crezut că are să mă afecteze într-o așa de mare măsură. Și, de fapt, nici nu știu dacă m-a afectat. E mai mult așa, o bănuială, de conștientizat propriu-zis, nu conștientizez nici acum... Sau poate conștientizez eu ceva, deși la fel de bine e posibil să-mi fi indus sentimentul. Cum au pățit copiii ăia din State, care, după ce-au mers la psihanalist, și-au dat seama că au fost abuzați în copilărie. Și apoi s-a dovedit că, de fapt, psihanalistul le indusese cumva acest *feeling*.

No offense, doctore, nu bat niciun apropo. Deşi să ştiţi că nu mi-ar surâde deloc ideea. Să fiu hipnotizat, vreau să zic. Mi-e frică de ce zace în mine neştiut. Sau amorţit, aşteptând un prilej să se poată trezi la viaţă. Un câine negru, un diavol, un demon. O energie malefică. Când eram mic şi mă supăra cineva, obişnuiam să mă gândesc cu răutate la el şi după un timp aflam că i s-a-ntâmplat ceva neplăcut. Un profesor care mi-a pus odată un 4 a făcut accident de maşină. Un vecin care mi-a spart mingea de fotbal şi-a rupt mai târziu un picior. M-am oprit după ce un băiat care-mi şterpelise o maşinuţă a căzut într-o zi de la balcon. N-a murit, norocul lui a fost că stătea la etajul I. Dar m-am speriat atunci, nu credeam că pot fi atât de puternic. Pe vremea aia aşa mă consideram. Un învingător. Un copil Darius. Nu-mi amintesc să fi fost deprimat, dar, cine ştie, poate „virusul" era deja în mine, aşteptând doar un moment propice ca să se poată manifesta. Am citit undeva că stângacii sunt mai puţin predispuşi la depresie decât dreptacii. Poate dacă aş fi fost dreptaci, eram oale şi ulcele acum. Vorba bunică-mii, Dumnezeu s-o ierte, „când am să fiu eu oale şi ulcele", nu ştiu ce-o să se-ntâmple... Acum chiar că e oale şi ulcele. Şi nu s-a întâmplat mare lucru. Aceeaşi lume ostilă, primitivă, plănuind cum să-ţi vină de hac. Aceeaşi indiferenţă în lipsa ostilităţii. Doar

temperatura a mai crescut cu câteva grade, semn că Iadul e din ce în ce mai aproape.

Morţii sunt aşa de sobri, doctore, aşa de solemni! Chiar şi cei mai veseli dintre oameni, chiar şi cei mai indiferenţi la ideea de moarte, odată ce-au murit, nu le mai rămâne pe faţă nimic din fosta expresie. Poate e din cauza a ceea ce văd acolo unde se duc. Poate că nu le convine că sunt morţi. Adesea mă văd şi pe mine în sicriu, un alt mort solemn, condus pe ultimul drum de o mână de oameni obosiţi. Deprimant. Şi cu toate acestea, n-am simţit niciodată vreo dorinţă să-mi pun capăt zilelor. Vreau să zic vreo dorinţă din aceea acută, intempestivă, vreun impuls din acela copleşitor. Ce experimentez eu e indiferenţa. O indiferenţă imensă faţă de tot ce se întâmplă în univers. *La ce bun?* e întrebarea dominantă. *La ce bun* să mă implic? De exemplu: *la ce bun* să-mi pară rău şi să sufăr? *La ce bun* să iubesc, *la ce bun* să-mi pese de cineva, *la ce bun* să vreau ceva mai bun de la viaţă? „Totul e deşertăciune", cum zice Ecleziastul. Îmi place partea asta. Nimic nu contează cu adevărat, nimic nu are valoare, viaţa e suflare de vânt, cum zicea Dylan. Iar omul, o trestie cugetătoare, cum zicea Pascal. Sau *a candle in the wind*, cum zicea cântăreţul ăla britanic... cum îl cheamă... homosexualul... În fine, îmi scapă acum.

Îmi scapă, îmi scapă printre degete. Ca și cum amintirile, tot ce-am învățat că se petrece pe acest pământ nelegiuit și murdar s-ar preface în niște picături de apă. Sau în ceva sfărâmicios, ca o hârtie după ce-a fost arsă.

Nimic nu rămâne la fel. Norocul se transformă în ghinion, speranța în cinism, admirația în invidie, respectul în dezamăgire.

Mai devreme sau mai târziu, cu toții ne prindem în marea horă a deznădejdii.

Dansăm pe covoare de sticlă pisată, oferindu-ne să zâmbim chiar atunci când cioburile ne intră în tălpi.

În fiecare zi, un nou dans. Din ce în ce mai lung și mai devastator. Deprimați din toate țările, uniți-vă! Dați-vă mâinile și-apoi haideți la joc!

Suferim întruna pentru că ținem morțiș să credem că viața asta are un scop. Când, de fapt, nu are absolut niciunul. În afară de a înțelege acest lucru.

De aceea mi-ar plăcea să fiu mort. Ca să scap de povara tuturor scopurilor. Ca să mă bucur de senzația aceea de eliberare totală. Sinucigașii asta își doresc. S-ajungă în locul acela fără de-ntristare și suspin, unde nu mai trebuie să dea socoteală pentru nimic. Unde nu trebuie să-și mai facă griji pentru ziua de mâine. Unde nu trebuie să se mai chinuie să aibă lucrurile sub control. Corpul înțepenește și se umflă, în timp ce sufletul, subțire

și zglobiu, călătorește cu viteza luminii prin univers. Dacă-aș putea să mă-nconjor într-un nor de fum și să nu mai apar niciodată, o, ce bine-ar mai fi! Mda. Mi-ar plăcea să fiu mort, dar nu mi-ar plăcea să fiu văzut mort. Și taman chestia asta mă ține în viață.

Așa că să lăsăm moartea și să vorbim despre viață. *Despre viață, pur și simplu*, parcă era o emisiune la TV. Ce eroare! Ce naivitate! Nimic nu-i pur în viață, nimic nu-i simplu. E aproape o blasfemie să vorbești în felul ăsta despre ceva atât de nedrept și dezamăgitor. Despre ceva atât de incomprehensibil și terorizant. Despre ceva... mă rog, atât de incompatibil cu fericirea.

4

Născut pe 18 august

Roman Polanski s-a născut în aceeași zi cu tatăl meu. Și nu numai el. Robert Redford, Edward Norton, Patrick Swayze, Denis Leary, Andy Samberg, Christian Slater, lista e lungă. Așa cum se știe, Roman Polanski a avut toată viața o predispoziție pentru nubile. Sharon Tate, născută în aceeași zi cu mine, era cu zece ani mai tânără decât el. Probabil că, dacă n-ar fi fost ucisă, mai târziu Polanski ar fi părăsit-o pentru următoarea. Nastassja Kinski, născută în aceeași zi cu Sharon Tate, și cu care Polanski ar fi avut o scurtă aventură, avea cu 28 mai puțin decât regizorul. Samantha Geimer, violată de Polanski la vârsta de treisprezece ani, cu 30. Emmanuelle Seigner, actuala soție a lui Polanski, pe care toată lumea și-o amintește din *Lună amară*, cu 33.

Există oare o predispoziție la bărbații născuți pe 18 august să se căsătorească cu femei din ce

în ce mai tinere? Păi, să vedem. Robert Redford: mult timp căsătorit cu Lola Van Wagenen, cu doar doi ani mai tânără decât el, a divorțat în 1985 pentru a se recăsători cu artista Sibylle Szaggars, cu douăzeci și ceva de ani mai tânără decât actorul; totuși, la 57 de ani, câți are acum, Sibylle nu mai e ceea ce s-ar putea numi o „tinerică" și, având în vedere vârsta lui Redford, e greu de presupus că actorul va mai avea o a treia nevastă. Edward Norton: născut în 1969, s-a căsătorit în aprilie 2012 cu producătorul Shauna Robertson, născută în 1974. Deși mai tânără decât el, diferența nu-i semnificativă. Ce-i drept, Norton mai are mulți ani de trăit, rămâne de văzut cum vor evolua lucrurile. Regretatul Patrick Swayze a fost căsătorit o singură dată, cu Lisa Niemi, cu doar patru ani mai tânără. Puțini oameni s-au iubit la fel de mult ca ei doi. Denis Leary e căsătorit din 1989 cu scriitoarea Ann Lembeck. Între ei, o diferență de numai cinci ani. Nu sunt semne c-ar dori să se despartă. Christian Slater e un caz mai special. A avut nu mai puțin de douăzeci de relații, cu femei mai tinere sau mai puțin tinere, de care s-a despărțit în medie după doi ani. În 2006 a divorțat de Ryan Haddon, singura care i-a fost soție, mai tânără decât el cu numai 25 de luni, pentru ca în 2013 să se căsătorească cu Britany Lopez, cu 18 ani mai tânără. E interesant de urmărit ce se va-ntâmpla mai departe. În fine,

Andy Samberg, născut în 1978 și june absolut al listei, s-a căsătorit de curând cu Joanna Newsom, mai mică decât el cu patru ani. La fel ca în cazul lui Norton, Samberg este deocamdată o enigmă din punctul de vedere al comportamentului romantico-marital și, așa cum se spune în engleză, *only time will tell*. Cu toate acestea, putem conchide că, deși toți acești bărbați s-au bucurat la un moment dat de favorurile unor soții mai tinere, numai Roman Polanski și cu taică-meu au manifestat o atracție constantă pentru femei din ce în ce mai necoapte. Dacă mâine s-ar inventa un leac împotriva bătrâneții, sunt convins că la 100 de ani, ei ar avea neveste de maxim 18.

Sunt rău, doctore, sunt hain. Îmi vărs năduful pe Roman Polanski pentru că nu pot să mă răzbun pe taică-meu.

Să ai o soție însărcinată în luna a opta care să fie ucisă cu bestialitate și asta dintr-o pură întâmplare, pentru că așa a decis ruleta nemiloasă a sorții, e prea mult. E absurd, e nedrept, e revoltător! E strigător la cer! Aproape orice ți se poate scuza după asta.

Inclusiv un viol. (Ba nu, ba nu!)

Pot să-nțeleg asta. (Ba n-ar trebui să poți!)

Deși n-a fost tocmai viol. (Ba a fost, ba a fost!)

Iar victima nu mai era virgină la momentul acela. (Și ce dacă?)

Pot să-nțeleg că, uneori, ceva se întâmplă și tot ce credeai despre tine, despre eul tău de până atunci sare în aer și ce devii după asta e un fel de-a spune că ai supraviețuit.

Poate că, dacă Sharon Tate ar fi trăit, Roman Polanski ar fi fost cel mai fidel soț din lume.

Poate că, dacă Sharon Tate ar fi trăit, n-ar fi existat nicio Samanthă în viața lui Roman.

Poate că, dacă Sharon Tate ar fi trăit, întreaga lui viață ar fi fost mai senină.

Poate ar fi făcut alte filme, filmele unui regizor mai puțin năpădit de grozăviile lumii. Nu că n-ar fi fost deja năpădit la momentul acela. Să trăiești în teroarea ghetoului, fără să ai ce mânca, să-ți fie deportați părinții în lagăr, iar mama să-ți moară la Auschwitz, să-ți vezi tatăl recăsătorindu-se atât de curând după și pe deasupra c-o femeie pe care tu n-o poți suporta, lucrurile astea lasă urme pe viață! Unora li se-ntâmplă prea multe. Altora nu li se-ntâmplă mai nimic. Cine decide asta? Și de ce? E uimitor ca o planetă aflată într-un echilibru atât de armonios cu sistemul solar să fie bântuită de atâta haos și neprevăzut. Dacă lumea e visul unui câine, atunci cine naiba a traumatizat câinele?

Potrivit lui Elisabeth Kübler-Ross, există cinci stagii ale durerii. Negarea, furia, negocierea, depresia și acceptarea. La fel ca în cazul testului petelor de cerneală al lui Hermann Rorschach, la fel ca

în cazul testului de personalitate al lui Jung/Myers, clasificarea lui Kübler-Ross are adepții și opozanții săi. Eu sunt unul dintre adepți.

Ceea ce înseamnă că mai am un pic și ajung și eu să accept.

Că m-am născut într-o țară de căcat.

De căcaaaat constipaaaat, de căcaaaat coloraaaat, de căcaaaat mestecaaaat

Că, până la urmă, toate țările sunt în felul lor de căcat. (Pe naiba!) La fel și familiile. (S-o crezi tu!)

Că viața trece pe lângă mine, iar mie îmi pasă din ce în ce mai puțin.

Că am pierdut prea multe și am câștigat prea puțin. (Avea dreptate nevastă-ta, tot timpul ai câștigat prea puțin.)

Când eram mic, mă-ncuiam în baie, mă suiam pe marginea căzii și de-acolo deschideam geamul îngust și pătrat care dădea spre stradă. Stăteam așa minute în șir, ridicat pe vârfuri și privind la lumea de-afară, cu casele pe stânga și blocurile pe dreapta, cu linia ferată care se zărea într-o parte și șoseaua cu o singură bandă pe sens, pe atunci suficient de încăpătoare, cu munții în zare, cărora, dacă afară era senin, le puteam vedea și cel mai îndepărtat dintre piscuri. M-aș fi bucurat de aceeași priveliște și dacă m-aș fi uitat de la

geamul dormitorului sau de la balconul camerei mele. Alegeam însă baia pentru că geamul era mai ușor de deschis (nu existau draperii și sisteme alambicate de închidere a ferestrelor), dar și pentru că de acolo nu mă putea vedea nimeni, în timp ce eu îi vedeam pe toți. Nu știu pe câți ani s-a întins tabietul meu voaioristic, dar la un moment dat trebuie să mă fi plictisit. Crescând, au apărut alte și alte ispite și, ca să fiu sincer, chiar uitasem de el, până când, într-o noapte, am visat că mă aflam din nou în apartamentul copilăriei și mă uitam pe geamul de la baie. Afară ningea blând, zăpada de-abia ce pudrase ușor străzile. Treceau mașini, rulând încet, și, în mare, lumea părea liniștită. Și totuși, în vis, știam că ceva s-a-ntâmplat și că, în curând, nimic nu va mai fi ca odinioară. Un val uriaș de furie și rău se pornise undeva, iar acum venea înspre noi, măturând totul în cale. Mă uitam la oameni (o, cât de ignoranți puteau să mai fie!) și mă întrebam: cât va mai dura până ce toți vor fi morți, până ce focul și pucioasa vor cuprinde întreaga omenire?!

Iar apoi m-am trezit și mi-am dat seama că, dacă se întâmplase ceva, se întâmplase doar în sufletul meu. Șocul dat de conștientizarea că, în casa în care îmi petrecusem cei mai frumoși ani din viață, n-aveam să mă mai întorc niciodată.

Și pentru asta vreau să mă răzbun. Pentru că lui i s-a întâmplat întotdeauna cum a vrut. Pentru că, din cauza lui, mi s-a-ntâmplat mie tot ce n-am vrut. Pentru că, deși eu nu i-am făcut lui nimic, el a catadicsit mie să-mi facă.

Nu vreau pur și simplu să moară. Ar fi prea banal. Vreau să sufere înainte, vreau să-l doară. Vreau puțină dramă înainte de lăsarea cortinei.

După care aud o voce în cap cum îmi spune: „Băi, ai și tu o vârstă de-acum, ai și tu o viață, de ce nu-l lași naibii în pace?".

Și atunci îmi revin. Iureșul sângelui se domolește la fel de brusc precum se pornise, și-ntr-o fracțiune de luciditate realizez cât de absurd pot fi. Cât de absurd, cât de ranchiunos, cât de îmbuibat de năduf.

„Cât de firesc, până la urmă", îmi zic, cuprins de-o neașteptată relaxare. „Cât de firesc ca lucrurile să se-ntâmple așa. Dacă voiai consecvență, trebuia să nu te naști om..."

Uneori visez că-l dau afară din casă, cu nevasta și copilul lui mic cu tot, visez că redevin stăpân peste apartamentul copilăriei, visez că mă pot uita din nou pe geamul îngust și pătrat de la baie și pe măsură ce mă uit, buna dispoziție îmi revine și sunt din nou ca-nainte.

Dar apoi mă trezesc și sunt în continuare aici.

Prins în ceva lipicios, ca un clei, ca o mâzgă. Cu un cerc de metal strâns bine în jurul capului.

O, doctore, când ești deprimat, până și-un mănunchi de chei ți se poate părea o povară prea mare!

Când ești deprimat, luminițele interesului, pasiunii, curiozității se sting una după alta până ce în jurul tău nu mai rămâne decât întunericul să-ți țină companie. Întunericul – prietenul meu cel mai bun. Mai fidel decât o soție. Mai grijuliu decât un părinte.

Mă trezesc din visele mele ciudate și-i mulțumesc Întunericului că e aici, lângă mine. Mă trezesc, îmbrățișat de prietena lui, Deznădejdea, și primul gând pe care-l am e despre taică-meu. Mă gândesc la el, la soția lui și la copilul lor mic. Mă gândesc la ei, la cât de fericiți sunt acum și știu că va veni ziua când nu vor mai fi. Nu numai că stă în firea lucrurilor să se întâmple așa, dar uneori „firea" lucrurilor e grăbită și de firea oamenilor. Drept pentru care mă pregătesc.

*

Tatăl meu s-a născut în aceeași zi cu Roman Polanski. Eu m-am născut în aceeași zi cu Sharon Tate. Polanski trăiește, Tate a murit.

Într-un fel, și eu am murit. Dar, într-un fel, și Polanski a murit. În 1969, Polanski-cel-bun a murit și s-a născut celălalt Polanski. Amatorul de pubere.

Sodomizatorul. „Would you want me to go through your back?", ar fi întrebat-o el pe Samantha, înainte de-a o penetra pe la spate. Asta chipurile pentru că Samantha nu-și mai amintea când a avut ciclu. Ca să nu apară, vezi Doamne, vreo problemă apoi... Și câte probleme n-au apărut! Dar, într-adevăr, sarcina n-a fost printre ele. Vezi tu, pe vremea aceea bărbaților le păsa, azi pur și simplu ar intra. Ar intra și ar vedea ei după aceea.

Glumesc, doctore, glumesc, poate nu-ți vine să crezi, dar uneori până și eu mai sunt în stare de-o glumă!

E greu să-nțelegi vremurile pe care nu le-ai trăit. Invers proporțional de cum îți e să le judeci. Te uiți la documentare, citești cărți și ai impresia că-ți poți da seama. Dar dacă n-ai fost acolo, degeaba.

Întrebat odată care este regretul său cel mai mare, Polanski a răspuns că acela de a nu se fi aflat pe data de 9 august 1969 în casa din Cielo Drive, Beverly Hills. Nu cel de a se fi aflat pe data de 7 martie 1977 în casa lui Jack Nicholson din Mullholand.

Răspuns corect, domnule Polanski!

Mă-ntreb care-o fi cel mai mare regret al Samanthei Geimer. Acela de a nu fi ajuns o a doua Nastassja Kinski? Acela de a fi dat în vileag tot ce s-a întâmplat în ziua aceea?

Și oare care o fi cel mai mare regret al tatălui meu? Acela de a fi așteptat până la 60 de ani ca să-și ia o soție de 20? Acela de a nu fi putut să-și ia una de 15?

Și care este regretul meu cel mai mare? Cel de-a mă fi născut dintr-un bărbat și o femeie lipsiți de conștiința că au un copil? Cel de a nu fi avut curajul până acum să pun capăt acestei glumițe?

Nu știu unde vreau să-ajung cu asta.

Poate-mi spui tu, doctore.

Poate, dacă Sharon Tate ar fi trăit, lumea toată ar fi fost mai frumoasă. Mai suavă, mai mărinimoasă, mai puțin isterică.

Poate, dacă Sharon Tate ar fi trăit, aș fi fost și eu mai puțin deprimat...

Poate, poate, poate.

Auzi, cică, „dacă eu mor, îmi crești tu copilul? *Că voi tot n-aveți!*", a adăugat, cu malițiozitatea lui legendară. Uitasem partea asta. Sau, mai degrabă, mă străduisem s-o uit!

După care, ca să-mi cumpere da-ul, mi-a oferit un laptop. Carevasăzică de ziua mea, care fusese cu vreo șapte luni înainte. Dar cine mai ține socoteala! Așadar, un laptop în schimbul creșterii și educării unui copil. Așa afacere mai zic și eu! Cu precizarea că, da, bun, numai în caz de nevoie, un fel de măsură preventivă, un fel de plan de rezervă. Să nu crezi că nu l-am luat! Laptopul, nu copilul. Păi, cum, până la urmă chiar fusese ziua

mea, ce naiba? L-am luat, după care i-am zis că nu vreau să mai aud de acest copil cât oi trăi eu. Că nu vreau să am nimic de-a face cu el, că, pentru mine, e ca și cum n-ar exista. Dar nu asta trebuia să-i spun. Dacă eram inspirat, dacă vestea nu m-ar fi răscolit atât de profund pe moment, dacă aș fi avut curajul să-l înfrunt, măcar o dată în viața, ar fi trebuit să-i arunc o privire de gheață și, c-o voce de fier, să-l întreb: *Tu ești tâmpit? Chiar nu-ți dai seama că ești blestemat? Nu-ți dai seama că ce-ai făcut din mine te pregătești acum să faci și din el? Un monstru după chipul și asemănarea ta și nimic altceva!* Sau ceva „de genu'", cum se spune în ziua de azi. În fine. A trecut o vreme de atunci. Copilul trebuie să fi crescut. Eu mi-am ținut (pre)judecățile pentru mine. Și am rămas același, un profitor cinic și bâhlit, cum am fost toată viața.

Îmi amintesc cum mi-a spus odată cât de jenat era ca adolescent de faptul că taică-său (care-l făcuse la 40 de ani!) era atât de... bătrân comparativ cu alți tați. Cum, când era copil, un coleg l-a întrebat de ce pe el îl așteaptă bunicu-său, că ce, n-are tată sau cum? Ce rușine i-a mai fost atunci! Cât de umilit s-a simțit! Cum și-a jurat că el nu va fi niciodată un tată bătrân!

Mda. Tatăl meu care poate nici nu e tatăl meu.

Da, doctore, hai, râzi cu mine, să râdem împreună de ironia sorții, să râdem mai tare decât soarta își râde de noi toți la un loc!

5

O poveste mai lungă

Pentru că – și aici vine partea nasoală, doctore, partea sublim de nasoală –, pentru că, la rândul ei, maică-mea a avut și ea o predispoziție mai bizară, mai rară, mai aparte, și anume pentru bărbați mai tineri. Adică pentru băieți, vreau să spun, pentru băiețandri, pentru puștani. Corect, un fel de Polanski feminin. Dar fără filmele lui. Drept pentru care, la vârsta de 25 de ani, ea nu se duce cu unul de 40, 50 sau 60, ci cu unul de 14. Da, ai auzit bine, profesoara se-ndrăgostește de un elev! Profesoara face o pasiune incontrolabilă pentru un biet copil care, fiind el așa, de la natură, mai dezvoltat, arată în clasa a VIII-a probabil ca alții într-a XI-a. Așa că profesoara îl inițiază în arta amorului, în tainele sexului. Cu alte cuvinte, îi dă viața peste cap, îl face să-și dorească să lase totul baltă, școală, părinți, bunici, prieteni, mașinuțe, fotbal, colecția de timbre și colecția de surprize

de la gume, și să fugă cu ea în lume. Oare unde în lume? Nu prea știe, dar nici nu prea contează. Pentru un puști de 14 ani, lumea poate fi și un alt cartier. Și în perioada în care profesoara dezvoltă această pasiune mistuitoare pentru un puber de 14 ani, în zilele acelea de maximă confuzie, exaltare și sex cu doi bărbați, unul în devenire, neexperimentat și sfios, dar devotat și extrem de potent, celălalt experimentat, dar dominant, mult prea dominant pentru gustul ei, prea grăbit, prea tranșant, prea egoist și cu care este nevoită să facă sex numai ca să nu intre la bănuieli, vine o zi când se trezește c-a rămas însărcinată. Și sarcina asta îi dă peste cap toată viața, tot destinul ei de romîncă născută în comunism, pentru că, pe de o parte, nu-și dorește un copil cu actualul ei soț (ce greșeală a făcut să se mărite cu el, dacă n-ar fi fost maică-sa aia care s-o toace la cap că, dacă un bărbat se culcă cu tine, trebuie neapărat să te ia de nevastă), dar, pe de altă parte, copilul ar putea fi al iubitului, așa că poate n-ar fi o idee prea bună ca rodul iubirii lor să fie aruncat la veceu, după un chiuretaj făcut pe furiș și-n condiții precare. În cele din urmă, după îndelungate chinuri sufletești și nopți nedormite, se hotărăște să-l păstreze, cumva gândindu-se și la Cel de Sus, să nu-L mânie și mai tare – că așa a fost educată, să i se facă frică degrabă, să nu supere și să nu

sfideze –, doar că Cel de Sus e deja suficient de supărat și îndeajuns de sfidat, sau cel puțin așa își închipuie ea, pentru că sarcina se dovedește complicată și la un moment dat riscă să-i pericliteze chiar viața, drept pentru care femeia se căiește și face un pact cu Dumnezeu că, dacă scapă cu viață și copilul se naște sănătos, îl lasă în plata Domnului pe pușlan, uită de el pentru totdeauna și se dedică în exclusivitate familiei pe care o are, bună, rea, cum o fi. Dumnezeu pare mulțumit cu acest pact, căci copilul se naște sănătos, iar ea trece cu bine peste clipele grele și, încet-încet, se pune pe picioare, iar când, în cele din urmă, părăsește spitalul, e ca și când pușlanul nici n-ar fi existat, ca și când toate promisiunile pe care i le făcuse și planurile nebunești pe care le ticluiseră împreună după ce își potoleau foamea unul de altul ar fi fost doar un joc sau o joacă, rodul unui creier zburdalnic și necopt și nimic altceva, unde mai pui că soțul cel dominant parcă nu mai e la fel de dominant ca-nainte, copilul l-a schimbat și pe el, e un alt om acum, mai tandru, mai iubitor, mai grijuliu cu nevoile ei, iar ea se uită la acest bărbat nou și își zice uite ce tată bun e, poate că de asta avea nevoie, poate că tot răul a fost înspre bine și pentru prima data din ziua când a aflat că e însărcinată simte că e fericită sau că, mă rog, e cu un pas mai aproape de fericire. În tot acest

timp însă, inclusiv în clipa în care ea se scaldă, mulțumită, în revelația de mai sus, puștiul nostru suferă. Suferă teribil, suferă absurd, cum ea a fost în chinurile facerii, el e în chinurile desfacerii, ale descâlcirii ghemului de supoziții și gânduri sumbre despre soarta viitorului lor împreună. Când a sunat-o (ce imprudență!), ea i-a închis telefonul, cele câteva scrisori pe care i le-a trimis n-au primit niciun răspuns, iar la școală ea nu mai vine pentru că e în concediu de maternitate. Trec așa vreo două săptămâni, după care, într-o zi, băiețandrul primește o scrisoare de la un coleg. Acesta îi spune că i-a dat-o o tanti care l-a rugat insistent să ajungă la el. Scrisoarea sau mai degrabă bilețelul, căci nu se întinde pe mai mult de câteva rânduri, îl informează succint și pe șleau că între ei doi totul s-a terminat, că a fost frumos, dar acum va trebui s-o dea uitării, că ea și-a făcut o promisiune când era pe punctul de-a muri în spital și are de gând să se țină de ea. Șocul pricinuit de cuvintele dure, sentențioase, are darul să-l amorțească pentru câteva zile, dar apoi, ușor-ușor, începe să conștientizeze adevăratele implicații ale vorbelor ei. Realizează că de fapt n-a însemnat nimic pentru ea, că totul a fost o farsă, o toană, o șaradă de doi bani. Realizează că, dincolo de asta, de toată disperarea și deznădejdea lui, încă o mai iubește, o iubește profund, o iubește total, și că, fără ea,

viața lui nu mai are absolut niciun rost. Evident, se-nșală, evident că nu există prostie mai mare pe care ar putea s-o gândească, dar pentru că nu are cu cine să se sfătuiască, pe nimeni care să-l înțeleagă (cu părinții e exclus să vorbească, cu prietenii, inutil), rămâne captiv în revelația lui falsă că singura ieșire din povestea asta e sinuciderea. Îi va da o lecție, se gândește el, elevul îi va da în sfârșit o lecție profesoarei, îi va transmite o ultimă învățătură, testamentul lui către ea. Așa că, într-o zi care nu se anunța cu nimic importantă, pleacă de acasă, se duce pe câmp și, când vine trenul, se aruncă în fața lui. *The end.* Pentru el. Pentru toți ceilalți, povestea continuă. Continuă, dar nu continuă prea bine. Profesoara începe să aibă mustrări de conștiință, îl visează noaptea, are coșmaruri cu el, desfigurat în urma impactului dintre o mână de oase și o grămadă de fier. Ca să uite, se apucă să bea. Bebelușul încă mai suge la sân la momentul acela, drept pentru care, de la un moment dat, începe să sugă și-un picuț de alcool. Norocul lui că, la scurt timp după asta, este trecut pe lapte praf chinezesc, o minunăție, ce mai!

Profesoara nu-și va mai reveni complet niciodată. Începe să-l caute pe puștan în tot felul de alți puștani, nici măcar nu se mai ferește acum, n-o mai interesează ce opinie va avea opinia publică. Avansurile îi devin notorii, colegii șușotesc pe la

spatele ei, adesea intră băută la ore, o caută cu lumânarea și în cele din urmă o găsește, căci, după mai multe sesizări și reclamații ale părinților, este dată afară din învățământ și numai intervențiile soțului la Partid, unde are un prieten din copilărie, fac ca o condamnare la închisoare să fie în final abandonată. Într-o zi, pe când se întoarce de la o pregătire și afară e iarnă, este atacată de un necunoscut care, în mai puțin de un minut, reușește să o lase lată, într-o baltă de sânge, lângă un tomberon, ca un fel de gunoi uman lepădat în zăpadă. Incidentul are darul să amâne, dar nicidecum să anuleze divorțul dintre soți. În cele din urmă, el se pronunță pe data de 24 ianuarie 1984, în aceeași zi în care, undeva departe de ei, Steve Jobs prezenta lumii primul său Macintosh, iar Sharon Tate ar fi putut să împlinească frumoasa vârstă de 41 de ani! Eu am doar opt și rămân cu tata. Cu tata care ar putea să nu fie tata.

Aș putea fi copilul unui pușlan, doctore. Nu se știe. Și nici nu se cercetează. Ce rost ar avea?

Dacă taică-meu n-a fost curios, până la urmă eu de ce-aș fi?

Dar stai, că n-am terminat. După spitalizare, după divorț, maică-mea devine o prezență din ce în ce mai vagă în viața mea. Știu că taică-meu aranjează să primească un apartament de la Stat, știu că acum trăiește din meditațiile pe care le dă

în particular, știu că, din când în când, mai vine să mă vadă, știu că, uneori, paradoxal, mi se face dor de ea. Mai știu că, adesea, bătrânu' își manifestă fățiș disprețul față de ea, uneori chiar de față cu ea. Apoi, imediat după '90, știu că pleacă în Germania unde, la un moment dat, se căsătorește cu-un neamț. „O pocitanie bătrână și pipernicită", cum îl descrie într-o scrisoare, singura pe care o primesc de la ea. Dar „pocitania" are bani. Și o răsfață. O plimbă peste tot, Monaco, Monte Carlo, Málaga, îi cumpără bijuterii și inele de aur și orice-și mai dorește. Asta probabil până își dă seama că s-a căsătorit c-o alcoolică. Apoi lucrurile devin neclare. Unii spun că „pocitania" a prins-o cu altul în pat și că acel „altul" era de fapt frate-său, mai tânăr și mai chipeș, alții spun că totul a fost o exagerare, o interpretare tendențioasă a unui moment nevinovat petrecut între un bărbat și-o femeie. Cert e că se lasă cu scandal și maică-mea se întoarce în țară, unde n-o văd mai mult de trei ori și de fiecare dată e beată. Într-una din dăți, poate chiar ultima, nu-i nici măcar singură. O însoțește un tip ras în cap și cu cioc, îmbrăcat în ceea ce pare a fi un costum de motociclist artizanal și care se recomandă drept Costin Măslin. „Eu o cunosc pe maică-ta mai bine decât tine, băi puștiulică", îmi zice el, ca și cum chestia asta ar fi vina mea. „O cunosc și îți spun că femeie ca ea, mai rar, băi! Ea trebuie

preţuită, tratată cu gingăşie (aici se strâmbă hidos în încercarea de a părea afectuos), nu ca o cârpă, cum au tratat-o alţii." Şi mă ţintuieşte cu o privire deja tulbure, ca şi cum ştiu eu la cine se referă. Maică-mea îl tot atinge pe mână ca Elena pe Nicolae Ceauşescu în timpul procesului. Nu durează mult şi sunt praf amândoi, deşi nu se manifestă la fel. Maică-mea pare în elementul ei, motociclistul e dărâmat bine, aşa că profit de ocazie când el constată, surprins, că s-a pişat în pantaloni, ca să mă fac nevăzut. Apoi, din motive rămase necunoscute, în data de 31 martie 1995, se urcă amândoi într-un avion cu destinaţia Bruxelles care se prăbuşeşte la nici două minute de la decolare, pe un câmp deprimant de lângă o cale ferată. Unii zic c-ar fi fost o bombă la bord, că avionul *trebuia* să se prăbuşească, că printre pasageri se aflau persoane care ştiau prea multe despre trecut, prezent şi viitor. Dacă aşa o fi, habar n-am, cert e că maică-mea nu făcea parte din nicio conspiraţie, în afară de conspiraţia de a-şi fi trăit viaţa în felul în care şi-o trăise, o conspiraţie la care luase parte în egală măsură şi ca uneltitor, şi ca victimă. De mic am fost deprins să mă raportez la ea ca la o ciudăţenie, ca la o aberaţie, ca la ceva ce n-ar fi trebuit să se-ntâmple, dar s-a întâmplat, iar moartea în accidentul de avion, şi el, într-un fel, tot o aberaţie, cred că i s-a potrivit cel mai bine. Apoi,

la scurt timp după înmormântare, am constatat cu surprindere că moartea ei – faptul că nu mai putea face nimic care să-mi afecteze existenţa – îmi oferea un neaşteptat sentiment de eliberare, de uşurare şi de relaxare, ca şi când, acum, că viaţa ei se sfârşise, a mea putea să înceapă sau măcar să fie luată cumva de la capăt şi trăită mai bine. Şi, într-adevăr, a existat o perioadă în care am avut sentimentul că trăitul, cele câteva ore pe zi pe care ţi le petreci mai mult sau mai puţin conştient de ceea ce faci, însemna şi altceva decât o chestie de îndurat, că, altfel spus, mai exista şi plăcere pe lumea asta, chiar dacă la vremea aceea nu-mi dădeam seama că, de fapt, era vorba doar de o plăcere bolnăvicioasă, de acele clipe petrecute în compania femeilor sau, mă rog, a fetelor, când tot ce făceam era să mă folosesc de ele, să le exploatez credulităţile, spaimele şi dorinţele, fără a le oferi în schimb mare lucru. De fapt, fără a le oferi nimic altceva în afară de un penis erect pe care mi-l vâram cu prisosinţă în ele.

6

Iubesc femeia!

Cred că nu exagerez cu nimic când afirm că, dacă taică-meu m-a învățat cu adevărat ceva, asta a fost cum să disprețuiesc femeile. Nu cum să le iubesc, nu cum să le urăsc, nici măcar cum să le ocolesc, ci cum să mi se fâlfâie tot timpul de ele, cum să nu dau doi bani pe tot ce spun, pe tot ce gândesc, pe ce vor ele de la viață. Să le caut compania ori de câte ori mi se scoală, să mă cărăbănesc urgent după. Evident, la momentul acela nu-mi dădeam seama prea bine de asta și poate că nici „victimele" mele nu-și dădeau, căci, privind înapoi, aș zice că toate, cu excepția celei care-mi va deveni aproape soție, aveau o impresie foarte bună despre „mentorul" meu și, pentru că semănam la timbrul vocii și la anumite deprinderi, tind să cred că mai degrabă îl căutau pe el când mă căutau pe mine, visau că se culcă cu el când se băgau cu mine în pat și dacă, într-adevăr, chiar

așa stăteau lucrurile, nici nu procedau foarte rău, căci spre deosebire de taică-meu, care, mi s-a șoptit ulterior, nu era un bărbat foarte vioi în așternut (ca oricine care face aceleași lucru de prea multă vreme), eu încă eram la faza entuziastă, când țineam morțiș să fiu cel mai bun. Prin urmare, chiar dacă îmi începusem ucenicia de porc misogin fără mamă, la capitolul sex încă mai puneam suflet, animat de dorința de a o impresiona pe cea cu care împărțeam patul sau ce se nimerea să împărțim noi la momentul acela, o masă de bucătărie, un covor, o cadă de baie sau o mașină de spălat. Însă, pentru că tocmai asta era o fază, o etapă, n-a durat foarte mult și am renunțat și la suflet în timp ce donjuanismul meu se rafina, devenea din ce în ce mai tăios și mai exigent, preocupat doar să-mi satisfacă dorințele, fără să-l mai intereseze și dorințele lor, dacă aveau sau în ce constau ele. N-am să uit niciodată virgina despre care nu știam că-i virgină și cât de tare m-a enervat că ascunsese asta de mine, o făcea pe nebuna, ca Mena Suvari în *American Beauty*, mi-a sărit țandăra, dar n-am lăsat să se vadă, nu imediat cel puțin, m-am prefăcut tandru și am așteptat răbdător până ce și ea a fost gata și numai atunci, când începusem deja penetrarea, iar scârba se văita că o doare, numai atunci am început să mă împing cu toată puterea în ea, în timp ce cu o mână îi acoperisem

faţa ca, în loc să urle, să se concentreze pe lipsa de aer, am fost cât pe ce s-o sufoc, chiar nu ştiu cum m-aş fi descotorosit de-un cadavru...

Eram la facultate deja, dădusem, dacă vrei, şi bacalaureatul sexual odată cu cel, cum să-i spunem?... şcolar, deşi, dacă m-ai fi întrebat atunci, ţi-aş fi spus că, din punctul ăsta de vedere, al sexului, aveam deja doctoratul. Dacă fiecare copulaţie ar fi echivalentul unui capitol de carte, câte volume ar trebui să parcurgi ca să poţi scrie la rândul tău unul? Vreo douăzeci-treizeci, nu-i aşa? Cam ăsta era şi numărul de relaţii pe care le avusesem şi totuşi, în pofida „culturii" impresionante pe care o acumulasem, rămăsesem un novice în receptarea unei femei, pentru că, din punctul de vedere al lui taică-meu, nu era mare lucru de receptat, nimic interesant de investigat din punct de vedere neuronal – de fapt, nimic de investigat din niciun punct de vedere –, doar un ghem încâlcit de toane, mofturi şi contradicţii, doar o pierdere de vreme într-un fel de bazar întortocheat şi lipsit de orice logică, în care, dacă ai fi încercat să-l explorezi, te-ai fi pierdut imediat şi acolo ai fi rămas pentru totdeauna, ca un turist rătăcit într-o ţară străină căreia nu-i vorbeşte limba şi nu-i înţelege obiceiurile.

Bineînţeles, aş fi putut rămâne şi eu mult şi bine ancorat în credinţa că asta e viaţa, că aşa se procedează, că aşa e normal, asemenea unui sectant

ce nu vede mai departe de îndoctrinarea de care are parte zi de zi, dar cumva intuiam că femeia înseamnă mai mult decât descrierea lipsită de imaginaţie a tatălui meu. Fusesem iubit fără să conştientizez sau să-mi pese prea tare, însă chiar şi aşa întrezărisem cât de departe te putea duce dragostea, cât de sus te putea ridica pe scara aceea la capătul căreia te aştepta un fel de Rai al comuniunii totale cu persoana iubită şi, prin urmare, trăsesem concluzia că, fără să fie întotdeauna ceva lipsit de suferinţă şi neaducător de frustrare, sentimentul era preferabil cinismului rece şi bont care-ţi dictează doar să fuţi şi să fugi.

7

La-nceput a fost Augustina

Venise vremea, altfel spus, pentru o schimbare, deşi la momentul acela nu-mi dădeam seama prea bine în ce-ar fi trebuit să constea şi poate nici că ceea ce voiam eu chiar *reprezenta* o schimbare. Unii susţin că, dacă îţi doreşti ceva cu ardoare, mai devreme sau mai târziu dorinţa are să ţi se îndeplinească, deşi, din experienţa mea, rareori în viaţă lucrurile se întâmplă aşa cum ţi le-ai imaginat, chiar şi atunci când ştii foarte bine ce vrei să ţi se-ntâmple. Ce voiam eu, ce-mi imaginam că ar fi trebuit să mi se întâmple semănă cu un fel de tranziţie, o perioadă de graţie, timp în care urma să renunţ la viaţa de pseudo-playboy şi, încet-încet, să-mi construiesc o alta, mai profundă, mai complexă şi până la urmă mai firească, iar când aveam să fiu pregătit, cu adevărat pregătit, soarta, înţeleaptă cum numai ea putea să fie, va fi ştiut să-mi scoată în cale ursita, femeia cu care îmi fusese menit

să-mi fac un rost pe pământ. Doar că, la fel ca în cazul lui Louis, personajul interpretat de Brad Pitt în *Interviu cu un vampir*, un film care făcea furori în perioada aceea, trecerea de la o viaţă la alta a fost bruscă şi extrem de surprinzătoare. Eram acum într-un alt oraş, un oraş pus pe fapte mari, la fel ca vremurile pe care le trăiam, dar în egală măsură un oraş pus pe rele, chitit să te facă bucăţi-bucăţele dacă nu-i făceai faţă, dacă nu-ţi găseai rapid o voce cu care să te răsteşti şi tu la el când te călca pe bătături. Imaginează-ţi, doctore, un adolescent care, la 18 ani, nu mai gândeşte de mult ca un adolescent, care a muşcat de timpuriu din partea stricată a mărului, pentru ca, după aceea, să muşte poate şi dintr-o parte mai bună, mai dulce, dar care nu i s-a mai părut aşa de dulce cum i s-ar fi părut dac-ar fi muşcat de la început din ea, un adolescent versat şi destul de flegmatic, strămutat dintr-un orăşel de provincie plictisitor şi oprimant în Marele Oraş al Pierzaniei şi al Uitării de Sine, un fel de Triunghi al Bermudelor, în care până şi cele mai stabile busole o luau la un moment dat razna, confundând binele cu răul, fericirea cu viciul, recunoaşterea cu numărul apariţiilor pe ecran, şi în care el, acest adolescent versat şi destul de flegmatic, ar fi trebuit să se descurce de minune aplicând tot ce învăţase despre oameni, despre ce se întâmplă dacă te implici afectiv,

despre supremația bărbaților și locul privilegiat pe care îl dețin în toate cele lumești, dar care, în loc să aplice, răzuiește, în loc să dea curs, se abate, o ia pe arătura răzvrătirii împotriva lui taică-său și a farsei pe care i-a jucat-o destinul, și, pentru prima dată în viață, se simte suficient de puternic ca să lase deoparte toate precauțiile, toate măștile, să-și dea jos armura de suspiciune perpetuă și cinism existențial à la Sartre și Camus și să rămână el, el pur, el primordial, el dinainte de a fi botezat în apa puturoasă a dezamăgirii, înainte de a fi fost uns cu smoala opărită a dezgustului și tăvălit prin penele împuțite ale trădării tuturor celor care ar fi trebuit să-l susțină, să-l iubească și să-i fie aproape. Și ca să poată face acest lucru, ca să dea timpul înapoi ca Superman în filmul acela naiv, dar atât de romantic, știe că trebuie să se îndrăgostească, e conștient că nu există altă variantă *decât* să se îndrăgostească, total, nebunește și fără regrete, să uite de el ca să și-o amintească numai pe Ea, să se lase pe spate și să plutească, cum a auzit de la alții, „în oceanul nemărginit al iubirii". Evident, nu se poate îndrăgosti la comandă, dar măcar acum știe ce vrea și speră că, dacă vrea cu tot dinadinsul, dacă își dorește nespus, într-o zi va trebui să apară și Ea, obiectul sau, mai bine zis, întruchiparea dragostei sale. Evenimentul se produce în anul II, mai târziu decât și-ar fi închipuit, dar

odată produs, intensitatea lui, forța cu care se propagă fac ca toată așteptarea de până atunci să pară egală cu zero, echivalentul unui singur bob de orez pe o plantație mare cât un teren de fotbal. O cheamă, ce neobișnuit, Augustina și e o artistă cu ochi verzi, o viitoare pictoriță plină de energie și optimism, o brunetă inteligentă și încrezătoare în viață, lipsită de antipatii, prejudecăți și complexe, dar fermă și constantă în opinii și care, spre finalul unei petreceri cu mulți oameni, a venit la el, s-a prezentat și, pe un ton glumeț, i-a spus că unei fete îi este mai ușor să abordeze un băiat decât invers, pentru că, dacă fata e drăguță, șansele să fie respinsă sunt aproape nule, pe când un băiat își face de obicei tot felul de calcule înainte de a trece la fapte și riscă să fie respins nu pentru că n-ar fi drăguț, ci pentru că are tendința să se străduiască prea tare și atunci devine fals sau stupid. După care a adăugat că e conștientă că uneori vorbește prea mult, dar că e mai bine așa decât să fie o mută din aia care își ține privirea în pământ și când o întrebi ceva murmură cum că ea n-are nicio părere. „Eu am o părere despre orice", a adăugat, surâzătoare, „și părerea mea despre tine este că ești un băiat care merită investigat mai îndeaproape". Era greu să-i reziști, doctore, e mai greu să reziști exuberanței decât unor forme apetisante și, crede-mă, fata le avea pe amândouă,

deşi pe moment am fost atât de vrăjit de felul ei de a fi, încât am uitat să o cercetez cu ochiul meu pornografic, cum făcusem de atâtea ori sau mai bine zis de fiecare dată până atunci, iar când, mai târziu, mi-am dat seama, în loc să-mi pară rău, am jubilat mai ceva ca un copil când află pentru prima oară de existenţa lui Moş Crăciun, mai ceva decât un suspect de cancer căruia doctorul îi spune că n-are nimic! Da, am jubilat, şi nu exagerez defel când spun asta, pentru că această nemaiîntâlnită opacitate a mea faţă de formele femeieşti era un prim, dar foarte important semn că, de data asta, sexul avea să vină ca un lucru firesc, o parte integrantă a relaţiei, şi nu motivul principal al derulării ei. Lucrurile au evoluat rapid, dar niciunul din noi n-ar fi conceput să evolueze altfel. În două luni ne mutam împreună şi deveneam oficial un cuplu. Mâncam împreună, învăţam împreună, dormeam împreună, mergeam la duş împreună, iar dacă eram singuri, şi uneori chiar când nu eram, o pătrundeam pe la spate şi făceam dragoste acolo, sprijinindu-ne de pereţii alunecoşi ai separeurilor, chinuindu-ne să nu scoatem prea multe sunete şi sperând ca zgomotul apei să le acopere pe cele pe care nu reuşeam să ni le înăbuşim. Într-una din escapadele noastre „purificatoare" (aşa le ziceam, „experienţe purificatoare" sau „mergem la duş să ne purificăm?"), am fost surprins să văd cum îmi

poziţionează penisul în dreptul anusului ei, oferindu-mi-l pe tavă, rugându-mă, practic, să intru acolo, unde nu mai intrase nimeni până atunci, şi n-am să uit niciodată cât de uşor am alunecat în ea, aşa clăbuciţi cum eram amândoi, cât de contopit cu ea m-am simţit şi cât de fericit în această contopire, chiar dacă nu eram străin de asemenea incursiuni, deşi, până la ea, trebuie să recunosc că iniţiativa îmi aparţinuse de fiecare dată şi niciodată nu fusese întâmpinată cu prea mare entuziasm. Uneori, când rămâneam singur, mă săgeta un gând – şi atunci aproape că mă-ncovoiam la durerea provocată de el –, că tot ce trăiam cu ea, tot sentimentul acela de bine şi preaplin nu era decât o himeră, ceva indus artificial, ca un drog care-mi inhiba adevărata personalitate şi, de aceea, că era doar o chestiune de timp până ce fierea sictirului, a plictisului şi a disprețului meu colosal avea să mă invadeze din nou, făcându-mă s-o lovesc simultan şi din toate părţile, ca să nu aibă absolut nicio şansă de scăpare, absolut nicio şansă de redresare, iar din visul acela frumos şi naiv se va alege praful şi pulberea, nu fără ca eu să mă bucur şi, retrospectiv, să ajung să văd în relaţia cu ea una din cele mai reuşite perversităţi ale mele, un fel de *rite of passage* în existenţa mea de misogin sau poate chiar, de ce nu, acel moment definitoriu care mi-a marcat trecerea la

un nivel superior al artei umilirii femeii de către bărbat. Dar apoi mă vedeam cu ea, îi căutam privirea, iubirea din priviri, și faptul că de fiecare dată o găseam acolo, intactă, strălucitoare, iradiind forță și optimism, avea darul să-mi alunge din minte demonii moșteniți de la un tată care se căsătorise recent pentru a doua oară cu o femeie pe care intenționa, în cuvintele lui, „s-o mulgă oleacă, și de bani, și de țâțe, că e de unde, nu fie de deochi".

8

Norii negri

Ai avut vreodată senzația că oamenii stau împreună numai ca să adune din ce în ce mai multe motive pentru care să-și scoată mai târziu ochii, uneori chiar la propriu? Ei bine, dacă stau și mă gândesc la Augustina, cred că ea s-a situat taman la antipodul acestei viziuni, a reprezentat strălucit chintesența opusului acestui *modus vivendi* și, oricât m-aș chinui eu acum să-i găsesc vreun defect, nu voi avea niciodată ce să-i reproșez, în afară de faptul de a fi stat cu mine, evident, de a mă fi iubit, de a fi continuat să mă iubească și atunci când nu mai era absolut nimic de iubit la mine.

De înșelat, am început s-o-nșel cam la un an de la-nceputul relației, însă sporadic și fără prea mare tragere de inimă, la fel cum unii oameni nu vor sau nu se pot lăsa complet de fumat. Ce-i drept, o dată a fost cât pe ce să mă prindă, când tipa cu care eram și-a uitat o brățară la noi în

cameră și după vreo oră s-a întors să și-o ia, dar mi-am păstrat sângele rece și am ieșit cu bine din încurcătură. Apoi, în ultimul an de facultate, a rămas însărcinată și, dacă pentru cei mai mulți asta e o binecuvântare, pentru noi a-nsemnat un blestem. Vestea m-a luat prin surprindere mai mult decât m-aș fi așteptat și de fapt nu atât vestea, cât reacția Augustinei – euforică, exaltată –, „o să avem un copilaș, îți dai seama, iubitule, un bebe mic numai al nostru!", la aflarea ei. Voiesem să mă-ndrăgostesc, să iubesc o femeie, să am o relație cu ea care să-mi permită s-o descopăr în toată complexitatea ei feminină, complexitate pe care, așa cum îți spuneam, taică-meu nu dăduse doi bani, dar nu voiam nici în ruptul capului să devin tată. Evident, dacă aș fi iubit-o cu adevărat, dacă aș fi vrut într-adevăr o relație cu ea, dacă relația ar fi fost la fel de profundă precum mi-o imaginasem, ar fi trebuit probabil să trec peste toate și să-mi accept cu responsabilitate destinul. Până la urmă, câți copii sunt cu adevărat doriți și câți apar mai mult așa, dintr-o neatenție, dintr-o scăpare de moment pe care apoi o duci la bun sfârșit numai pentru că-l iubești pe celălalt? Însă, în loc de responsabilitate, ce-am simțit eu a fost groază. O groază imensă la gândul c-aș putea avea un copil, o panică uriașă la gândul că, moștenindu-mi părinții, voi fi un părinte infect, urmate, la scurt timp, de

o furie la fel de absurdă ca aceea pe care mi-o provocase virgina în noaptea dezvirginării.

„Ai să avortezi, înțelegi?! Nu mă prostești tu pe mine, n-a fost o întâmplare, știu foarte bine", țin minte c-am urlat la ea, mototolindu-i instantaneu fericirea, ca pe o bucată de hârtie atunci când n-ai fost în stare să scrii ce-ai gândit.

*

Greșeala mea a fost că nu i-am împărtășit nimic din temerile mele. În dorința de a-mi făuri o nouă identitate, hotărâsem să-mi portretizez părinții drept niște oameni normali, cu bun-simț, care, chiar dacă la un moment dat divorțaseră, dăduseră dovadă de multă decență și eleganță, iar eu avusesem o relație formidabilă cu amândoi și înainte, și după. Mai aveam puțin și făceam din divorț o adevărată virtute, un fel de probă supremă de caracter și onoare. Ce contează că nu fusesem în stare să-i precizez nici măcar un singur motiv plauzibil pentru producerea acestui divorț, ce contează că m-am blocat când a început să-mi pună tot felul de întrebări, absolut rezonabile, despre ce se întâmplase cu ai mei odată ce despărțirea fusese pecetluită. În dorința de a n-o speria, de a n-o îndepărta de mine, confecționasem de-a lungul timpului un fel de *quilt* în care fiecare petic era o altă minciună,

când, de fapt, ar fi trebuit să-i dau o singură sticluță de adevăr, o esență tare, otrăvitoare – atenție, a nu se administra decât în doze mici, o dată pe săptămână! –, dar măcar ar fi știut cum stau lucrurile, din ce familie adorabilă proveneam, iar refuzul meu categoric n-ar mai fi luat-o atunci prin surprindere și poate chiar s-ar fi oferit singură să facă avort. Dar așa, tot ce-a văzut a fost cum mieluțelul se transformă brusc într-o fiară, devine un ticălos execrabil, dar în egală măsură un ticălos gratuit, care refuză numai pentru că poate, pentru că e bărbat, pentru că așa are el chef.

Ce-i mintea, doctore? Ce-i creierul? Un complotist abject, un colportor pervers ce te induce în eroare tocmai atunci când ar trebui să-ți fie de folos, un trădător lipsit de remușcări... Și unde se formează încrederea aceea că ai făcut ce trebuie, ca mai târziu același creier să-ți spună că te-ai înșelat nespus?

După avort (timp în care n-am fost lângă ea, s-o susțin măcar c-o vorbă bună, pentru că, nu-i așa, japița mă dezamăgise și acum trebuia să suporte consecințele de rigoare), o perioadă nu ne-am vorbit. Ea s-a mutat la o prietenă, eu am rămas în camera noastră de cămin, unde am început să chem demoni în straie de curvă care să-mi aline dorul de ea, disprețul de sine și pofta din mădular. În acest timp, acasă la el, în noua lui casă, taică-meu

o mulgea pe a doua nevastă, o notăriță plină de bani și plină de coșuri, o urâtă la vreo 30 și ceva de ani de care nu profitase nimeni până atunci. Când, într-un târziu, i-am spus ce mi se-ntâmplase, tot ce-am primit din partea lui a fost o apostrofare că nu plătisem eu avortul, „așa cum ar fi trebuit să știi că se procedează în astfel de situații".

Tot în perioada aceea am făcut pentru prima oară cunoștință cu doamna Marijuana. Unul din demonii în straie de curvă venea împreună cu ea și, pentru câteva nopți, am împărțit-o. Era o doamnă stranie, care te încărca cu problemele lumii numai pentru ca după aceea să-ți spună că n-aveai niciun motiv pentru care să-ți pese. Era plăcut s-o ai lângă tine, deși uneori îți crea un straniu sentiment de angoasă. Ca și cum prezența ei urma să declanșeze ceva, un accident în lanț, o serie de crime, o avalanșă. Sperasem să-mi ia gândul de la problemele mele și pentru o clipă chiar se-ndurase. Dar apoi, cuprinsă parcă de îndoieli, se-ntorsese c-un geamantan doldora de ele. Și mi le deșertase pe toate în mijlocul camerei ca pe un teanc de scrisori la care trebuia acum să răspund.

9

Le Grand Hôtel

În cele din urmă, m-am împăcat cu Augustina. Ea s-a întors la mine, iar eu m-am întors la viața de cuplu, dar starea aceea de bine, de comuniune totală care existase-ntre noi n-am mai atins-o vreodată. De fapt, ce spun eu, în numai câteva luni de trai separat, deveniserăm fantomele fericirii noastre, muriserăm unul pentru celălalt, dar încă nu ne-nduram să părăsim lumea în care cuplul nostru fusese atât de aievea. Ar fi trebuit să păstrăm copilul? Acum, privind înapoi, răspunsul nu poate fi decât „da", dar atunci mi s-ar fi părut cea mai proastă decizie. Nu voiam să fiu tată, să mă înconjor de responsabilități parentale pentru tot restul vieții, într-adevăr, nu voiam să fiu *niciodată* tată. Când, puțin mai târziu, îi comunicam și ei lucrul ăsta, când i-am mărturisit că nu intenționam să am un copil cu ea nici măcar mai încolo, nici măcar așa, ipotetic, am avut senzația că îmbătrânește acolo,

pe loc, că se schimonosește la față ca într-unul din filmele acelea când cincizeci de ani se scurg într-o clipă. Da, îi dădusem lovitura de grație și, ca orice bărbat care lovește și apoi i se face milă (fără să-i pară rău însă, fără să dea înapoi), i-am propus să plecăm împreună într-o excursie. În *Lună amară*, Oscar numai se preface că pleacă cu Mimi într-o excursie similară, într-o excursie *make-up*, reușind să părăsească avionul cu doar câteva secunde înainte de decolare. Dar eu chiar am fost cu ea, doctore, am mers amândoi la Paris ca în *Frantic*, celălalt film, primul de fapt, în care Polanski a distribuit-o pe Emmanuelle Seigner, însă, spre deosebire de film, unde soția lui Harrison Ford doar e amenințată cu moartea, Augustina mea chiar a fost omorâtă! Eu nu eram în cameră la momentul acela, ieșisem să-mi cumpăr un pachet de țigări, pe vremea aia fumam. Țin minte că făcuserăm dragoste și eram moleșit, iar ideea de-a mă da jos din pat, ca să nu mai vorbim de a ieși din hotel pentru un amărât de pachet de țigări, mi se părea chiar mie, fumătorul, aproape aberantă, totuși am făcut-o, și pentru că eram cam buimac, pentru că deja mă grăbeam să mă-ntorc lângă ea, am plecat fără să fi avut ambele șosete în picioare, ceea ce pe moment mi s-a părut chiar amuzant, să ies așa, cu un picior gol, deși mai normal ar fi fost, dacă tot mă grăbeam, să-mi fi tras direct espadrilele în

picioare, fără să-mi mai bat capul și cu șosetele. În fine. M-am dus să-mi iau țigări, iar când m-am întors, după maxim jumătate de oră, era deja moartă. Fusese, sunt convins, o greșeală. Hoții sau hoțul – poliția nu l/i-a găsit niciodată – căuta(u) probabil o altă cameră, dar a(u) nimerit într-a noastră. S-a(u) panicat când a(u) văzut-o pe Augustina și unul din ei a lovit-o. Dar nu asta a omorât-o, ci colțul de masă în care s-a izbit în cădere. Scurt și la obiect, răpusă, cum se spune, în floarea vârstei, scutită de alte dezamăgiri, dar văduvită și de o mulțime de bucurii pe care probabil le-ar fi avut, chiar dacă nu împreună cu mine.

Pe moment, n-am căutat nicio explicație pentru ce mi se-ntâmplase, pentru ce *i* se întâmplase. Am îmbrățișat stupoarea complet, m-am lăsat acaparat de ea aproape cu voluptate, pentru că stupoarea, mi-am dat seama, nu te lasă să judeci. Nu te lasă să te învinovățești, să emiți decrete în scop punitiv, să te întrebi de ce, în cazul tău, Scenaristul a fost atât de hain. M-am dus la înmormântare aproape convins că ea trebuia să fie pe undeva lângă mine, și nu în sicriu, țeapănă și gătită ca o instalație de Damien Hirst (din motive necunoscute mie, părinții ei optaseră pentru un sicriu transparent). Apoi, la mormânt, în repetate rânduri, aproape convins că nu eram decât victima unei farse (binemeritate de altfel), m-așteptam s-o zăresc pândindu-mă din

spatele crucilor, chicotind mulțumită, savurându-și din plin răzbunarea. Familia ei mă privea pe rând acuzator sau circumspect, neștiind prea bine ce rol să-mi găsească în tragedia fiicei lor. Uneori mă simțeam atât de vinovat, încât îmi venea să mă duc la ei și, izbucnind în lacrimi, să mărturisesc totul, asemenea unui criminal care nu mai suportă povara unei fapte rămase nepedepsită. „Da, eu am ucis-o. *Inima ei bate aici.* Vreau să plătesc pentru faptele mele și vreau să plătesc chiar acum!" Și am plătit. O, da, am plătit cu vârf și îndesat. Doar că nu imediat. Unii au impresia că, dacă nu plătesc imediat, n-au să mai plătească niciodată. De parcă ar fi la magazin. De parcă ar fi la piață. Dar în chestiunile astea, numai cei norocoși plătesc imediat. Ceilalți, cei mai mulți dintre noi, plătesc mai târziu, după ce se-acumulează suficientă dobândă. Și, dacă nu ți-ai dat seama până acum, la mine, doctore, rata e lungă, iar dobânda uriașă.

10

După aceea Olivia

La doi ani de la moartea Augustinei, timp în care stupoarea a lăsat treptat loc unei combinații de regret, dor și ușurare (o stare pe care, într-un impuls de moment, o botezasem *regredorare*), am întâlnit o altă artistă, pe Olivia, cea care avea să-mi devină soție cu acte în regulă. Cea cu care Scenaristul mi-a dăruit un copil. Cea care m-a salvat de la moarte, o moarte lentă, numită alcool. O, doctore, cât mai puteam să torn în mine în perioada aceea! Trebuie să recunosc că mă pricepeam. Mai ceva ca Faulkner, mai ceva ca Bukovski. Aveam și eu talent la ceva și ea a catadicsit să mă oprească. Pornisem și eu pe-o direcție și ea a îndrăznit să mă-ntoarcă din drum. Glumesc, am toate motivele să-i fiu recunoscător pentru asta. Cum, în egală măsură, am toate motivele să nu-i fiu.

O cunoscusem întâmplător, la ziua unui prieten-regizor, și-mi plăcuse din prima. Blondă, deși,

ca actriță, părul îi cunoscuse și el diferite interpretări, avea un aer ușor fanat, de femeie care își petrecuse prea multe nopți prin paturi străine, în contradicție oarecum cu trupul încă zvelt și energic. De fapt, totul părea o contradicție la ea: ochii verzi, mari și inteligenți te priveau melancolic în timp ce buzele senzuale, elegant conturate, îi erau arcuite în sus, ca la oamenii optimiști, deși nu optimismul era trăsătura ei dominantă. Când vorbea, vocea, ușor dogită de la atâtea țigări, reușea să-i rămână caldă, feminină, cu toate că, pe ansamblu, prezența ei imprima un aer sever spațiului pe care-l ocupa. Sânii, ampli, păreau mici la prima vedere, dar asta pentru că îi purta pe sub niște maiouri mulate care nu te lăsau să-i admiri ca atunci când erau goi. Ai fi putut crede că era arogantă, dar și asta era o falsă impresie. Acum părea să te domine pentru ca, în secunda următoare, ceva să se rupă în ea și să caute alinare. Se uita la tine direct, și ce-ți spuneau ochii ei era că poți fi tu însuți. Că poți fi tu însuți, dar, dacă alegi să nu fii, pentru un timp s-ar putea chiar să-i placă, cu condiția să fii fermecător. M-a impresionat, doctore, trebuie să recunosc, era prima femeie pe care o întâlneam care trezea în mine ceva apropiat de respect. Și sentimentul pregnant că una ca ea i-ar fi putut rezista până și lui taică-meu. Am început să-i fac curte discret, dar nu atât de discret

încât să nu-şi dea seama. M-am interesat la prietenul-regizor şi-am aflat că era singură, însă că, la un moment dat, fusese măritată. Nu ştia nici el foarte multe, doar că se terminase urât şi că, din cauza asta, nu prea mai avea chef de bărbaţi. „Nu prea mai avea chef de bărbaţi?", mi-am zis. „Ei bine, atunci o voi face eu să aibă. Nu de bărbaţi, în general, ci de acest bărbat, domnul Şarm în persoană!" Conştiincios, am început să merg la fiecare piesă în care juca, iar după spectacol o aşteptam şi, în linii mari, mă puneam la dispoziţia ei. Aveam 25 de ani şi pentru prima data în viaţă chiar nu simţeam nevoia să fiu mai matur. Aşa că m-am prefăcut din nou. M-am prefăcut tânăr şi neexperimentat, m-am prefăcut exuberant şi naiv, m-am prefăcut onest şi simpluţ. Eram un cavaler medieval, proaspăt îndrăgostit de-o domniţă, un prinţişor înamorat de-o regină. Voiam să-i fac toate mofturile, iar mie să nu-mi fac niciunul. Voiam să o fac să râdă chiar dacă numai eu ştiam cât de prost stăteam la capitolul „râs". Dar mai mult decât orice, voiam s-o ador. Pentru că nimeni nu poate rezista adoraţiei.

Şi aici am comis-o din nou. Dorisem s-o ador, da, numai că nu te apuci să adori o femeie dacă n-ai suficientă rezistenţă pentru asta. Adoraţia e un drum lung şi istovitor, e un drum care nu se termină decât atunci când vrea adorata. Iar adorata, după ce, într-un târziu, se-nduplecase şi mă primise

la ea în alcov, acum nu voia să-mi mai dea drumul. Şi de ce-ar fi vrut, la o adică? Nimeni n-o mai tratase aşa, nimeni nu-i mai spusese ce-i spuneam eu, nimeni nu-i mai făcuse ce-i făceam eu. Eu, *marele prefăcut* care, după ce-o ţinusem în puf preţ de vreun an şi jumătate, după ce îi şoptisem mereu doar ce-i plăcea să audă, m-am trezit într-o zi că pur şi simplu nu mai aveam energie să merg mai departe. Nu mai aveam disponibilitatea, nu mai aveam dispoziţia, nu mai aveam motivaţia. De fapt, îmi dădeam seama acum, ce-mi propusesem eu fusese să cuceresc o femeie demnă de un asemenea gest, dar mai presus de orice îmi dorisem să schimb un pic rolurile, să mă transform în Augustina şi să slăvesc o femeie la fel cum, odinioară, ea mă slăvise pe mine. În mai puţin de un an însă, Olivia îmi ciugulea din palmă şi tocmai pentru că o femeie adorată ştie cum să-ţi răsplătească adoraţia (spre deosebire de un bărbat), eu mă plictisisem din nou. Mă plictisisem de toate lucrurile care la început mă atrăseseră la ea, mă plictisisem de tot ce intuisem şi nu intuisem că Olivia putea să ofere sau să refuze unui bărbat. Mă plictisisem şi nu ştiam cum să-i comunic şi ei teribila veste. Atunci gândul m-a dus din nou la prima mea iubire şi-ntr-o fracţiune de secundă am conceput probabil cel mai „ingenios" plan de care fusesem în stare până atunci: aveam s-o las însărcinată şi apoi să-i

spun ce-i spusesem și Augustinei la vremea respectivă, că nu vreau să am copii, că nu vreau să fiu tată, că nu sunt făcut nici măcar să fiu soț, darămite părinte, că am fost învățat să disprețuiesc femeile, că orele de tandrețe le-am făcut la seral, unde prezența era opțională, iar promovarea, o simplă formalitate. Planul a „funcționat" la perfecție: reproducerea a avut loc (o, tinerețe, cât de generoasă ești tu la capitolul ăsta, o, vinule roșu, cum ne faci tu să nu mai știm ce-i cu noi!), iar pledoaria mea a avut efectul scontat. A plecat, o gravidă plină de mânie, dezamăgire și dezgust, și dusă a fost. Dusă, da, însă nu pentru totdeauna. S-a întors la mine fix după un an, iar când s-a întors, nu mai era singură. Adusese cu ea și copilul, un cocon uriaș și solemn, un fel de mumie în miniatură care avea să trăiască mai mult decât mine. Olivia, actrița. Mai ceva ca Greta Garbo în *Flesh and the Devil*, jucându-și poate rolul vieții ei! Puține cuvinte, aproape totul numai din ochi și expresie. O imagine de fotografiat, un prim-plan numai bun de pus într-o ramă. O, doctore, nu știu ce mi s-a-ntâmplat în ziua aceea, poate mi-a făcut vrăji, poate m-a hipnotizat sau poate pur și simplu așa mi-a fost dat, cert e că, de unde nu voiam s-o mai văd, de unde începusem să mă adaptez din nou la viața de holtei cu tot neprevăzutul, haosul și farmecul ei implicit, până la urmă am luat-o de nevastă și

am devenit tată și soț cu normă întreagă. Mda. Ca și cum stăpânul, obosit să mai fie stăpân, nu visase decât la ziua când avea să se transforme în sclav. Și ce sclav priceput am mai fost! Cinci ani am dus-o așa. Cinci ani de aprofundare a tot ce-nseamnă femeia. Mama. Soția. Cinci ani în care am ținut secretul fericirii conjugale – acea stare de sublimă prostrație față de problemele omenirii –, departe de oricine și mai ales departe de taică-meu. Ca atunci când vrei să păstrezi ceva drag, scump și neprihănit ferit de ochii răi ai lumii. Sau, și mai bine, ferit de radiații. Însă, cum îți spuneam, cine crede că dacă nu plătește imediat, nu mai plătește deloc se-nșală amarnic.

Cel puțin asta mi s-a-ntâmplat mie. Pentru că în al șaselea an de viață, copilul s-a prăpădit. În prima lui zi de școală. Copilul pe care îl iubeam acum ca pe ochii din cap, copilul care mă făcuse să-mi reevaluez toate teoriile despre nemernicia vieții, să-mi arunc la gunoi toate spaimele și frustrările, toate lașitățile și dezamăgirile, copilul prin care voiam să-mi spăl păcatele față de lume, Augustina mea cea iubită a murit. Pentru a doua oară, cum ar veni. Lovită de-o mașină, și ea, și bunică-sa, care o aducea de la școală. Doar că bunica supraviețuiește. Imaginează-ți, bătrâna trăiește și copila moare, iată cum decide Scenaristul că e firesc să se-ntâmple. Iar idiotul care a dat peste ea, un

puşti de bani gata cu pile pe la tribunal, este scos basma curată. Ştii care-i Anticristul, doctore? Anticristul e Nedreptatea. Nimic altceva. Nedreptatea care se poate abate asupra ta, asupra unui popor, a unei ţări, a unei lumi întregi. Atunci am vrut pentru prima oară să mă sinucid. N-am făcut-o, am fost prea laş pentru asta, prea speriat de ce avea să urmeze sau dacă avea să mai urmeze ceva. Dar de-atunci nu mai pot dormi noaptea. Am două morţi pe răboj care mă fac să stau treaz, ca într-un priveghi permanent. Pe a treia nu o pun la socoteală. A treia e a mizerabilului care mi-a omorât fata. Da, doctore, mi-am luat soarta în mâini şi am decis să-mi fac singur dreptate. Mai ţii minte când îţi spuneam că am un fel de putere? Că dacă mă concentrez mult asupra cuiva, pot să-i fac rău? Ei bine, aşa am făcut. M-am concentrat asupra nenorocitului şi i-am chemat moartea. Iar moartea a venit, promptă, ca şi cum aş fi făcut o comandă la taxi. Unii se-apucă să blesteme, alţii plătesc moldoveni să treacă Prutul cu kalaşnikovul în dinţi. Eu n-am făcut altceva decât să mă gândesc la el şi, în gândurile mele, să mi-l imaginez mort. Mort şi-ngropat, dormind somnul neîntors al celor fără suflare. După câteva luni s-a urcat din nou beat la volan şi de data asta singura victimă a accidentului a fost el. Şi ce accident! A căzut cu maşina într-un lac nu foarte adânc şi a rămas blocat în sicriul cu

roţi, în timp ce apele creşteau, tot mai mult şi mai mult, acaparând maşina, acoperind-o încet, dar sigur, ca un şarpe care înghite un iepure. Evident, moartea lui nu-mi poate aduce fetiţa-napoi, dar cel puţin s-a dus şi el după ea. Dacă mai există ceva după asta, dacă se mai întâmplă ceva, poate are şansa să-i ceară iertare. Dacă nu, asta e, un inconştient mai puţin pe şoselele patriei. Nu că, la câţi sunt, s-ar simţi în vreun fel.

O, doctore, cum îmi mai smulgeam părul din cap, cum mai trăgeam de haine să le rup, cum mai horcăiam de la atâta plânset, cum mai urlam atunci când nu puteam să mai plâng! Eu, cel care nu voia să aibă copii... Cine ştie, poate că de fapt ştiusem, anticipasem, presimţisem tot ce avea să se-ntâmple!

Presimţisem pe naiba! Unii albesc peste noapte, alţii rămân fără păr. Poţi să presimţi cumva asta? Te trezeşti alb de parcă te-ar fi dat cineva cu var sau chel de parcă te-ar fi făcut cineva călugăr franciscan. Te uiţi în oglindă şi te cutremuri. După care tot trebuie să te îmbraci şi să te duci la serviciu.

11

Şi-n final, Valentina

Odată am visat că ajunsesem pe o altă planetă. O planetă ostilă, unde oamenii trăiau ca-ntr-o seră. O seră de sticlă şi carbon, iar dincolo de seră, plante, copaci, natură... Dar o natură unde nu exista oxigen, unde orice fiinţă umană s-ar fi asfixiat în câteva secunde. Era frumos, însă visul se termina prost. Pentru că cineva îmi spunea că aveam să rămân acolo pentru totdeauna, un fel de exilat, un fel de deportat, ca şi ceilalţi locuitori, pedepsit pentru ceva ce făcusem, pedepsit pentru ceva ce eram.

M-am trezit destul de speriat, ţin minte, la gândul că aşa ceva chiar s-ar putea întâmpla. Dar acum îmi dau seama că nu m-ar deranja foarte tare dacă aş ajunge pe o altă planetă. O planetă pe care să se poată respira, chiar şi numai într-o seră. Cu condiţia să nu trebuiască s-o împart cu nimeni altcineva.

Te-ai gândit vreodată, doctore, că tot ceea ce spun eu aici nu-i adevărat şi-n restul timpului, cel pe care-l petrec departe de tine? Că tot ce spun eu acum nu este decât transpunerea unei anumite stări de spirit care se declanşează numai atunci când mă aflu aici? Că până la urmă asta e şansa noastră s-o facem puţin pe interesanţii? Cu toţii avem o doză de „exhibiţionism verbal", ca să-l citez pe domnul Oscar din *Lună amară*.

Te-ai gândit, altfel spus, că oamenii distorsionează chiar şi atunci când spun adevărul?

*

După moartea Augustinei, evident, mă refer la fetiţa Augustina, botezată aşa în memoria primei mele iubiri, mi s-a părut aproape obligatoriu să mă reapuc de băut. Învăluitor ca depresia, seducător ca întunericul, alcoolul e un prieten pe care poţi să contezi. Nu te lasă la greu, totul e să-i ceri ajutorul. Iar eu nu sunt genul căruia să-i fie jenă să ceară.

E minunat să bei, e reconfortant! Combinaţia ideală între util şi plăcut. Beam şi copila se dizolva în alcool ca o pastilă efervescentă în apă. După care amintirile se puneau pe treabă şi mi-o aduceau întreagă la loc. Moartă, plină de sânge, dar întreagă. Şi eu o dizolvam din nou. Uneori o vedeam prin

casă, concentrată asupra unei păpuși, a unui joc, asupra a ceva ce-i stârnea interesul. Alteori o vedeam afară, veselă, dându-se-n scrânciob sau alergând după un cățel. Mă repezeam după sticlă și chiar dacă aveam impresia că-s rapid, uneori lacrimile ajungeau acolo înaintea degetelor. Așa că am început să-mi fac un fel de colecție, să le țin cât mai aproape de mine, câte o sticlă, două în fiecare cameră, de cele mai multe ori nici nu le mai puneam dopul. În timp, m-am perfecționat, am devenit din ce în ce mai abil și mai necruțător. „Din cauza ta a murit", îmi șopteam. „Ai botezat-o Augustina, și Augustina a chemat-o la ea!" Sau: „Ai botezat-o după o moartă, și moarta nu te-a iertat". Și mai luam o gură de vodcă. Sau două sau trei, n-aveam de ce să le țin socoteala. Zilele se perindau prin fața ochilor mei ca planșele în testul petelor de cerneală, încrengături bizare, de coșmar, fiecare copiind-o pe cea dinainte, într-o derulare lipsită de sens. După care, într-o zi, fără niciun avertisment, fără ca vreun tratat să le consacre capitularea, amintirile nu s-au mai întors. Războiul se terminase la fel de brusc precum începuse, iar eu fusesem declarat învingător. Sau, mai bine zis, unicul supraviețuitor. Iar spre final o uitasem și pe Olivia. Când am divorțat, aproape nu mai știam cine era aia de nu mă mai suporta lângă ea. O

fantomă, poate? O halucinație? În orice caz, ceva neclar, ceva translucid.

În sfârșit, eram din nou singur, după atâta amar de vreme. Și mă prăbușeam... Într-o apă adâncă, răcoroasă, fără fund. Ca un detectiv ghinionist dintr-un film vechi.

Și era bine... Atât de întunecat totul, așa de liniștitor. Demonii, nimic altceva decât umbre, vaietele, nimic mai mult decât șoapte. Nicio marijuană din lume nu-ți poate oferi un asemenea confort.

Confortu' lu' pește...

Și exact atunci și-a găsit taică-meu să-și aducă aminte că are un fiu.

M-a scos din apa aceea cu efect analgezic cam cum tragi o scrumbie în barcă. Fără menajamente, fără întrebări, cu un rânjet mare pe față. M-a luat din Orașul Bermudelor și m-a dus direct la el acasă. Trăia c-o avocată acum, notărița dispăruse între timp. M-a ținut acolo, ca într-un azil de cinci stele, unde nu-mi lipsea nimic, în afară de vodcă. Avocata era mai mult plecată, își petrecea practic toată ziua la serviciu, îngropată în cazuri. Uneori, în lipsa ei, venea o tipă cu care taică-meu se culca. Nu se fereau de mine, îmi închipui că nu era un secret. Și mai era o bucătăreasă și țărăncuța care făcea curat... Toate se cam amestecă la mine în cap, ca niște ingrediente cu care faci tocăniță. Sau o varză cu carne. Uneori o vedeam și pe

maică-mea-n casă, plimbându-se numai în cămașă de noapte, ca într-o transă, sau poate transa era a mea. Visam mult în perioada aceea și uneori granițele dintre lumi se estompau, ca într-un spațiu Schengen în care treci dintr-una în alta fără niciun fel de opreliște. Țin minte că voiam să plec în Germania, să m-angajez șofer pe un taxi, țin minte că-mi intrase în cap să nu mă mai întorc niciodată în țară, să mă cărăbănesc cât mai departe și cât mai urgent, să iau viața de la zero, ca într-un joc, când, după o eroare, tot ce ai acumulat dispare instantaneu și, dacă mai vrei să continui, nu poți decât s-o iei de la capăt. Numai că taică-meu avea alte planuri în ce mă privește. În orașul nostru de provincie se deschidea o nouă universitate particulară. Avocata îl cunoștea pe viitorul rector, rectorul pe viitorul decan. Nu mă gândisem niciodată să devin profesor, dar nu mi se părea o meserie la care trebuie să te gândești foarte mult înainte s-o-ncepi. „Se-nvață din mers", mi-a confirmat taică-meu. „Ne bucurăm să ni te alături", mi-a comunicat șefa de catedră. Nu-mi amintesc să fi luat o decizie, nu cred să fi zis da. Și totuși, iată-mă într-o cameră mare, mobilată sumar, dar cu gust, înconjurat de oameni și fumul lor de țigară. Noii mei colegi. Popescu. Ionescu. Constantinescu. Până și unul Iliescu. Creierul, anchilozat de la atâta alcool, încercând să priceapă. Corpul, neîndemânatic, greoi,

făcând eforturi să se adapteze la un nou mediu. Ce-i drept, n-aș mai fi suportat să stau între cei zece pereți câți avea vila aia, pereți exteriori vreau să zic, iar Berlinul, ce ciudat, îmi părea dintr-odată mult prea departe. Și uite așa, am dat o carieră de șofer pe una de universitar. Sunt conferențiar doctor acum. Am avansat repede, ca un adevărat Făt-Frumos academic. Dar nu despre cariera mea didactică vreau să-ți vorbesc (deși ar fi câteva lucruri de spus), ci despre Valentina, cea de-a treia „soție" a mea, pe care am cunoscut-o aici, la Universitatea cea Nouă. Ea s-a alăturat mai târziu Departamentului de Engleză și Comunicare și, poate tocmai de aceea, am avut ocazia s-o remarc mai ușor. De fapt, ce zic eu, ar fi fost imposibil să n-o remarci chiar dacă ai fi întâlnit-o într-o noapte ploioasă, pe-un stadion plin ochi cu femei. Înaltă, poate prea înaltă, roșcată, poate prea roșcată. Tulburătoare. Neverosimilă. Nu știu ce căuta în învățământ. Ar fi putut fi pe coperta *Vogue*, ar fi putut fi pe orice copertă ar fi avut chef. De ce mi-a plăcut mie e clar, de ce i-am plăcut eu, cred că-i mai greu de dat un răspuns. Poate că, în secret, se simțea atrasă de luzări, poate ea chiar se plictisise de atâta adorație de câtă avusese parte până la momentul acela. Poate, fiind atât de remarcabilă, simțea nevoia să se-nsoțească cu cineva care să mai echilibreze balanța, știi doar, contrastele se

atrag. Sau poate pur și simplu nu mai avea bani și căuta pe unul care să aibă. Un fraier ca mine, cu un tată proaspăt politician. Așa gândeam pe-atunci sau, mai bine zis, așa suspectam. Între timp, misterul a fost elucidat și toată lumea a plecat acasă.

*

Erau zile când îmi ziceam că poate a treia oară va fi cu noroc. Poate a treia oară va fi altfel. Pe de altă parte, tot eu îmi spuneam că n-avea cum să dureze. Cu asemenea femei, nimic nu se prelungește dincolo de-o noapte, două, trei. Și totuși, noi ne petrecuserăm mai mult de trei nopți împreună. Făcea dragoste asemenea unei leoaice dacă în trupul ei și-ar găsi adăpost un suflet de femeie. M-am gândit că e posibil să avem totuși o șansă când mi-a spus că nu vrea să aibă copii, că viața e suficient de complicată și fără ei. „Chiar nu vrei sau nu poți?", am făcut imprudența s-o-ntreb. „N-am vrut, iar acum oricum nu mai pot", a venit, laconic, răspunsul. Nu era vorba de vârstă, era altceva. Dar n-avea rost să insist. Mă uitasem la ea și, pentru o fracțiune de secundă, în spatele chipului sculptat la perfecție, întrezărisem ceva complicat și greșit, ca un mecanism care a luat-o razna, dar e fascinant să-l privești dând rateuri. *De ce s-o*

tulbur? mi-am spus. *De ce s-o amărăsc?* Personal, aveam nevoie de cât mai multe orgasme ca să pot adormi repede. Să pot adormi repede și la loc, după ce mă trezeam în toiul nopții asudat și-nfricoșat, întrebându-mă dacă mai are vreun rost s-o prind și pe următoare. Iar la asta nimeni n-o întrecea, ca și cum Dumnezeu ar fi lăsat-o pe pământ ca să facă din atingerea lor un fel de a opta minune a lumii.

Se lasă seara și totul devine mai neclar. Câini oropsiți se sprijină de ziduri, copii cu pantalonii în vine stau pitulați pe după colțuri, un vagabond își leapădă balastul cu zgomot înfundat într-un desiș. Urâții pot ieși din casă, diformii, disperații, orașul e acum al lor. Se lasă seara și totul devine mai bizar. Mă-mbrac și eu, am programare.

12

Intermezzo retoric

Oare de ce ar vrea copile de (nici) 20 de ani să se mărite cu bărbaţi de (aproape) 60?

Emmanuelle Seigner avea 23 când s-a măritat cu Polanski.

Soon-Yi Previn, 24 când s-a măritat cu Allen.

Oona O'Neill, 18 când s-a măritat cu Chaplin.

Joyce Maynard, tot 18 când poate s-ar fi măritat cu Salinger, dacă acesta n-ar fi trimis-o rapid la plimbare.

Mia Farrow (îmi pare rău, Mia, dar până la urmă cred că eşti o mare ipocrită!), 21 când s-a măritat cu Sinatra.

Şi oare merită să trăieşti dacă nu eşti în stare să ai grijă de cineva? Dacă nu eşti în stare să iubeşti fără să ai senzaţia că iubirea are să-ţi iasă pe nas ca atunci când începe să-ţi curgă sânge din nară?!

Întreb, nu dau cu parul. Iau la tocat mărarul. Îmi scapăr amnarul.

13

Schimbarea la faţă

Ce s-a mai înfuriat Valentina când a auzit că taică-meu are să aibă un copil! „Cum e posibil aşa ceva? E inconştient? E nebun? E bolnav? Nu-şi dă seama că, de fapt, copilul ăla va creşte fără tată?" La momentul acela deja nu prea mai era Valentina pe care o cunoscusem eu la-nceput. Se transformase pe nesimţite într-o scorpie, ca şi cum traiul împreună stricase o vrajă, o vrajă frumoasă care preschimbase o broască-n prinţesă, iar acum prinţesa redevenise ceea ce fusese de la-nceput: o scârboşenie.

Ca de obicei, evitasem să-i dezvălui prea multe despre familia mea, aşa că am profitat de situaţie ca să-i povestesc cum maică-mea murise în celebrul accident aviatic de la Baloteşti, lăsându-l pe taică-meu debusolat şi neconsolat, cum el căzuse pradă depresiei, timp în care zăcuse ca o legumă în pat, ameninţând c-o voce pierdută că are să se

spânzure de clanță când n-o să fie nimeni acasă, după care, ca prin minune, își revenise, mai hotărât acum ca niciodată să-și trăiască viața la maxim, cum se căsătorise și divorțase de mai multe ori în căutarea alesei pe care în cele din urmă o găsise, și chiar dacă era bătrân și n-ar mai fi trebuit ca să zămislească un copil la vârsta lui, dragostea pentru ea îl făcuse nu mai necugetat, cum ai putea crede la prima vedere, ci, dimpotrivă, mai curajos, mai încrezător în destin și că, la o adică, ce cadou mai nimerit ar fi putut să-i ofere femeii iubite, dacă nu un vlăstar care să-i ducă mai departe moștenirea când el nu va mai fi printre noi?

Sigur, am greșit și de data asta, era de o sută de ori mai bine dacă-i spuneam adevărul, dacă o luam deoparte și-i explicam, calm și netulburat, că taică-meu luase o țeapă babană de la maică-mea și de atunci (deși nu neapărat din cauza asta) nu făcuse altceva decât să disprețuiască femeia, să profite de ea în orice mod și prin orice mijloace posibile, asta până ce, într-o zi, s-a-ndrăgostit nebunește de-o pizdă, la propriu vreau să spun, Valentina, s-a-ndrăgostit vizual și olfactiv de o pereche de organe sexuale femeiești și, tot jucându-se el așa, de-a ieșitul și intratul în peșteră, ca un liliac care nu știe ce vrea, s-a trezit la un moment dat că posesoarea ei a rămas însărcinată. *Nimeni nu și-a dorit acest copil mai puțin decât noi* a fost

placa lui, reluată în buclă, până la epuizare, *dar acum, că există acolo, parcă ar fi păcat să-l dăm afară, nu crezi?* Vorbea la plural, părea îndrăgostit și de vintrele ei, dar nu-ți bate capul cu el, iubito, fii doar cu băgare de seama și nu te apropia prea mult de tărâmul Gheonoaiei, că te va face să vezi lumea strâmb și urât, până la urmă fiecare culege ce-a semănat și toți ajungem ziua când va trebui să dăm socoteală pentru faptele noastre, chiar dacă nu știm când și în ce fel.

Sau poate pentru unii e altfel? Tu ce părere ai, doctore? Crezi că există și din aceia care-și planifică viața minuțios, anticipându-și fiecare mișcare și luând decizii în permanentă cunoștință de cauză? Oameni pentru care trăitul nu e o loterie, ci un fel de test-grilă la care știu dinainte toate răspunsurile? Cum ajungi să-ți ții viața în palme? Pentru că eu, de fiecare dată când vreau să fac asta, o scap de se duce dracului. Uneori, foarte rar, am impresia că sunt pe cale să înțeleg ceva, ceva profund, ceva solid, un lucru care să-mi dea speranță că-ntr-o bună zi voi fi și eu... altcineva. Aștept să-mi pice fisa, să irupă revelația în mine, dar nu se întâmplă nimic altceva decât că liniștea parcă începe să se audă mai tare. E ca un zgomot alb, ceva care vine din străfunduri și urcă încet, aproape imperceptibil, spre suprafață. Poate e de sondat liniștea asta, poate în ea se ascunde ceva, ca un răvaș norocos

într-o prăjiturică chinezească un picuț mai râncedă. Dar cum ajung acolo? Din liniște n-am cum să muşc, deşi uneori simt cum muşcă ea din mine, cum mă apucă de carne şi trage cu niște dințișori foşnitori şi ascuțiți ca un colț de hârtie. Crezi c-ar trebui să m-apuc de meditat, doctore? Să fac ceva pentru dezvoltarea mea personală, să lucrez puțin la echilibrul meu interior? Sigur, sunt atâtea lucruri pe care aş putea să le învăț, să ies din zona mea de confort, cum se spune, deşi nu-mi prea dau seama unde mă simt eu confortabil. Să încerc să sar cu paraşuta? Crezi că în timp ce-aş cădea, aş putea primi revelația? Sau să-nvăț să dansez? Ce părere ai? Nu mi-ar strica să ştiu câțiva paşi acolo, un tangou, un vals, o salsa, femeile apreciază un bărbat care se mişcă bine pe ringul de dans, nu-mi dau seama de ce, dar e un fapt dovedit. Nu mai zic că lor le place la nebunie să danseze, chiar şi fără partener. Ar dansa non-stop. Sau ar face pauze doar cât să se ducă să-şi mai cumpere niște hăinuțe. O, nu, doctore, nu (mai) sunt misogin. Doar puțin frustrat. Dacă e să te naşti om, deşi ar trebui s-o lăsam mai moale cu naşterile, prea mare înghesuiala pe pământ, cred că e mai bine să te naşti femeie în ziua de azi. Cel puțin în lumea occidentală; în alte părți e pe dos. În Irak, Afganistan, nici bărbat nu-i prea bine să te naşti. Dar asta-i o altă discuție. Şi apropo de discuție, nici nu mai ştiu cum am

ajuns aici. Să vorbesc, mi-ai spus, să nu-ți mai zic „dumneavoastră" şi să turui tot ce-mi trece prin cap. Ca şi cum ar avea vreo importanță. Ca şi cum chestia asta chiar mi-ar folosi la ceva.

Mă rog, deci unde eram? La ce-aş fi putut să-i spun Valentinei şi nu i-am spus, da, am fost un papă-lapte, ca de obicei, niciodată n-am avut curaj să spun lucrurilor pe nume, în pofida a tot ce ți-am povestit, niciodată n-am avut tupeul să mă revolt, să vociferez, niciodată nu m-am priceput să-i privesc pe oameni în față şi să exclam: *Hai sictir!* Aşa că poate îmi merit soarta, poate asta e ceea ce ar trebui să pățească toți cei de teapa mea!

Tăticule, tăticule! Undeva, pe o plajă, un băiețel s-a pierdut în mulțime. Ai să-l mai găseşti oare vreodată? Pentru că, după atâția ani, el e în continuare acolo, aşteptând stingher, pe o pătură, în timp ce trei femei care-i țin companie tot insistă să le mai spună câte ceva despre el.

14

Lămuriri suplimentare

Ca să-nțelegi mai bine contextul, așa cum se prezenta el la acea dată, trebuie să-ți povestesc cum ajunsese Barosanul să se căsătorească din nou. Hai, că față de tine n-am secrete, ești singurul cu care pot vorbi fără să-mi fie teamă că voi fi greșit înțeles. Vezi tu, penultima lui soție, nu notărița, nu avocata, ci a patra, o doctoriță cu stil și rafinament, pe numele ei Grațiela, avea o fată dintr-o căsătorie anterioară. De fapt, nu era a ei, nu putea să facă copii, era a fostului ei soț, care, între timp, se prăpădise și, cum mama biologică a fetei murise și ea când copilul era foarte mic, Cătălina, căci așa o chema, ajunsese să fie crescută de această femeie. Nu știu în ce fel ar fi evoluat lucrurile dacă taică-meu n-ar fi apărut în peisaj. Și nici apariția lui în peisaj poate n-ar fi dus la tot ceea ce a dus, dacă ea s-ar fi produs când fata ar fi avut, să zicem, 10 ani. Și nici măcar

apariția lui în peisaj fix la momentul acela, când fata avea 18, n-ar fi fost, în esență, o tragedie, dacă taică-meu ar fi avut mai multă conștiință și mai puțin libido, vorba nu mai știu cui. Așa însă, nu i-a luat decât un an ca să distrugă armonia, cât o fi fost ea, între mamă și fiică. Recunosc, n-am să-nțeleg niciodată cum reușea să se strecoare sub pielea femeilor – femei altfel inteligente, cu pretenții de la ele, de la viață –, cum le făcea să-i cadă în plasă cu atâta ușurință, cu atâta lipsă de discernământ, de parcă cineva le-ar fi promis o recompensă uriașă dacă acceptau să înceapă o relație cu el. Am citit undeva că psihopații sunt bărbați șarmanți, charismatici chiar, niște manipulatori desăvârșiți care disimulează, care imită foarte bine un comportament sau altul, în funcție de nevoie, în funcție de context, dar care de fapt sunt incapabili de sentimente reale de iubire, de durere, de empatie față de persoana sau suferința cuiva. Poate că și taică-meu avea o doză de psihopatie în el, nu știu. Cert e că atunci când am aflat că se căsătorește din nou n-am fost surprins decât de vârsta soției, doctorița nefiind foarte departe de anii lui. Dar, evident, ea era doar pretextul, mijlocul prin care acest ins lipsit de cenzură morală, întâmplător tatăl meu, plănuia să-și atingă scopul numit Cătălina. Retrospectiv vorbind, regret că nu i-am împărtășit Grațielei bănuielile mele. Dar apoi,

tot eu îmi spun, cum era să i le împărtășesc? Ce-ar fi trebuit să fac? Să mă fi dus la ea și să-i fi spus tot ce credeam despre taică-meu? Tot ce știam? Probabil m-ar fi dat pe ușă afară. Și-apoi, când să-i fi spus? Într-un an, el era deja înamorat de *yoni*-ul fiicei (pentru care, crede-mă, făcuse o adevărată obsesie – „o, n-ai să-nțelegi până n-ai să fii în locul meu", tot insista el – și, în linii mari, noua lui filosofie de viață era că, citez, „pizda e singura justificare pentru care te-ai putea îndrăgosti de-o femeie"), într-un an găsise deja de cuviință să-i mărturisească și posesoarei ei iubirea lui pătimașă („mor cu zile dacă nu mă lași s-o iubesc", am aflat mai târziu că obișnuia să-i declare), într-un an prinde de veste și maică-sa, care, ca urmare a teribilei lovituri, face prompt o criză de inimă și este dusă de urgență la spital, într-un an, viața lui, laolaltă cu ale tuturor celor din jurul lui, se dădea din nou peste cap. Dar mai presus de felul în care a reușit s-o ademenească pe tânăra holdană în plasa lui de păianjen nesătul (până la urmă, cred că femeile sunt făcute sau, cel puțin, predispuse să fie ademenite) stă performanța de a-și convinge soția să divorțeze pentru ca el să se poată recăsători, și nu cu oricine, ci taman cu fiica ei adoptivă. Care fusese strategia și cum de dăduse ea roade? Spre deosebire de cei mai mulți bărbați, care ar fi fost depășiți de complicata conjunctură

și-ar fi recurs cel mai probabil la violență pentru a ieși din impas, taică-meu cere clemență. Nu-și respinge consoarta, ci o roagă să-l ierte. Își recunoaște slăbiciunea și se căiește. Îndură cu stoicism toate palmele și toți pumnii, toate înjurăturile și toate reproșurile, așteaptă răbdător ca ea să treacă peste crizele de plâns și de neputință. Dar, în tot acest timp, nu dă nici măcar un pas înapoi, n-o lasă să creadă că s-ar putea cumva răzgândi. Când, mai încolo, pare cât de cât resemnată (căci împăcată n-are cum să fie), face „greșeala" să-i spună că-i va fi recunoscător toată viața și că, dacă va avea vreodată nevoie de ceva, să nu se sfiască să apeleze la el. Îi mai spune că va avea grijă ca fetei să nu-i lipsească nimic, să nu-și facă probleme, că fiica ei a încăput pe mâini bune. Femeia îl ascultă, dar e din ce în ce mai bulversată. Toată situația i se pare atât de absurdă, atât de grotescă, iar felul în care el se comportă acum n-o face decât să fie din ce în ce mai convinsă că, de fapt, individului îi lipsește o doagă. Limpezirea aceasta îi aduce o oarecare consolare, fie și numai pentru faptul că, dacă ipochimenul ar fi fost sănătos la cap, i-ar fi fost mai greu, infinit mai greu să accepte că tot ce i se-ntâmplă se-ntâmplă cu-un rost. Se gândește și la fiică-sa, la tinerețea ei pervertită, se gândește pe mâna cui a căzut și, pentru prima oară de când asistă neputincioasă la toată comedia asta, simte

că, deşi ar mai putea, probabil, să întreprindă ceva ca să împiedice o asemenea mârşăvie, ar fi de-a dreptul fraieră să încerce. „Ducă-se", îşi spune, cu o indiferenţă răutăcioasă care o ia şi pe ea puţin prin surprindere, „n-are decât. De-acum nu mai e problema mea". Şi în felul acesta, în timp ce femeia e din ce în ce mai convinsă de nebunia lui, taică-meu îşi râde mulţumit în barbă, felicitându-se încă o dată pentru şiretenia de care a dat dovadă (că doar e politician de câţiva ani, un mini-baron local, ce mama mă-sii), şi amândoi se despart mulţumiţi, el că a păcălit-o, ea că nu s-a lăsat păcălită.

15

Marele C

Întorcându-mă la Valentina acum, ea nu cunoştea, sau cel puţin aşa credeam eu la momentul acela, nici măcar un sfert din informaţia pe care o deţii tu acum, doctore, habar n-avea, altfel spus, câte şi mai câte se-ntâmplaseră în tumultuoasa existenţă a tatălui meu şi tocmai de aceea mi-era greu să-nţeleg motivul vehemenţei pe care o exhiba cu atâta încrâncenare. Abia dacă-l văzuse de vreo două ori pe satir (spre regretul meu, nu reuşisem s-o ţin în totalitate departe de el), iar copiii nu-i plăceau oricum. Şi-atunci? De unde atâta furie? Pentru ce toată metamorfoza aceea bizară, gen *Lebăda neagră*, care pusese stăpânire pe ea, aidoma unei tumori canceroase, după ce, cu doar câteva luni înainte, stabiliserăm că ne vom căsători de ziua ei, fără să spunem nimănui, numai în prezenţa martorilor, un alt cuplu din universitate, cu care deveniserăm amici. Şi dacă la început, ţii minte,

chiar eu fusesem adeptul discreției, pe măsură ce nopțile pătimașe și zilele armonioase fuseseră înlocuite de abstinență, nervi și scene domestice tipice unui cuplu agasat de amarul petrecut împreună, disponibilitatea de a-mi păstra această discreție, de-a marșa în continuare pe sloganul „nu întrebi, nu-ți spun", începea să pălească tot mai mult. Inițial, m-am gândit că poate ea însăși provenea dintr-o familie disfuncțională, cu vreun tată irresponsabil care-și părăsise familia pentru o nubilă plină de nuri și, prin urmare, ce începuse să întrezărească acum avea darul să-i reactiveze traume extrem de puternice. Apoi, m-am gândit dacă nu cumva fusese amanta vreunui bărbat care, invers decât taică-meu, se întorsese până la urmă la soția lui veștedă, dar de încredere, frângându-i inima. N-am exclus nici posibilitatea ca Valentina să fi fost în secret înamorată de bunul meu părinte (se mai întâmplase și cu altele), ceea ce ar fi explicat sictirul pe care-l afișa în prezența mea ca fiind nici mai mult, nici mai puțin decât consecința firească a acestei iubiri, amenințată acum de apariția în peisaj nu doar a unei neveste tinere (chiar mai tinere decât ea), ci și a unui copil care să-i zădărnicească orice șansă la un viitor cu babacul. Nu în ultimul rând, am luat în calcul și posibilitatea să-i fi dezvăluit cineva istoricul familiei noastre și, îngrozită că, într-o zi, s-ar putea afla ea însăși în

postura Graţielei, nu știa cum să facă pentru a pune capăt mai repede acestei relații. Totul părea plauzibil și, în același timp, nimic nu părea. Cu doar câteva luni în urmă, trăisem cel mai frumos vis de la apariția Augustinei în viața mea, iar acum totul degenerase într-un coșmar poate la fel de uluitor, paradoxal și insuportabil pe cât mi se păruse inițial reveria. Așa că mi-am luat inima-n dinți și, neobișnuit să cer socoteală, să privesc pe cineva în față și să întreb *bun, deci care-i problema?*, m-am prezentat dinaintea Valentinei și am întrebat-o exact asta.

Inițial s-a prefăcut că nu înțelege, știi tu, „ce vrei să spui, habar n-am despre ce vorbești", tot arsenalul nedumeririi prost jucate. Am întrebat-o dacă am supărat-o cu ceva, dacă „e ceva ce fac eu și pe tine te deranjează". A zis că nu, dar am văzut clar cum îi tremurau buzele. „Atunci ți s-a întâmplat ceva?", am insistat. „Ceva ce n-are legătură cu mine?" Îmi aminteam că, mai demult, menționase în treacăt existența unui frate dificil care, periodic, făcea familiei probleme. Nu era nici fratele, nici nimeni altcineva din familia ei care, îmi dezvăluise atunci, provenea din Republica Moldova. „Atunci?" „Atunci n-am mai rămas decât eu, nu-i așa?" S-a uitat la mine și apoi și-a coborât privirea, ca și cum i-ar fi fost rușine de ceva. Când și-a ridicat-o din nou, ochii îi adunaseră lacrimi. După care, cu o voce înceată, sugrumată, mi-a spus cuvintele pe

care niciun bărbat, niciun om nu vrea să le audă de la partenerul său de viață. „Am cancer", mi-a spus, și-a tăcut brusc, ca și cum ar fi vrut să-mi lase timp să formulez un răspuns. Nu știu ce s-ar fi întâmplat dacă n-aș fi întrebat-o, dacă m-aș fi prefăcut în continuare că nu observ nimic, dar cuvintele ei au avut în mine același efect ca declanșarea unui tsunami. Iar de tsunami fugi.

Bine, n-am fugit imediat. Nu a doua zi și nici în săptămâna care a urmat. Am ascultat-o răbdător, făcând mari eforturi, am ascultat-o înfiorat, îngrozit, înnebunit, disperat, fără să fac niciunul. Cancerul fusese un vizitator constant în familia lor. Maică-sa îl avusese, bunică-sa îl avusese, poate chiar și străbunica, dar, până la Valentina, nu apăruse niciodată atât de devreme și nici nu existaseră recidive. Asta poate și pentru că, până la Valentina, nu existaseră atâtea feluri anapoda de a-ți trăi viața. Ea așa considera. „În momentul în care îți duci viața câș, când simți că ființa ta exterioară nu se mai suprapune cu dorințele, aspirațiile, nevoile ființei interioare, mai devreme sau mai târziu, organismul va reacționa. Îți va spune că nu-i place ce se întâmplă și că, dacă îl mai vrei în viață, va trebui să-ți armonizezi cele două jumătăți care, împreună, formează totalitatea eului tău." „O, Valentina", mi-a trecut atunci prin minte, „ființă nostimă ce ești! Dacă ar fi să mai iau după

tine, ar trebui să fiu mort de mult". Și cu voce tare: „Cum adică dacă-l mai vrei în viață? Ce vrei să spui cu asta?" „Păi, e simplu", a continuat ea. „Cancerul e un fel de sinucidere a corpului când atacurile asupra echilibrului interior devin prea numeroase. E un fel de *auto-shutdown*, dacă vrei, fără nicio posibilitate de restartare. Sau poate ea există, dar n-o știm noi." „Și de ce-ar vrea corpul să se sinucidă?", am fost curios să aflu. „Pentru că, spre deosebire de noi, de conștiințele noastre, corpul știe că moartea lui nu înseamnă nimic, că nu vorbim decât de o reintegrare în circuitul firesc al naturii și nimic altceva. Corpul nu se teme de moarte, altfel spus. Numai eurile noastre trăiesc cu teroarea asta. Dacă am putea să ne reeducăm mințile să nu se mai raporteze la dispariție cu atâta oroare, am trăi mult mai fericiți și poate chiar mult mai mult." „Bun, dar o grămadă de oameni trăiesc în dizarmonie cu aspirațiile lor, nu crezi? De ce nu se îmbolnăvesc cu toții de cancer? Ca să nu mai zic că asta ar însemna că nici tu nu trăiești și, s-ar părea, nici n-ai trăit vreodată în armonie cu aspirațiile tale... Sincer, n-aș fi crezut." „E doar o chestiune de timp", mi-a spus ea. „Și mai sunt și excepțiile, evident, dar asta nu schimbă cu nimic datele problemei. Ideea e că nu mă mai simt în stare să trec și a doua oară prin tot calvarul ăsta", a conchis, fără să se mai chinuie să-mi

clarifice situația care, potrivit ei, o adusese în ipostaza actuală. „Nu de una singură, cel puțin nu în felul prin care am trecut prima dată", s-a grăbit să adauge. „Și de-aia m-ai ales pe mine? Ca să ai însoțitor de boală?" „Nu, cum poți să spui așa ceva? «Te-am ales», cum zici tu, pentru că am văzut în tine un om bun. Îți jur că la momentul acela nu știam nimic. Și nu-nțeleg, ar fi trebuit să te informez când ne-am cunoscut că am avut cancer și că e posibil să recidiveze?" „Da, poate n-ar fi stricat să am informația asta, i-am răspuns, crud și arțăgos, fără să mă simt câtuși de puțin vinovat pentru gafa uriașă pe care tocmai o comisesem."

Acum, când mă gândesc, chiar nu-mi dau seama de ce am ținut să vorbim, ca și cum s-ar mai fi putut face ceva, ca și cum hotărârea mea nu fusese luată din prima secundă de după ce primisem teribila veste. Într-o situație similară, un bărbat adevărat s-ar fi grăbit să vină cu asigurări. Că „totul va fi bine", că „vom trece împreună peste asta", că „o vom scoate noi cumva la capăt". În schimb, eu eram încredințat că nimic nu va fi bine și că sub nicio formă n-aveam să trecem împreună peste asta. Cât despre capăt, singurul capăt pe care îl întrezăream eu era cel al relației dintre noi. Atât și nimic mai mult.

Totuși, în ziua aceea, dar și în cele câteva care i-au urmat s-au lămurit multe lucruri. De ce nu voia copii, de ce, chiar dacă ar fi vrut, n-ar fi putut să-i mai facă, unde anume era localizat cancerul, precum și locul unde aveam să mă mut eu. Și, mai presus de toate, scuze, doctore, că mă durea în pix și de ea!

16

Ramble on!

Ador lumea filmului – spre deosebire de lumea cealaltă, asta sigur există. Mi-ar fi plăcut să fiu actor, cum mi-ar fi plăcut să stau și în spatele camerei de filmat, să fiu regizor, *cinematographer*, sau poate chiar scenarist. Odată, mai demult, am visat că eram iubitul Gretei Garbo, care-mi promitea că mă va ajuta să debutez într-un lungmetraj. Știi c-a fost și la noi Greta Garbo? Incognito. S-a cazat la un hotel în Iași, n-a suflat nimeni o vorbă. Incredibil, nu? Poate că-n altă viață chiar am fost iubitul ei, poate că pentru mine venise în țară!

Glumesc, doctore, din când în când îmi mai permit și eu câte o glumă, cum alții își permit să tragă un pârț!

Îmi plac actorii, actrițele, îmi plac regizorii, îmi face bine să vorbesc despre ei, ți-am zis deja de Polanski, e rândul lui Woody acum, ce n-aș da să fiu un personaj în filmele lui, au ceva aparte

personajele astea, nu crezi? Îți dai seama că nu prea sunt ele veridice, dar te cuceresc oricum. Woody e un excelent creator de *fantasy*-uri până la urmă, chiar dacă ale lui n-au nimic de-a face cu lumea lui Tolkien. Cum să le zicem, în engleză ar fi *urban domestic fantasies*... fantezii conjugale urbane, nu? După primele zece minute, deja totul îți pare foarte firesc (deși, dacă te gândești mai bine, nu-i cazul), iar la final aproape că-ți dorești să nu se mai termine... Dar iar divaghez. Ceea ce de fapt e-n regulă, nu știu de ce nu-mi intră odată în cap. Ce filme de Allen ai văzut, doctore? Hai, că de la *Annie Hall* încoace omul face câte unul pe an, e greu să-l ignori. *Husbands and Wives*, poate? *Crimes and Misdemeanors*? *Match Point*? Sau *Midnight in Paris*? Cuuum, nici măcar n-ai auzit de el? Îți bați joc de mine? Așa ceva este imposibil! Nu știi cine-i Woody Allen??? Stai puțin! Stai să-mi revin! Noroc că deja stau jos, altfel aș fi leșinat, aș fi căzut din picioare de atâta stupoare! Tu chiar vorbești serios? Mda, ce să zic, am avut odată o studentă care nu știa cine a fost John Lennon, nu că nu ascultase John Lennon, asta mai treacă-meargă, nu, ea pur și simplu habar n-avea cine fusese el, Beatles-ii, și nu numai ei. Așa și tu acum. Da, e o mare dezamăgire, trebuie să recunosc. Aproape un afront. Asta dacă nu mă iei peste picior, ceea ce, crede-mă, ar fi de preferat! Dar hai să zicem

că nu-i timpul pierdut, există un documentar foarte minuțios făcut de Robert B. Weide despre el, încă unul realizat de o televiziune, PBS îi zice, probabil n-ai auzit nici de asta, există cele cincizeci de filme pe care le-a regizat, nu trebuie să le vezi pe toate, uite, îți fac eu o listă cu cele mai bune. Interesant cum, în 2010, când Woody Allen a declarat într-un interviu că Roman Polanski (care aștepta în închisoare verdictul elvețienilor privind extrădarea) a plătit și a suferit suficient pentru seara din '77, voci ultragiate s-au exprimat că e normal ca un pervers să ia apărarea altui pervers. Subtextul era că Allen și-ar fi abuzat fiica adoptivă, pe Dylan, la vârsta de 7 ani (o acuzație puțin credibilă, având în vedere contextul producerii ei), la numai câteva luni după ce relația lui cu Soon-Yi Previn, fiica adoptivă a Miei (atenție! – a Miei, nu a lui Allen!), fusese dată în vileag. De atunci au trecut mai bine de douăzeci de ani. Soon-Yi și Woody și-au văzut de viața lor mai departe, Mia de a ei, neuitând însă ca, din timp în timp, să-și reînnoiască disprețul și acuzele, cele mai recente venind chiar de la Dylan alias Malone Farrow, în cadrul unui interviu publicat în *Vanity Fair*, spre sfârșitul lui 2013. Sunt informat, doctore, da, sunt foarte informat. Tocmai de aceea pot să-ți mai spun că în 2011, actorul Doug Anthony Hutchison, de care cu siguranță n-ai auzit, 51 de ani pe vremea aceea,

a stabilit, probabil, un nou record mondial la râvnă trupească, căsătorindu-se cu Courtney Alexis Stodden, care avea doar 16. Bun, acum divorțează, dar asta-i altă poveste. De unde rezultă că, dacă ai aprobarea părinților, căsătoria cu o minoră nu e câtuși de puțin interzisă! Iar dacă nu ești foarte *high-profile*, probabil nici nu prea contează dacă o ai!

Poate despre asta e vorba, poate de-aia îmi plac filmele lui Allen și ale lui Polanski – ai auzit, doi perverși, doi delincvenți –, poate ar trebui să-mi găsesc și eu o copilă, nu-i așa? – o Tracy a mea (a se vedea *Manhattan*, l-am trecut pe listă!), naivă și inofensivă, pe care s-o manipulez așa cum am chef.

I-ar păsa cuiva dacă s-ar întâmpla asta? S-ar scrie prin ziare? M-ar vâna *paparazzi*? M-aș trezi cu poliția la ușă?

Mă cam îndoiesc.

Așadar, poate a venit și pentru mine vremea să mă descopăr! Să mă ridic încet la suprafață. Eu, cel bine ascuns: Nautilus. Eu, cel dintotdeauna: Levi Athan. Căci, până la urmă, despre asta e vorba, nu-i așa, doctore? Ăsta-i scopul întâlnirilor noastre...

...scoaterea demonului la iveală!

„Și am văzut ridicându-se din mare o fiară, care avea zece coarne și șapte capete și pe coarnele

ei zece cununi împărăteşti şi pe capetele ei: nume de hulă."

Şi când m-am uitat mai de-aproape, fiara eram eu.

Odată am visat cum făceam dragoste cu cea mai bună studentă a mea, o fată sexy, inteligentă şi plină de viaţă, dar în acelaşi timp cam ciudăţică sau cu un oarecare potenţial de a deveni aşa mai încolo, şi cu care, în realitate, n-aş fi vrut să mă culc, nu pentru că nu mi-ar fi plăcut, ci pentru că mă temeam că lucrurile ar putea lua o întorsătură urâtă care mi-ar complica inutil viaţa şi, aşa cum ştii deja, eu urăsc complicaţiile, am, pur şi simplu, oroare de ele şi de aceea prefer să mă ţin departe de orice gest, acţiune sau faptă care m-ar putea duce într-acolo. Dar în vis făceam dragoste, pentru că în vis nu pot apărea complicaţii sau, dacă apar, e suficient să-ţi comanzi să te trezeşti şi toate complicaţiile dispar, se volatilizează, sau rămân acolo, în lumea aceea tulbure, unde n-au nicio influenţă asupra ta. În vis, ne întâlnirăm întâmplător într-un bar, la ceas de seară, eu intrasem ca să-mi cumpăr un pachet de ţigări, barul fiind foarte aproape de unde locuiam, şi când am intrat, le-am văzut imediat, pe Georgiana şi prietena ei cea mai bună, despre care ştiam că era îndrăgostită de mine, dar asta era problema ei, nu a mea, stăteau aşadar la o masă şi beau un suc, dar m-am prefăcut

că nu le văd, pentru că voiam să ies cât mai repede, însă ele m-au strigat, vesele, „domn' profesor, domn' profesor", şi mi-au făcut semn din mână să vin la masa lor, şi uite aşa se face că dintr-odată eram toţi trei împreună la aceeaşi masă, bând, eu bere, ele suc, şi după aceea era ca şi cum ar fi trecut ceva timp, pentru că paharele erau goale, iar în bar semi-întuneric, şi cumva mi s-a părut firesc s-o iau pe Georgiana de mână, pe care i-am mângâiat-o şi apoi i-am sărutat-o, de mai multe ori, atât dosul palmei, cât şi căuşul, unde era moale, caldă şi umedă, iar ea nu numai că nu s-a opus, dar aveam impresia că sărutările mele îi dau o stare de bine, o moleşesc într-un fel excitant, şi apoi, ca şi cum i-aş fi transmis telepatic ce-mi doresc de la ea, fata şi-a dus mâna pe care i-o sărutasem cu atâta tandreţe şi şi-a aşezat-o uşor deasupra prohabului meu întărit, apăsând puţin, de parcă ar fi vrut să se asigure de ceva, m-a mângâiat încet, de câteva ori, apoi, cu gesturi molatice, dar precise, mi-a deschis fermoarul de la pantaloni, a pătruns înăuntru, de unde mi-a extras penisul ca pe un pui de cangur din marsupiu, după care a pornit să facă tot felul de mişcări iscusite, de s-ar fi zis că mâna n-ar mai fi fost mână, ci mai degrabă o gură, iar uneori gura nu mai părea gură, ci lua forma unui vagin fierbinte şi catifelat, care pulsa ca o inimă. Era ca şi cum

un drog pe care nu-mi aminteam să-l fi luat începuse să-şi facă efectul şi, în timp ce eram aspirat în acest vârtej aiuritor al senzaţiilor, una mai înnebunitoare şi mai copleşitoare decât cealaltă, mi-am dat seama cât de experimentată era studenta mea, cât de bine se pricepea să ofere plăcere unui bărbat şi atunci am avut o a doua revelaţie, cum că, de fapt, posesoarea mâinii, a gurii sau a vaginului care-mi furniza toate acele desfătări nu putea fi ea, tânăra mea studentă, prea puţin pricepută în arta amorului la cei 19 ani câţi avea, ci altcineva, o femeie cu mult mai versată, cu mult mai experimentată şi poate chiar cu mult mai în vârstă decât ea şi în clipa aceea am deschis ochii şi, într-adevăr, la picioarele mele stătea acum Augustina, prima mea iubire, care murise în camera aceea de hotel, după ce, cu o noapte înainte, merseserăm împreună într-o altă cameră, la un domn de 60 de ani, unde ea făcuse dragoste cu domnul în timp ce eu le făceam, surescitat, poze, o fotografiasem repetat cum îl excită pe acel domn mai în vârstă, cum îl subjugă abandonându-i-se, lăsându-l să-şi împlinească toate fantasmele pe care le avusese până atunci, pentru că eu îi spusesem că, dacă făcea asta, dacă îşi călca pe inimă şi se transforma pentru câteva ore într-o curvă, vom rămâne împreună pentru tot restul vieţii. Iar la urmă, după ce domnul ejaculase cu ce mi s-a părut a fi un hohot de plâns, undeva

adânc, în măruntaiele rectului ei, mi-am dat şi eu drumul în gura ei primitoare, cum am făcut şi în vis, trezindu-mă într-un final într-o baltă cleioasă de spermă fierbinte, pe care mi-am întins-o ca pe o mască pe faţă, închipuindu-mi că nu e faţa mea, ci a Augustinei, cea care a fost la un pas să-mi devină soţie, dar nu mi-a devenit niciodată.

Iar după asta m-am dus la baie să mă şterg şi, când m-am uitat în oglindă, m-am speriat îngrozitor, pentru că un ochi, stângul, îmi era roşu şi mult mai mic, pe când dreptul era enorm, ca şi când m-aş fi uitat printr-o lupă, şi foarte, foarte albastru. Şi de-abia sperietura asta m-a trezit cu adevărat din acel vis, coşmar sau ce-o fi fost el, care părea că n-are să se mai termine vreodată. Oare ce-o fi-nsemnând asta, doctore?

Ce-o fi-nsemnând, cu atât mai mult cu cât aceeaşi studentă obişnuia să-mi apară într-un alt vis în care venea şi se băga în patul nostru, al meu şi al Oliviei de data asta, se băga între noi ca un copil zgribulit, ca o feliţă speriată care a avut un coşmar în miez de noapte şi a venit să caute alinare în patul părinţilor, doar că, în cazul ei, intenţiile erau altele, pentru că la scurt timp după aceea începea să se foiască şi să se frece de mine ca o pisică în călduri, iar mie îmi plăcea, deşi nu ziceam nici pâs, îmi plăcea să-i simt dogoarea pielii cum răzbătea prin pijamaua subţirică şi-mi

întărea penisul și, deși excitarea ar fi trebuit să-mi golească mintea de întrebări, să mă transforme într-un fel de eunuc al rațiunii, nu puteam să nu mă gândesc cum era posibil ca soția mea s-o accepte pe această intrusă în patul nostru, și nu doar s-o accepte, ci chiar să-i surâdă prezența ei între noi, pentru că, deși la-nceput comenta cum că *iar a venit nesimțita asta să-mi fure bărbatul*, la scurt timp după aceea cele două începeau să se sărute, întâi mai ezitant, mai timid, dar apoi din ce în ce mai hotărât, mai pasional, în timp ce eu continuam să-mi savurez rudimentara plăcere de a-mi simți penisul încordat sprijinindu-se de fundul fierbinte, mătăsos, al musafirei.

17

O nestemată

Să celebrăm sminteala, doctore! S-o celebrăm, s-o ridicăm în slăvi, să pariem pe ea, pentru că sminteala întotdeauna învinge! Ai văzut *La città delle donne*, doctore? Filmul lui Fellini cu Marcello Mastroianni și Anna Prucnal, o compatrioată de-a lui Polanski, deși nici Donatella Damiani nu-i de neglijat, mă refer la sânii ei, caută pe Internet și-ai să-nțelegi. Cu un an înainte jucase în *La liceale seduce i professori*, un film obscur cu Gloria Guida (o altă silfidă a cinematografului italian), iar în '83 avea să apară pe coperta *Playboy* sub titlul *La „favorita" di Fellini*. Da, între ghilimele, pentru că Fellini n-a mai distribuit-o în niciun alt film. Și uite așa s-a stins o stea. Dar nicio problemă, doctore, nicio problemă, pentru că ori de câte ori se stinge o stea, o alta se aprinde în loc. A fost o vreme când mă uitam numai la filme cu femei goale. Filme artistice, vreau să spun. *Le mari de*

la coiffeuse, Sweet Movie, La Belle Noiseuse, La Teta y la Luna, Malèna, Cet Obscur Objet du Désir, Monella, The Dreamers, Elegy... La un moment dat începuse să mi se facă greață de la atâția sâni câți îmi ingurgitau ochii, dar nu puteam nici fără. Devenisem dependent, doctore, dependent de sânii tuturor actrițelor care apăreau cu ei dezgoliți pe ecran, un *titie junkie*, cum ar zice englezul. Îmi puneam filmul, după care, când apăreau pe ecran, mă duceam și-i lingeam, pofticios, pe fiecare în parte, lingeam sticla ecranului, dar de fapt lingeam țâța și, cât o lingeam, nu mai eram la mine în casă, ci acolo, în film, parte integrantă din acțiune. Și era bine, doctore, reconfortant și liniștitor, ca și cum aș fi fost un purceluș sugând la ugerul mamei-scroafe. Dar observ că tu nu ești atent la ce-ți spun, probabil te plictisesc sau poate deja te gândești la cum ai să te duci acasă la soțioara ta tânără și frumoasă, la cum o să te aștepte ea goală, parfumată și cu sfârcurile întărite, așa cum i-ai spus că-ți place, la cum ai să-ți plimbi făcălețul de-a lungul pielii ei fine, la cum ai s-o plesnești cu el peste gură, te excită asta, nu-i așa? – te excită să-i dai cu peștele pe la nas, te face să te simți puternic, un Papa Doc al sexului conjugal, puterea e în întregime la tine, dacă îndrăznește să comenteze ceva, ai cârpit-o imediat – jap, jap –, e important să-ți știe de frică!

Ce-a fost asta? Păi, nu știu ce-a fost, tu ești dictatorul, pardon, doctorul, poate sunt puțin dezaxat, poate sunt un pic descentrat, poate nu-mi priesc timpurile, fă-mă bine, doctore, nu mă lăsa să mă duc, hipnotizează-mă dacă-i nevoie, dar nu mă lăsa așa, te rog, te implor, vreau să mă fac bine, vreau să gust din nou din plăcerile vieții, să mă entuziasmez la fiecare pas, să râd și să cânt, să mă iau la trântă cu lumea și să-i zic: Te-am bătut, ura! Am fost un visător cândva, acum sunt doar o morsă apatică. O mostră apatică. Aș vrea să mă bucur de lume, dar apatia mă ține în loc. Știi, pe vremuri credeam că Ecleziastul e doar titlul unei cărți, cum ai zice Patericul, dar nu, ăsta e numele omului, un evreu deprimat, cum sunt cei mai mulți dintre evrei. Ce-i drept, era bătrân, spre sfârșit de carieră, se pot invoca niște circumstanțe atenuante acolo...

Dar să revenim la ale noastre, eram la regizori, nu-i așa? Eram la Billy Wilder, eram la Orson Welles. Sau poate nu la ei eram. Poate eram la partea când îmi dau seama cât de mult te urăsc, da, doctore, te urăsc, ăsta-i adevărul, te urăsc pentru că n-am să fiu niciodată ca tine, n-am să am niciodată banii tăi și nici prestanța ta, calmul tău patrician, mărinimia ta arogantă, nimic din lumea ta nu-mi aparține și mie, tu ești agentul 007,

eu – piticania care o face pe nebunul, dar dacă mai prind o revoluție, o, ascultă bine la mine, dacă mai prind o revoluție sau chiar o răscoală, o răzmeriță, ceva, promit să te eviscerez ca Anthony Hopkins pe Giancarlo Giannini, să-ți iau nevasta și casa și-apoi să mă piș pe costumele tale, să mă piș pe ele și apoi să le dau foc, îți jur solemn, ca unul care a fost în Iad și a reușit să se-ntoarcă, de mâna mea ai să mori, de mâna mea, doctor netrebnic ce ești, dar până atunci hai să vorbim, să stăm puțin la taclale, să ne destăinuim unul altuia ca doi bărbați ce suntem, unul adevărat, celălalt o făcătură, dar ce mai contează, spune-mi dacă-ai văzut *Double Indemnity* („Yes, I killed him. I killed him for money – and a woman – and I didn't get the money and I didn't get the woman"), spune-mi dacă-ai văzut *Sunset Boulevard* („All right, Mr. DeMille, I'm ready for my close-up")? Spune-mi dacă le-ai văzut ca să-ți spun cine ești!

Nu se mai fac filme ca astea, *adiós* și *kaputt*, și aici nu mă refer la tehnologia de atunci, mă refer la substrat, mă refer la mesaj. Dar nu-i bine să gândești așa, îmi dau și eu seama de asta, până și eu, doctore, nu trebuie să fii doctor ca să-ți dai seama de unele lucruri, e suficient să-ți zici: totul vine în continuarea a ceea ce a fost, fără X n-ar fi fost Y și fără Y, Z, și uite așa ajungem la

contemporanii noștri, Scorsese, frații Coen, Coppola, Cronenberg, Spielberg, Allen și Polanski. M-am gândit adeseori la cum au reușit ei în viață, ei și alții ca ei, și nu o dată m-am întrebat care-i cheia succesului, de fapt, nu cheia, ci factorul, care sunt factor*ii* care conduc la succes? De ce unii ajung acolo sus, în vârful vârfurilor, iar alții rămân undeva pe la mijloc? De ce unii nici măcar la mijloc n-ajung? Pentru că, vezi dumneata, doctore, nu-i suficient să vrei să ajungi în vârf. Am citit cărți care susțin că-i suficient să vrei ceva și deja ești pe jumătate acolo. *Nonsense*, cum ar zice englezul. Mai degrabă cred că e suficient să ai bani și ești pe jumătate acolo. Dar nici jumătățile nu-s suficiente, avem nevoie de întreg, să nu uităm ce spunea Valentina! Deci, bunul meu doctor, care-i schepsisul, ai? Un mic pact cu Sir Devil, o condiționare pozitivă sau pur și simplu tone întregi de căcat cu care te-ai uns pe la bot când erai mic? Că nici talent, dacă ai, nu-i de-ajuns și nici munca până la speteală nu-i o garanție. O, nu, domnul meu. S-a dus vremea când ne mai păcălea Max Weber cu etica lui protestantă. Atâția oameni muncitori și cu talent au sfârșit aruncați la coșul de gunoi al vremurilor, încât nu numai că-i nedrept, e aproape hilar. Oameni care încep prost și o sfârșesc prost (cel mai adesea), oameni care încep bine și-o sfârșesc

prost (suficient de des), oameni care încep bine și o duc tot așa, într-o veselie, de parcă ghinionul, eșecul, neșansa nu se prind de hainele lor (mai rar, dar foarte enervant). E totul un simplu moft al destinului? O toană a astrelor? Sau mai degrabă e vorba de un dozaj atent, câte puțin din fiecare, muncă, talent, devotament, perseverență, șansă, noroc, anturaj și-o vorbă bună a cuiva atunci când e nevoie de ea? Ce-aș mai vrea să descâlcesc mațele universului, să mă uit la cum e făcut mecanismul, să am un răspuns la tot și la toate sau măcar la vreo câteva întrebări acolo, de unde venim și încotro ne ducem, de ce sunt unii mai breji decât ceilalți, cum pot să fac să am și eu un *baumkuchen* pe masa de Crăciun și de ce maneki-neko, mâța aia despre care se zice că aduce noroc, mie, când mi-am luat una, nu mi-a adus decât un șoarece mort în casă?

Stupefacția ca stil de viață. Uluiala în fața zgârceniei destinului. Consternarea. Angoasa. Anxietatea noastră cea de toate zilele (dă-ne-o nouă astăzi). Absurditatea tuturor clipelor (pogoar-o peste noi). Furia din spatele zâmbetului. Frustrarea din spatele furiei (păstrează-le mereu vii). Neadecvarea la realitate. Incompatibilitatea cu semenii (cu ceilalți greșiți). Anomalia. Tot ce se petrece aici, o mare anomalie. Un experiment grotesc, condamnat din

start la eșec. La un total și iremediabil fiasco. Ultimele cuvinte ale sinucigașului. Care de fapt jubilează (că a Ta e Împărăția cerului). Nu, jubilează pentru că nu va mai trebui să facă față tembelismului existențial. În sfârșit, liber! Adio, rămas-bun, *ciao, ragazze*! Ne vedem pe lumea cealaltă. Sau poate mai bine nu. Poate mai bine fiecare stă de unul singur pe lumea cealaltă. Citește, iese la plimbare, se uită la televizor, se duce la cumpărături. Singur. „Perfect. Fără tine." Cum spunea cântecul ăla? Cam așa ceva. „Goodbye, cruel world, I'm leaving you today, goodbye, goodbye, goodbye." Nimănui nu-i pasă cu adevărat decât de el însuși. Uneori nici măcar de el. Nu mai tot da atâtea citate! Ba tu să nu mai dai! *Go fuck yourself! No,* you *go!*

Și totuși... Ce frumoasă e uneori viața, nu-i așa, doctore? Ca o nestemată, strălucește de-ți ia ochii! Numai că, ori de câte ori vrei s-o atingi, ea face un pas înapoi. Probabil că trebuie să fii mort ca să te bucuri de ea. Mai ții minte finalul din *American Beauty*? „I guess I could be pretty pissed off about what happened to me", spune Lester, „but it's hard to stay mad when there is so much beauty in the world. Sometimes I feel like I'm seeing it all at once and it's too much. My heart fills up like a balloon that's about to burst. And then I remember to relax and stop trying to hold

on to it. And then it flows through me like rain and I can't feel anything but gratitude for every single moment of my stupid, little life. You have no idea what I'm talking about, I'm sure. But don't worry. You will someday". *Kudos*, Alan Ball! O mie de *kudos*! Şi totuşi unde-ai dispărut în ultima vreme?

18

Lumi paralele

După avortul Augustinei, ţin minte c-am visat copilul. Era o fetiţă. Am văzut-o într-un loc unde creştea fără noi. Niciodată nu m-am trezit mai nefericit şi totodată mai împăcat ca atunci. Pentru că nu avea să fie niciodată a noastră, pentru că totuşi, într-un fel, exista. Poate că toate fiinţele de pe lumea asta, odată ce-au fost zămislite, continuă cumva să-şi ducă existenţa mai departe, chiar şi atunci când noi, aici, le considerăm moarte. Poate că, dacă viaţa ţi s-a curmat brusc pe pământ, ai dreptul s-o continui în alt loc. N-ar fi frumos? Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare mai plauzibil scenariul. Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât el se zămisleşte mai repede.

Când eram mic, am avut o dată o febră puternică şi atunci mi s-a părut că-l văd pe Dumnezeu cum intră la mine în cameră. Cum se aşază pe marginea patului şi-mi spune că n-am de ce să mă tem. Că

totul are să fie bine. Îți dai seama ce m-am speriat! Când mi-a spus că totul are să fie bine și că n-are de ce să-mi fie frică... Cum de ce? Păi, nu astea-s vorbele pe care le spui muribunzilor ca să le faci trecerea mai ușoară? M-am speriat așa de tare, că într-o oră nu mai aveam nici pe naiba! Sau cel puțin așa-mi amintesc eu acum.

Cum arăta la față? Sincer, cam ca dumneata, doctore. Tras, palid, ridat. Și, bineînțeles, bărbos. Culmea, dacă mă gândesc bine, avea fața aceea tipică unui fumător înrăit. Nu-mi spune acum că ești Dumnezeu, doctore, nu-mi spune că-n tot timpul din urmă am stat de vorbă cu însuși Creatorul! Pentru că, dacă ești Dumnezeu, ce-am zis mai devreme cade. Chestia cu revoluția, cu evisceratul... Eram un pic frustrat, un pic indispus, îmi cer scuze, n-o să se mai întâmple, promit!

Acum, dacă mi-ar apărea din nou, nu m-aș mai speria. Dumnezeu, vreau să zic. Acum, dacă mi-ar apărea, i-aș spune că lumea colcăie de cinici și de derutați, de deprimați și de nevolnici. Și c-ar trebui să facă ceva pentru asta, să ia măsuri. Să ia măsuri și, în paralel, s-o lase mai moale cu fumatul, chiar dacă responsabilitatea e mare. Nu vreau s-o fac pe moralistul, am fumat și eu, am fumat mult chiar. Îmi stătea destul de bine cu porcăria aia în gură, cu fumul permanent în plămâni, ca o ceață pe străzile Londrei, arătam *cool*, poate

chiar și eram. N-a fost o decizie ușoară, și azi mai șterpelesc uneori câte o țigară de la nevastă-mea, mi-o așez tacticos între buze și mă postez în fața oglinzii. Un bărbat fălcos, cu părul rar și cărunt, dat pe spate, cu ochelari deasupra ochilor mici și ridați îmi întoarce privirea pe jumătate agasat, pe jumătate speriat. Arată mai bătrân decât vârsta din buletin, puțin surprins, nedumerit, ca și cum cineva la care nu s-ar fi așteptat i-ar fi făcut o mare nedreptate. Îl înțeleg. Nu-i place să fie privit, se teme de o confruntare, se gândește că ar putea fi luat la rost, acuzat că a făcut nu știu ce chestii sau poate acuzat că nu le-a făcut. Ce nu știe el e că nici mie nu-mi place să-l văd în ce hal a ajuns, nici mie nu-mi convine cum i s-a deșirat firul vieții și, prin urmare, că ar fi o mare greșeală să-ncep o conversație cu el. Nu o dată, în astfel de momente, am vrut să-mi aprind porcăria aia cu filtru, dar cumva am reușit să m-abțin. „Asta e ultima ta armă în războiul dintre lume și respectu' de sine", îi spun. „Ultima ta redută. Dacă o pierzi și pe asta, s-a dus dracului tot." Pentru că eu chiar cred asta, înțelegi, doctore? Cred că totul e o bătălie pe care în final o pierdem, că, pe măsură ce înaintăm în vârstă, respectul de sine se micșorează până ce devine mic, mic, cât un ghem de blană scuipat de pisică, dar chiar și așa, e de datoria noastră să rezistăm cât mai mult... În plus, știu

foarte bine că, dacă și-ar aprinde acum o țigară, a doua oară n-ar mai putea să se lase. Așa că, dacă fumez, fumez numai în vis, acolo mi le aprind una după alta și contemplu lucruri care în realitate nu s-au întâmplat niciodată. Sau nu în felul în care se-ntâmplă acolo.

Mda... Deci cam asta cred că i-aș spune.

Dar Dumnezeu nu mai vine pe la mine. Nu mai vine, pentru că acum are copil mic.

După ce am încetat să mă gândesc cu răutate la oameni, am început să citesc Biblia, știi tu, cartea aia neagră scrisă pe hârtie subțire, pe care copiii o folosesc ca să-și ruleze țigări... Am citit-o, și nu oricum, am citit-o cu meticulozitate, cu abnegație, am citit-o din scoarță-n scoarță, chiar dacă n-am înțeles mare lucru. Și, tocmai de aceea, am mai citit-o o dată. Și încă o dată. Și tot n-am putut să-nțeleg. Așa că m-am gândit s-o-nvăț pe de rost. Să dau citate din Corinteni, să mă laud cu Pildele. Să mă prefac că sunt religios, în speranța că la un moment dat chiar am să devin. Știi cum se zice, *fake it till you make it!* Însă, la fel ca în cazul adorației, mi-am dat seama că e nevoie de disciplină pentru religie, e nevoie de rigoare, de existența unui program. Să-ți placă ritualurile – nunțile, botezurile, înmormântările – și să-ți placă mulțimile. Să-ți placă autoritatea, și s-o exerciți, și s-o respecți. Lucruri după care nu prea mă dau

în vânt. De fapt, ce zic eu, toate chestiile astea mă deprimă îngrozitor. N-am avut niciodată răbdare să iau parte la ceremonii, să stau în picioare ca să ascult *speech*-uri și vorbe mari, o mie și unul de clișee. Nu-mi plac clișeele, mi se face greață de la ele, deși am văzut oameni care își duc viața sărind dintr-unul în altul ca niște iepuri fricoși... Ce-i drept, e mai comod așa.

Uneori, știi, mă duc la culcare cu speranța că până a doua zi dimineață o să se întâmple ceva, ceva care să arunce omenirea în aer, s-o facă să plesnească, să se ducă de-a berbeleacul, ca să nu mai trebuiască să-i fac față tot timpul. Uneori stau să mă-ntreb dacă n-aș putea contribui personal cu ceva. Alteori, tot ce-mi doresc e s-ajung pe o altă planetă!

Demoni înveșmântați în safir îmi bat cu noblețe în ușă, îngerii, goi, durdulii, plutesc grațios prin dreptul ferestrei.

19

Bitter in the Moonlight

Poftiți, intrați, *mi casa es su casa*!

Nu, Doamne-ferește, cum să vă descălțați? Fiți serioși, da' se poate? Haideți, vă rog, luați loc. Vă servesc cu ceva? O dulceață? O cafea? O apă minerală? Nu? Chiar nimic? Sunteți siguri? Bine, poate mai târziu...

Vreau să vă spun întâi de toate cât de onorat m-am simțit când am aflat că vă interesează povestea mea. Și că, pentru prima oară în carierele dumnea-voastră, veți colabora ca să-mi transpuneți mie viața pe peliculă... Mai rar o asemenea onoare. Nu știu, sincer, ce-am făcut ca s-o merit, probabil nimic, dar să știți că nici nu-mi pasă. E un vis prea frumos pe care tot l-am nutrit și care, iată, acum se împlinește! Deci de ce mi-ar păsa? De când mă știu nu mi-am dorit altceva decât să fiu *the real thing*, înțelegeți, un tip autentic cum am văzut la alții, concentrat pe ceea ce știe să facă mai

bine, racordat 100% la el însuși. Nu confuz, nu rupt într-o sumedenie de bucăți, nu deconectat de la toate, încercând în permanență să-și încropească un eu, în fine, nu un molatic care ori de câte ori nu izbutește să-și găsească centrul de greutate se-apucă să zâmbească nătâng, doar-doar o înduioșa și el pe cineva cu tribulațiile sale.

Și totuși, până la urmă, se pare că am reușit. Nu să fiu autentic, ci să înduioșez! Și încă pe cine! Idolii mei în carne și oase... călcându-mi acum pragul...

...pupând acolo unde au scuipat toți ceilalți! Inclusiv eu!

Nici nu-mi bat capul să le spun prietenilor, căci oricum nu m-ar crede. Și nici nu-i ca și cum aș avea chiar așa de mulți prieteni, de fapt, n-am niciunul... Mă rog, poate unul...

Dar să intrăm în subiect, știu că sunteți ocupați, n-aveți timp pentru introduceri din astea kilometrice. Îmi amintesc cum pe la doișpe-treișpe ani am avut revelația că în anul 2000 voi avea 24 de ani. *Doar* 24 de ani, voi fi tânăr, îmi spuneam, voi avea toată viața înainte. Nu mă vedeam făcând ceva anume, aveam doar *feeling*-ul ăsta că totul va fi bine. Că totul va fi minunat. Ce sentiment incredibil de siguranță și confort! Nu știu de ce îmi amintesc și azi lucrul ăsta, poate pentru că a fost ceva atât de intens și până la urmă s-a dovedit

atât de fals... Oare asta să fi fost greşeala mea? Faptul de-a fi pornit în viaţă prea optimist? De a fi sperat că, într-o zi, va veni şi vremea mea?

Hmm, dacă aş spune asta unuia mai tânăr, s-ar holba la mine cu nişte ochi mari cât cepele! Păi, cine mai porneşte în viaţă cu optimism în ziua de azi? Nimeni, ăsta-i răspunsul. Epoca entuziasmului a apus, acum suntem cu toţii nişte cinici! Nişte cinici, nişte deprimaţi şi nişte neputincioşi. Dar care nu ezită să se dea cu parfum!

Nu ştiu dacă v-am mai zis asta, dar uneori simt aşa, cum o forţă malignă – perceptibilă cât să pot spune că nu mi se pare, dar nu suficient de clară ca să fiu sigur că nu mă înşel – sapă o albie şi mă aşază în ea. După care tot ce se-ntâmplă nu poate duce decât la un singur deznodământ, la care n-am contribuit cu nimic şi, în acelaşi timp, pentru care am sacrificat totul. Închid ochii şi mă văd cum alunec la vale, nu disperat, ci într-o totală resemnare a căderii, dându-mi seama că ascensiunea n-a fost decât o modalitate de-a putea prinde mai multă viteză. De undeva, de sus, mă privesc două siluete, notându-şi, din timp în timp, câte ceva într-un carnet.

Partea cu alunecatul, recunosc, am visat-o. Şi imediat după ce-am visat-o, m-aţi contactat dumnea-voastră! Ce ziceţi de asta? Eu, unul, nu mai cred de mult în coincidenţe!

Dacă am vreun hobby? Evul Mediu. Ha, ha, ha, glumesc. Pe vremuri, colecţionam timbre, eram filatelist; gume cu surprize, gumo-surprizist; maşinuţe de fier, fiero-maşinist. Între timp, m-am specializat în răni interioare şi eşecuri. Acum sunt ceea ce se chemă un eşeco-interiorizat.

Serios vorbind, nu ştiu dacă e hobby, probabil că nu, dar cred că cel mai mult îmi place să conduc, mda, am ajuns să stăpânesc destul de bine îndeletnicirea asta, unii o numesc chiar artă. Am citit odată o carte, *Enzo sau arta de a pilota pe ploaie*, în care să pilotezi pe ploaie însemna de fapt să treci prin viaţă. Dacă-ar fi s-o luăm aşa, sunt un pilot prost, şi totuşi, totuşi... N-am avut niciun accident serios până acum, o singură dată am frânat un picuţ prea târziu, era începutul lui aprilie, însă afară ninsese, iar strada era acoperită de polei, de-abia-mi luasem permisul, iar maşina, un hârb care oricum n-ar fi avut ce să caute pe şosea, a alunecat şi s-a lovit puţin de cea din faţă. Mă duceam la cimitir. Murise maică-mea, cu o zi, două în urmă fusese înmormântarea. Trist moment. Parcă murise Mozart. O adevărată scenă de film, mai ceva ca-n *Doctor Jivago*. Cinci persoane şi sicriul, se pornise şi-un fel de crivăţ să ne bată în faţă, înaintam anevoios prin zăpadă către marginea cimitirului, acolo unde ne aştepta groapa... Poate,

mai încolo am să vă povestesc mai pe larg despre asta. Sau poate că deja v-am povestit.

În ultima vreme, îmi place mult și să stau. Să stau și să vorbesc cu idolii mei...

Statul însuși poate fi o formă de sfidare: în timp ce toată lumea se mișcă, se agită, își creează responsabilități, eu stau. Stau și-mi imaginez lucruri. Cum ar fi dacă-aș trăi pe o altă planetă sau într-o altă țară, ca Germania, de exemplu. Cum dumnea-voastră vă place Parisul – și cred că e valabil pentru amândoi –, mie-mi place Berlinul. Cândva, voiam să mă mut cu totul acolo, să mă fac șofer de taxi. Ce păcat că nu se poate cere azil psihologic, să devii refugiat pe criterii de sănătate mentală. Aș fi primul care și-ar depune dosarul. Sau poate ar trebui să fac chestia asta oricum. Să mă duc într-o zi la ambasadă și să las o cerere. *În atenția domnului Consul General. Subsemnatul, cetățean român îmbrâncit, scuipat, înjurat de România în fiecare zi, aș dori să-mi aprobați cererea de mutare a domiciliului în Germania, pe criterii de nepotrivire de caracter cu țara în care m-am născut.* Aș fi și eu unic în felul meu. Aș rămâne cu ceva în istorie. Cochetez de mult cu ideea de a rămâne în istorie. Cochetez și cu aia de-a nu rămâne. Ideal, dacă tot vrei să rămâi cu ceva, ar fi să rămâi cu ceva bun, cu ceva lăudabil sau măcar cu un sacrificiu,

acolo, deși, de obicei, ăsta vine la pachet cu decesul. Ceea ce, din nou, n-ar fi neapărat o problemă. Pe de altă parte, îi înțeleg și pe cei care vor să rămână cu orice preț. Îi înțeleg, serios acum! Până la urmă criteriile sunt discutabile și, chiar de n-ar fi, când ești disperat să rămâi, nu prea te mai interesează detaliile. Hitler a vrut să picteze, dar nu l-au primit la Academie, așa că nu i-a rămas decât să-și rafineze talentul pentru exterminarea în masă. De unde reiese că prea multă exigență uneori strică. Comisia aia care l-a respins o fi avut vreodată mustrări de conștiință? Parcă ce era!? N-ar fi putut lumea artistică să mai tolereze încă un pictor mediocru? Franco a pictat chiar mai bine decât Hitler, dar tot pentru omoruri ni-l aducem aminte. Mao a scris poezie, la fel și Stalin. Fără genocidele pe care le-au comis, probabil că n-am fi auzit niciodată de ei. Oare fiecare dictator strălucit trebuie să fie înainte de toate un artist ratat? Pol Pot – știați? – a predat la o școală particulară. Studenții îl îndrăgeau! Din păcate, nu i-a fost suficient. Poate peste cincizeci de ani voi figura și eu în enciclopedia *Artiști ratați, criminali de succes*. Nu e greu să-ncepi să omori. Trebuie doar să te hotărăști asupra numărului de victime.

Dar despre ce mi-am găsit și eu să vorbesc! Acum, sincer, nici anonimatul nu-i de lepădat. Imaginați-vă o căsuță în Orkney sau în Shetland

sau undeva pe insula Skye. În pustietate și-n frig, bătută de vânturi, la țărmul oceanului, doar în compania papagalilor-de-mare. Sau undeva în Alaska, unde să vânezi somon laolaltă cu urșii grizzly. Sau în Colorado, unde să alergi cu mustangii. Sau în New Orleans, unde să te pierzi în mulțimea de oameni veselindu-se de Mardi Gras, parcă simt deja valurile de serotonină cum se înalță, cum mă ridică și mă duc undeva departe, într-o lume mai bună. Deși, alteori, ce-mi imaginez mă sperie și pe mine. Ca de exemplu o cocioabă într-un sat din județul Vaslui. Ce-i județul Vaslui? Nu contează. Ideea e că și asta tot anonimat se cheamă.

Domnilor, cred că așa ar trebui să începem! Cu mine ducându-mă să depun cererea de azil terapeutic la ambasada Germaniei. Numai pentru ca apoi să se dovedească că totul se întâmpla la mine în cap! Știți, ca-n *Walter Mitty*! Povestirea, nu filmul! S-avem pardon, nu toate adaptările s-au ridicat la nivelul materialului adaptat!

Știți ce-ar face viața cât de cât suportabilă? M-am gândit de multe ori la asta, ce-i drept, fără vreun rezultat. Ca din când în când, câte o amintire frumoasă pe care o credeai pierdută și ceva nou, nemaivăzut, care are toate șansele să devină o amintire frumoasă, să-și dea mâna și să te invite la un moment de supremă încântare!

Da, un moment Zen.

Ca de exemplu?

Păi, să zicem,

Zeci de berze pe-o câmpie învățându-și puii să zboare.

Mirosul de lapte și fân dintr-un grajd în care s-au născut doi mânji.

Un câine cerându-ți un sfat.

Un elefant pipăindu-ți capul cu trompa.

Un serval ciulindu-și urechile a mirare.

O, domnilor, știți ce mult mi-ar plăcea și mie să pot să pictez!

Dar pentru că nu pot, nu-mi rămâne decât să mă masturbez gândindu-mă la actrițe ratate, cu sâni ampli. Cam ca Olivia, așa. V-am spus de Olivia? Am să vă spun mai târziu. Mă masturbez cu metodă, cu responsabilitate, ca și cum în fața mea ar sta o comisie venită să-mi evalueze prestația. O comisie de la Hollywood care să-mi ofere premiul PULENBERG pentru cea mai bună labă a anului!

Doamnelor și domnilor, în aplauzele dumneavoastră, invităm câștigătorul pe scenă!

Acum, între noi fie vorba, bărbații s-au priceput întotdeauna mai bine decât femeile să-și trăiască viața. O femeie singură se duce de cele mai multe ori la culcare, în schimb, bărbatul singur deschide o cutie de bere, se uită la un meci de fotbal sau la un film porno, iar a doua zi la serviciu le povestește colegilor cât de mult s-a distrat.

Eu însumi sunt singur şi cam băut la momentul acesta. Bine, sunt cu dumneavoastră, dar tot singur se cheamă că sunt. Aşa că beau, beau pentru că aşa mi-a spus doctorul la care merg, ca să nu scriu trebuie să beau, ca să nu mă masturbez trebuie să beau, ca să nu mă mai simt ca un rahat trebuie să beau, aşa că mă conformez, nu m-am mai uitat la un film porno de luni bune, cât despre scris, ce să mai vorbim... Deşi, sincer, tare mi-aş mai dori. Simt nevoia unei descătuşări colosale, da, să zboare picuri de spermă în dreapta şi-n stânga până iese tot răul din mine, să curgă râuri de cerneală albă până ce voi scrie măcar un rând bun cu cerneală albastră!

Dar mă abţin, amân gratificarea ca un puritan conştiincios şi beau mai departe. Beau şi mă gândesc la frumuseţea sublimă a acelui moment. Pe la 23 de ani voiam să ţin socoteala tuturor orgasmelor avute, dar până la urmă m-am lăsat păgubaş. Erau prea multe. Majoritatea nu mă priveau decât pe mine, normal. Am avut tot timpul tendinţa să ţin socoteala pentru ceva. Numărul bobârnacelor încasate, al certurilor de-acasă, al momentelor când mă-ntrebam cine naiba sunt eu. Acum, sincer, nu mai am energie pentru asemenea mărunţişuri.

Consider că ar trebui să se studieze mai atent legătura dintre orgasm şi dispreţ, dintre cantitatea de spermă eliberată şi sictir. Vorbim, din nou, despre un echilibru extrem de fragil. Nici prea multă

acumulare nu-i bună, dar nici o eliberare prea deasă. Sunt convins că experţii au teoriile lor, sunt convins că unele dintre ele sunt juste. Cine dispreţuieşte mai tare femeile? Sunt oare labagiii mai predispuşi la repulsie decât nepracticanţii sau e taman pe dos? Iată încă o chestie care-mi face plăcere, să fiu la curent cu ultimele descoperiri. Într-o altă existenţă, trebuie să fi fost un valoros om de ştiinţă. Altfel, de ce-aş fi răspuns că asta vreau să mă fac când, mic fiind, am fost întrebat ce-aş vrea să devin când am să fiu mare? Şi uite, aproape c-am devenit!

Oare câte filme se-ntâmplă în camere de hotel? *Psycho* şi *The Shining*, *Barton Fink*, cu Turturro şi Goodman, *Four Rooms*, *Lost in Translation* al Sofiei Copolla, *Somewhere*, tot al ei, *Hotel Splendide*, cu Toni Collette şi Daniel Craig, *1408*, *Identity*, ambele cu John Cusack, *Health*, al lui Robert Altman, până şi dumneavoastră le-aţi folosit, chiar dacă nu sub forma unor camere de hotel. *Interiors* se petrece numai în interior, aşa cum îi zice şi titlul. Cea mai mare parte din *The Tenant*, într-un apartament. La fel şi *Carnage*. Ca să nu mai zic de *Repulsion*, ca să nu mai zic de *Rosemary's Baby*, o-ho!

Urăsc fluturii de noapte şi zborul lor haotic, disperat, atunci când dau de lumină.

În schimb, îmi plac păsările de noapte, eu însumi sunt una.

Când aveam vreo doișpe-treișpe ani, mă așezam gol în fața oglinzii și așteptam ca micul prinț să se deștepte la viață! N-aveam nevoie să mă gândesc la femei, era suficient să mă uit la cel din oglindă, o, Dumnezeule, cât mă mai încânta priveliștea pe care mi-o ofeream, puteam să mă admir așa ceasuri întregi, a dat și bunică-mea de vreo două ori peste mine, dar nu mi-a păsat, eram mult prea fascinat de ceea ce vedeam ca să-mi pese și de părerile altora!

Iar când se făcea noapte și trebuia să mă duc la culcare, mă-ntindeam în pat și apoi, mai treaz ca oricând, mă zvârcoleam încontinuu timp de alte câteva ore, încercând să pricep de ce voi muri. De ce și cum va fi posibil ca într-o bună zi să nu mai am habar de mine, și asta pentru totdeauna. Tot eul meu, toate strădaniile mele, toate ambițiile și iubirile și spaimele și durerile și plăcerile și încântările, toate, absolut toate vor dispărea în neant ca și când nici n-ar fi existat! Pe vremea aceea, spectrul dispariției mi se părea intolerabil. Acum, dacă atât poate viața, mi s-ar părea intolerabil să nu se sfârșească vreodată.

Uneori îmi imaginez soarta ca pe o ghilotină. La unii, căderea lamei necruțătoare e mai lentă, derulându-se în ralanti parcă, la alții mai rapidă sau chiar iute, iute de tot. Oricum ar fi, cu toții ne naștem c-o ghilotină deasupra capului, diferența

e dată de viteza de deplasare a cuțitului. Care continuă să cadă chiar și atunci când mișcarea nu mai e sesizabilă pentru ochiul uman. Stau să mă-ntreb de ce trebuie să fie așa. De ce așa și nu altfel? Și mă mai întreb ceva.

Mă întreb, ce-i drept, nu foarte des, ce s-ar fi întâmplat cu mine dacă, printr-un miracol, ai mei ar fi rămas împreună. Dacă maică-mea n-ar fi luat-o razna la douăzeci și ceva de ani, dacă taică-meu ar fi avut o părere mai bună despre el, ca să poată avea o părere mai bună și despre femei. Sunt convins că aceiași oameni pot evolua într-o sumedenie de feluri chiar și în funcție de ce li se întâmplă într-o singură zi. Un minut sau o oră, uneori nu-ți trebuie mai mult ca viața ta să se îndrepte într-o direcție sau alta.

Recunosc că nu m-am gândit niciodată la ei ca la niște victime. Nu m-am gândit niciodată prin ce-au trecut, la experiențele lor dinainte de a deveni părinți, la cum au fost, la rândul lor, traumatizați de mediul și familia în care a crescut fiecare. Recunosc că nu mă gândesc nici acum, nu cred că e de datoria mea s-o fac, nu cred că e de datoria nimănui s-o facă, dar asta nu mă împiedică să recunosc că e puțin nedrept să fii părinte... de om. Puiul de crocodil nu le reproșează părinților lui că se naște atât de vulnerabil, că trebuie să lupte pentru viață de la prima secundă de după

ce iese din ou. Nici puii de țestoasă, că au de străbătut toată distanța aia nemiloasă până la apă, asemenea unor soldați fără picioare încercând să fugă de pe o plajă din Normandia. De fapt, nicio altă creatură de pe acest pământ, indiferent cât de vitregită ar fi, indiferent cât de năpăstuită, dar totodată indiferent cât de inteligentă, nu-și pune problema să le reproșeze ceva părinților ei. Niciuna, în afară de ființa umană, bineînțeles. Ea e mai cu moț, ea scrie cărți despre cum să-nveți să ierți și să mergi mai departe. Problema e că unele din ființele astea nu pot să ierte oricât s-ar strădui. Problema e că altele nici nu vor. Problema e că unele nici nu merită să fie iertate. Pe de altă parte, niciun alt animal nu mai are libertatea de a alege dacă vrea să se înmulțească sau nu. E un dar nesperat, însă la fel de bine unul cât se poate de justificat, am o bănuială în ce constă explicația! Poate că Geneza ar trebui să primească o notă de subsol, „creșteți, înmulțiți-vă și umpleți pământul". *Misiune îndeplinită*. Cred că oamenii ar trebui să se gândească de zece ori înainte de a deveni părinți. Sau, dacă aleg să n-o facă, să n-aibă pretenții la dragoste necondiționată din partea odraslelor pe care le-au traumatizat. Nimeni nu trebuie să-ndure nimic! Nu e de datoria niciunui copil să suporte capriciile părinților, ambițiile sau aberațiile lor! Acestea fiind zise, să trecem

mai departe. Cu mențiunea că mai departe eu n-am să pot trece cu adevărat niciodată.

Când nu conduc, deși conduc mai tot timpul, cel mai mult îmi place să merg cu trenul. Îmi plac trenurile de noapte și vagoanele lor de dormit. Îmi creează dispoziții romantice și criminale în aceeași măsură. Păi, nu-i romantic să ucizi o femeie frumoasă într-o cușetă de tren? S-o ucizi și apoi să te faci nevăzut? Câte filme s-or mai fi făcut și despre asta!? Iar eu pe care l-oi fi văzut? Nu mai țin minte.

Apoi, din tren să sari în mașină (da, revin obsesiv la mașină, asta ca să vedeți cât de mult îmi mai place), să mergi pe drumuri de munte, șoseaua dreaptă și lină, încadrată de brazi înalți mișcându-se în bătaia vântului, iar deasupra tuturor luna scânteind rece, un cadavru intens luminat. Vreau să apară și secvența asta în film, ce-am zis acum.

Și cu vaporul e romantic să călătorești. Atât timp cât nu se scufundă. Deși, dacă te uiți la *Titanic*, rămâi cu impresia că până și un naufragiu poate fi o chestie suficient de romantică! Cu vaporul n-am călătorit foarte mult, doar scurte deplasări printr-o strâmtoare sau alta, de la o insulă la alta, dar îmi doresc, chiar îmi doresc ca într-o zi să traversez oceanul și s-ajung în America! Ca un emigrant din alte vremuri, mă voi opri pe insula

Ellis, emoţionat şi istovit, dar gata s-o iau de la capăt pentru ca, într-o zi, copiii mei să se bucure de o viaţă mai bună în minunata lume nouă!

Glumesc, evident că glumesc! N-am să mă opresc nicio clipă pe insula Ellis!

Cât despre avioane, nu ştiu ce să zic. După Baloteşti, când ne-au chemat să identificăm bucăţile de cadavre, iar taică-meu m-a lăsat numai pe mine să mă duc, după tot ce s-a întâmplat în America pe 11 septembrie, după ce, odată, în timp ce Boeing-ul 747 în care mă aflam începuse să efectueze primele manevre în vederea decolării, iar eu am avut un atac de panică la gândul că, în câteva minute, urma să ne prăbuşim şi, terorizat la maxim, am început să alerg pe culoar, urlând cât mă ţineau bojocii că o să murim cu toţii asemenea unei secte de fraieri care n-au altceva mai bun de făcut decât să dea ortul popii în grup (mda, nu mă mândresc cu asta, dar cam aşa s-a întâmplat), după toate acestea deci, nu prea cred că e nimic romantic în a zbura cu avionul.

Ceea ce nu-nseamnă că lumea nu zboară! Zboară şi tocmai de aceea sunt convins că, la un moment dat, unul din aceste zboruri nu va mai ajunge la destinaţie.

Da, domnilor, va mai exista şi un al doilea atac terorist de amploarea celuilalt! Nu ştiu când, nu

ştiu unde, dar nu vom scăpa, e la fel de inevitabil ca următorul mare cutremur!

Iar după asta, la scurt timp după asta, vom deveni din nou dictatură, căci ăsta e destinul nostru, să ne dăm singuri în cap, suntem ţara unei eterne reîntoarceri la zero!

O sută de oameni vor face rău la o mie. O mie de oameni vor decide că pot face şi ei rău la o sută de mii. Şi tot aşa, până ce fiecare om va face rău celui de lângă el. Vom uita din nou că totuşi (ne) era bine, chiar fără să (ne) fi fost foarte bine, (ne) era totuşi mult mai bine decât (ne) fusese vreodată şi, scârbiţi de noi înşine, vom începe să facem ceea ce a fost întotdeauna mai la îndemână oricui.

Nutresc totuşi speranţa că n-am să mai fiu aici la momentul acela. N-am stofă de martir, sincer acum, nu vreau să fiu vreun Otto Hampel, vreun Hans Litten, vreun Fallada. Laşii, adaptabilii, ei vor moşteni pământul; dacă am să am noroc, am să mă număr şi eu printre ei!

O, wishful thinking *băiete, ăştia ca tine n-au niciodată noroc!*

În 1952, Norman Vincent Peale, un pastor cu veleităţi literare, publica *The Power of Positive Thinking*, o carte în care se străduia să demonstreze că gândirea pozitivă, ca de altfel toate lucrurile bune, vine de la Dumnezeu, şi e de datoria omului

credincios să o practice cât mai des. În 2013, Bob Knight, un cunoscut antrenor din campionatul de baschet universitar din America, publica *The Power of Negative Thinking*, în care argumenta că, pe termen lung, gândirea negativă e cea aducătoare de beneficii și denunța simpla dorință de a avea succes ca fiind o altă formă de iluzionism cognitiv. Ei bine, domnilor, eu le-am încercat pe-amândouă și pot să vă spun că cea mai utilă în viață ar fi lipsa oricărei gândiri. De fapt, a oricărei conștiințe. Dacă există metempsihoză, dă, Doamne, să nu mă mai nasc om! Fă-mă ceva insignifiant, ca acum, dar care să nu trebuiască să-și dea seama de asta. Fă-mă un pește, iar când Mântuitorul se va întoarce, fă în așa fel încât să-i fiu LUI masă!

Până la momentul acela, nu-mi rămâne decât să îmbătrânesc. Și, bineînțeles, să joc, dacă se poate, în filmul despre propria mea viață! Să joc ca să nu-mi mai simt moartea cum urcă încet, ca o omidă, de la picioare înspre bibilică, cum mă furnică prin tălpi, glezne și pe șale, merge agale, dar merge, ca un *download* din acela vechi, când Internetul era la-nceputurile sale.

Capgras! Vă spune ceva numele ăsta? E un sindrom. Destul de scârbos chiar, aș zice. Un bărbat se trezește într-o dimineață și, dintr-odată, soția lui pare o copie perfectă a celei adevărate, ca și cum o impostoare ingenioasă s-ar fi substituit

adevăratei soții în timp ce el dormea. Fascinant rateu al creierului, care nu mai suprapune vizualul peste cognitiv... Ei bine, eu sufăr de un capgras mai special, mă uit în oglindă la mine și mă-ntreb unde a dispărut individul acela care-mi surâdea cu atâta dezinvoltură și încredere altădată, cine e impostorul ăsta care se dă drept EU, dar îi lipsesc toate acele calități care-l făceau pe EU cine era el!?

Da, e un fapt. Pe an ce trece, am devenit tot mai șters, tot mai fad și anost, incapabil să mai spun ceva amuzant, incapabil să mai spun ceva tragic, un fel de Mel Gibson al celui ce-am fost altădată.

Și-atunci, de ciudă, mănânc. Mănânc noaptea, mănânc ziua, mănânc permanent. Pâine îndeosebi. Chifle. Specialități. Când eram mic, îmi cumpăram *japoneze* – acum le zice altfel, *Nița*, *Avanti*. Îmi plac supermarketurile, recunosc, îmi place micro-universul lor controlat, în care tot ce se întâmplă se întâmplă ca să te mulțumească pe tine și să-i îmbogățească pe ei.

Ce gust bun avea viața când mușcam din ea cu dinți fragezi!

Felia de pâine cu margarină și c-o azvârlitură de dulceață pe ea...

Laptele cald, cu caimac...

Sucul acela de mere...

Nimic nu mai e ca-nainte. Toate se-ncăpățânează să fie ca acum. Toate, cu excepția căcatului. Da, domnilor, singurul în care-mi mai găsesc cât de cât consolare. Scaunul meu regulat. Scaunul meu... neschimbat. Mai precis ca un Rolex. Ca și mesele, întotdeauna la ore fixe, întotdeauna constând din aceleași reziduuri, întotdeauna luând una și aceeași formă. E bine să știi că poți conta pe ceva. E reconfortant. Adesea, în timp ce-mi golesc intestinele, mă spăl și pe dinți. În felul acesta, evit să mă grăbesc, frec fiecare dinte în parte cu meticulozitate, țin să am dinții albi sau pe cât pot ei să fie de albi pentru cineva de condiția mea. În timp ce pe partea cealaltă, anusul îmi dă ora exactă.

N-am să uit niciodată cum, într-o zi, la scurt timp după ce începusem să predau la universitate, am intrat într-o pauză în toaleta studenților (încă neavând cheie pentru cea a profesorilor) și în timp ce mă ușuram într-o budă infectă, plină de dejecții și mirosuri pestilențiale, am auzit cum afară cânta o mierlă sau vreo altă pasăre din acelea care știu cum să cânte ca să placă și urechii umane. Iar paradoxul, contrastul, ironia, lipsa oricărei legături plauzibile între jetul de urină lovindu-se în căcatul netras din veceu și cântecul acela suav, venit parcă de pe altă lume, m-a făcut să-mi dau seama unde anume am ales să rămân, în ce hazna cumplită urma să-mi duc viața, cu singura consolare că, da,

poate din când în când câte o mierlă avea să apară ca să-mi dezmierde auzul cu două, trei triluri meșteșugite. Și apoi, în imediata fracțiune de secundă care a urmat constatării, mi-am amintit de un episod din copilărie când unui țigănuș din cartier, cu care eram într-un fel prieten, i-a trecut prin minte să se pișe pe mine în timp ce eu îmi căutam cheia de la casă prin iarbă, pur și simplu i-a plăcut lui ideea să mă stropească cu lichidul acela fierbinte și puturos, în timp ce de undeva dintr-un copac (sau poate dintr-o carte), o pasăre măiastră cânta ceva doar pentru mine.

Și asta aș vrea să apară în film!

Aș putea trăncăni așa la nesfârșit, dar nu vreau să vă țin o grămadă. Plus că am terapie, mai vorbesc și acolo o groază! De fapt, chiar vă sfătuiesc să luați legătură cu terapeutul meu. Știu că, oficial, n-are voie să zică nimic, dar dacă îi dau undă verde, nu văd care-i problema! Plus că sunteți cine sunteți, ce Dumnezeu, în țara asta regulile nu sunt aceleași pentru toți, se știe prea bine!

Ce-i amuzant, și cu asta închei, vă las să vă duceți la masă sau unde mai vreți dumneavoastră, ce-i amuzant e că de când am început să merg la doctor, am inventat și eu o formă de terapie. Eu am numit-o „terapia săracului", dar poate fi folosită și de cei bogați, după principiul că orice e folosit de săraci poate fi folosit și de bogați, nu și invers.

Să vă explic cum funcționează. Te așezi în genunchi pe podea și, cu palmele, începi să aduni praful, scamele, firele de păr, firimiturile, unghiile tăiate și orice altă murdărie care se mai găsește pe acolo. Faci mai multe grămăjoare, după care le contempli preț de câteva secunde, uitându-te cu atenție la conținutul fiecăreia, încercând să identifici ce le aseamănă și ce le diferențiază. Dacă ai timp, poți să întocmești și-un tabel. Apoi le aduni pe toate la un loc, iar movila rezultată o strângi într-un făraș și-o arunci la veceu. Nu, nu folosești aspiratorul. Trebuie să simți mizeria pe piele, trebuie să iei contact cu gunoiul, practic ăsta e scopul! Să te purifici atingând jegul! Am încercat-o de mai multe ori și *it works like a charm*, cum spune englezul, acum mai trebuie doar s-o popularizez, s-o fac cunoscută. Poate o recomandați și dumneavoastră, domnilor! E relaxantă, o să vedeți, vă ia gândul de la o groază de griji și complexe, unde mai pui că-l înveți pe sărac să-i placă ceea ce face, altfel spus, îl înveți pe sărac să-i placă să fie sărac. Iar chestia asta e atât de perversă, atât de scabroasă, încât bag mâna-n foc că va prinde la oameni!

Aș vrea să apară și asta în film!

Da fapt, aș vrea s-apară cam tot ce-am spus pân-acum!

20

Analyze this!

Dacă, în mod excepțional, aș recurge la faimosul (cândva) spune-mi pe cine bântui, ca să-ți spun cine ești, ce s-ar putea spune despre mine? Îmi bântui tatăl, da, poate, dar nu mai mult decât mă bântuie el pe mine, mă bântui pe mine, asta categoric, pe cel care-am fost și nu voi mai fi niciodată, le bântui pe ele.

Așadar, cine sunt eu?

Știi cum mă striga mami când eram mic? *Păcălici.*

Știi cum mă striga tati'? *Zaichin.*

Sunt Sufletel, Capi, Zerbino și Dolce la un loc. Sunt Gatsby, Humbert Humbert, Conrad Moricand, Leopold Bloom, Alexander Portnoy și Andrew Whittaker, stând la masa aceea lungă și așteptându-l pe Domnul Isus. „Sunt Michelangelo lucrând la barba lui Moise, sunt Van Gogh pictând lumina soarelui, sunt Horowitz interpretând *Concertul Imperial*, sunt John Barrymore, înainte ca filmele să-l strângă de

beregată, sunt Jesse James și cei doi frați ai lui, sunt W. Shakespeare." Dar asta numai când beau. Sunt cei patru călăreți ai Apocalipsei rămași fără cai. Sunt o petrecere cu frații Marx și Coen la un loc. Sunt o bătaie cu scaune în Vestul sălbatic. Sau cu tarte pline de frișcă. Poate mai bine așa.

Să fii depresiv e ca și cum ai avea o a doua personalitate. O a doua, o a treia, o a patra. Pe care, fără pastile, n-o poți controla. Uneori, nici pastilele nu te ajută prea mult. Ca un șobolan inteligent și parșiv, depresia reușește să se adapteze la toate prafurile și se-ntoarce ca să-ți roadă din creier.

Uneori simt că, dacă mi-aș băga mâna pe gât, aș vomita un omuleț mic, agitat și al dracului, care s-ar zbate și ar urla până ce l-aș îneca în veceu. Uneori, omulețul are fața lui taică-meu, alteori seamănă cu maică-mea, alteori cu mine. E un omuleț foarte versatil. Foarte tenace. Foarte pervers. E omulețul mișelesc!

O, doctore, te implor, dă-mi putere să mă rog fără să mă-ntreb de ce-o fac!

Și dă-mi putere să-ntreb fără să mă rog înainte!

Ce spui tu, acolo? Să m-apuc să fac pace cu ele? Cu toate fantomele trecutului meu? Ca să nu mă mai bântuie, să nu mă mai întristeze? Să-mi închipui că sunt în fața mea și să le spun câteva cuvinte? Cuvinte de iertare? Cuvinte de-mpăcare? Cuvinte de adio?

Mda, poate nu-i o idee chiar rea, de fapt, ce zic eu, poate e singura ta idee bună de când vin aici!

O, mămica mea moartă, o, tăticul meu sur, eu pot să fac pace cu voi, dar asta nu va schimba cu nimic faptul că vă urăsc!

Vorbe de duh, nu-i așa? Trebuie să recunoști că facem progrese.

21

Total Recall

(la rugămintea idolilor mei)

Sunt mic, am cel mult zece ani. Mă trezesc brusc, strigat de o voce necunoscută. E noapte și foarte întuneric. Nu-mi dau seama dacă am visat sau dacă, într-adevăr, cineva m-a strigat. Mă ridic din pat cu gândul să aprind lumina, dar comutatorul nu comută nimic. Dau să deschid ușa, însă mâna mi se duce în gol. Realizez că toate ușile din apartament sunt larg deschise, ceea ce-mi provoacă un inexplicabil sentiment de angoasă. Încep să-mi strig părinții, pronunțându-le numele de părinți. Știu că sunt undeva în casă, așteptând momentul potrivit să mă sperie. Nu e prima oară când s-ar preta la o asemenea farsă, dar ceva îmi spune că de data asta va fi diferit. Deodată, realizez că ușa de la intrare e descuiată. Ideea mă îngrozește. Cineva ar fi putut intra în casă, dacă nu cumva deja a intrat, cu gândul să-mi omoare familia. Mă

reped spre hol, spre ușă, dau să pun mâna pe clanță, dar chiar în acel moment ușa se trântește de perete și înăuntru năvălesc trei femei care mă apucă de brațe și încep să mă tragă afară. Nu scot o vorbă, nu mă amenință nicicum, iar fețele lor rămân nedeslușite. În aer se degajă un miros de răutate pură pe care continui să-l simt în nări mult timp după ce m-am trezit.

Și răutatea miroase a mucegai.

E iarnă, ies cu bunicul la săniuș. Apoi colindăm orașul, bunicul meu știe drumul înapoi pe de rost. E ca un câine bătrân și fidel, ca un cal tăcut și responsabil care-și conduce singur stăpânul acasă.

Îmi amintesc debaraua, cum aș putea s-o uit, un fel de nișă mai mare în perete, pe jumătate mascată de recamierul care aproape îi bara intrarea. Aici era refugiul, buncărul copilăriei în care mă retrăgeam ori de câte ori războiul rece din casă amenința să devină iar cald. Îmi amintesc jucăriile, aranjate ordonat pe rafturi, apoi cărțile și clasoarele, jurnalele și hărțile, vechi de sute de ani, pe care mi le imaginam găsite într-o peșteră ascunsă din munți. Rămâneam uneori zile întregi înăuntru, fascinat de clarobscurul și liniștea de mormânt din încăpere, dar în egală măsură de sentimentul de siguranță pe care îl experimentam numai aici, citind și recitind, scriind pe pereți tot ce simțeam eu atunci, cotrobăind prin poșete vechi și pardesiuri

care nu mai fuseseră purtate de când un regim fusese înlocuit cu altul.

Și tricicleta...

...cu care mă deplasam surescitat dintr-o cameră în alta, oprind sau refuzând să opresc la semafoare imaginare. Apoi primele cuvinte rostite într-o altă limbă decât cea în care se întâmplă să scriu rândurile astea. Lucrurile începuseră bine. Când și cum se face că au scăpat de sub control?

O ușă trântită și hohotele de plâns ale mamei în dormitor, dar de la ce?

O zi de naștere, cu mulți invitați, tămbălău, agitație, fugăreli, veselie... Primesc cadouri ambalate în pungi pe care n-am voie să le desfac decât mai târziu. Dar pentru ce?

Și a doua zi, când am un invitat-surpriză, în postura unei fetițe cu care trebuie să mă joc două ore. Fâstâciți amândoi, ea că a greșit ziua, eu că nu știu cum trebuie să mă joc c-o fetiță. Totuși, ne despărțim prieteni. Mai târziu, Clara avea să emigreze cu părinții în Israel. N-aveam s-o mai văd niciodată. Adio, Clara mea dragă!

Stau la coadă, schimb borcane goale pe altele pline. M-am oferit, într-un gest de generozitate față de-o bunică bătrână. Dar afară e cald și rândul enorm. Care la un moment dat își pierde consistența și dintr-odată mă trezesc în față. „A leșinat. Te simți bine, băiețel? Poți să stai în picioare?" Mă-ntorc

acasă c-o pâine-n plus. Mai târziu savurez o pătrățică de ciocolată.

Învăț să scriu, dreapta, culmea, se opune constant, în pofida insistențelor mele, stânga acceptă cu bucurie din prima. Facem o înțelegere, dacă stânga scrie, atunci dreapta îi va spune stângii ce anume să scrie. Lumina se ia ca într-un film de groază făcut fără niciun pic de talent.

Fur morcovi din grădinile oamenilor. Îi smulg cu tot cu rădăcini și-i mănânc acolo, pe loc, după ce îi curăț de pământ cu tricoul meu alb. Într-o zi, plictisit de rutină, m-apuc să rup petale dintr-o tufă mare de trandafiri. Și rup, și rup, până fac o grămăjoară destul de consistentă pe care apoi mi-o îndes în tricoul rulat până sub gât. Deja mi-o imaginez pe bunica bucurându-se la vederea acestei surprize pe care, în semn de recunoștință, o va transforma în dulceață. Uit doar că bunica e moartă.

E iarnă din nou. Se apropie Crăciunul, iar bradul nu și-a făcut încă apariția pe balcon. E un motiv de îngrijorare pentru mine, fiindcă la noi bradul îl aduce tot Moșu'. Nu înțeleg ce se întâmplă, doar i-am scris, i-am făcut și un desen!

Un jurnal, în care mama scrie de zor, în timp ce eu îi comand telepatic să stingă odată lumina, ca să pot adormi. Apoi adorm și când mă trezesc lumina e stinsă. Puterile mele funcționează la perfecție!

O cameră cu un pat dublu, umplut de jucării din cataloagele Neckermann. Tot ce mi-am dorit și n-am putut avea. Mașinuțe mari și mici, avioane, trenulețe, figurine, garaje, tot, absolut tot. E desigur un vis pe care nu mi-l voi împlini niciodată, dar am două numere la îndemână, ori de câte ori râvnesc la ceva.

Parizer fiert în lapte, felii de măr cu miere de albine, lapte corăslit învelit într-o pânză, transformându-se agale în brânză, ca o pupă uriașă care se preschimbă în fluture în gogoașa ei albă.

O mângâiere, de la frunzele unui pui de ficus în lipsa unui pui de pisică sau câine.

Primul coșmar, la mare, după o seară cu mult Pepsi, când mi se taie capul, dintr-o lovitură, pe-un câmp de luptă înțesat de cadavre, dar eu continui să merg, să văd, îmi văd capul tăiat, căzut lângă mine, am ochii mamei, clar am ochii ei!

O după-amiază de urs. Sunt trimis la culcare și, ca de obicei, nu pot să adorm la prânz. Dar pot să mă prefac într-un grizzly, iar patul cu plapumă sub care mă vâr e o pădure umbroasă. Mai târziu, o furtună se va abate asupra pădurii, iar ursul va fi la un pas de moarte. Întotdeauna e la un pas de moarte, întotdeauna scapă.

Îmi dau drumul de sus, de la 10, și cad încet, ca o pană, alunecând de-a lungul culoarului de aer, până ce-ajung, tacticos, la parter. Ce păcat că

nu pot să fac chestia asta și-n realitate! Ce noroc că sunt conștient că nu pot!

Și ce bine că mama și tata nu mai stau împreună! De-acum am să am două case!

Și asta nu în vis!

Pedalez ca un descreierat. Cineva mi-a împrumutat o bicicletă pentru zece minute, așa că n-am timp de pierdut. Roșu la față, concentrat, în cursa contra cronometru, trec în viteză pe lângă toți, cum mai târziu am să trec pe lângă oportunități care mai de care. Dar acum nu știu asta. Acum tot ce știu e că am doar zece minute să parcurg tot orașul, că, după toate legile fizicii, n-am cum să aduc bicicleta la timp, dar până la urmă e un Pegas, iar în *E.T.*, băieții ăia...

Un tabiet nedorit, când mă trezesc în fiecare noapte fix la ora trei. Uneori dintr-un coșmar, alteori din cauza unor crize de sufocare, alteori pur și simplu. Apoi adorm din nou și nu mai aud cum ușa de la intrare se deschide încet, foarte încet, și înăuntru intră trei femei care înaintează precaut, pe vârfuri, îndreptându-se spre camera mea și cărora, din cauza întunericului, nu reușesc niciodată să le deslușesc fețele.

Uneori, chiar am sentimentul că e mai bine așa. Că dacă le-aș deslușI, nici n-ar avea fețe de oameni.

Un gând legat de felul în care gesturile și spusele noastre devin memorabile măcar o dată în viață fără ca noi să avem habar de asta.

O întâlnire cu o fostă colegă de liceu și îmbrățișarea lungă pe care ne-o acordăm acolo, în intimitatea visului, însoțiți doar de mirosul vag și plăcut al adolescenței pe care pe vremuri îl ignoram.

Și ninsoarea aceea în amintirea tuturor lucrurilor pe care le pierdem iremediabil, uneori lăsându-le să cadă într-adins, alteori fiind forțați să le abandonăm, uneori din naivitate, alteori din neatenție, dar de cele mai multe ori pentru că am devenit prea nepăsători. Da, în amintirea lor, ninge. Chiar dacă afară e vară...

22

Scurt tratat de interpretare a viselor

Nu știu cum să-ncep. E iarnă, una din iernile alea când ninge cu nemiluita, proporțional cu răutatea ființei umane. E iarnă, iar mie-mi arde de femei. Sau poate numai de această femeie. O fostă colegă de facultate. Măritată între timp, mamă de câțiva ani. Și totuși tânără, încă foarte tânără. Ne întâlnim la ea în mașină. Are o mașină ca lumea, ceva mare și confortabil. Îmi deschide portiera și mă ivită să intru. „Bună!", îi zic. Ea îmi răspunde cu același salut. Ne privim puțin, în tăcere, apoi începem să ne sărutăm. E prima oară când facem asta. E interesant. Gura ei miroase a ceva proaspăt, aromat, greu de definit. Apoi încep s-o dezbrac. Are o piele închisă la culoare, sâni plini, elastici, aluniță. Da, foarte multe aluniță. Nu mă deranjează. O sărut peste tot, îmi îngrop capul în ea ca un struț în nisip. Ea murmură ceva. Se-ncordează, geme, mâinile ei fac picturi abstracte în părul meu.

Apoi suntem goi amândoi. Goi și îmbrățișați. În mașină. Parcată undeva, pe-o stradă mai lăturalnică. Afară e lumină. Nu pare să aibă vreo importanță.

După care apare el. Îl văd cum se-ndreaptă spre noi, credeam că va trece pe lângă mașină, mă gândeam că poate din afară nu se vede ce se întâmplă înăuntru și de-aia e ea așa calmă. Dar nu. A intrat în mașină acum, e un bărbat tânăr, cu părul lung și cârlionțat, miroase vag a parfum. Pe bancheta din spate, noi tocmai ne desprindeam unul din îmbrățișarea celuilalt. Sunt vlăguit. Serotonina mi-a invadat creierul ca o armată de ocupație. Ea începe să se îmbrace acum, să devină altcineva, cineva căruia nu-i mai pasă de mine. Bărbatul se uită complice la femeie. Ea îi zâmbește. „S-a terminat, domnule dragă, îmi spune bărbatul, pe un ton aproape duios. Vă rog să vă îmbrăcați acum." Îl văd cum umblă pe la oglinda retrovizoare, cum desprinde de acolo ceva, își face de lucru cu niște fire, mișcările îi sunt precise și toate îmi pecetluiesc puțin câte puțin din soartă. „Ați fost înregistrat, înțelegeți? Vi s-a întins o capcană și ați căzut în ea. Zâmbește mulțumit de el, dar și cumva trist." Nu știu cum să reacționez. Aș pune o mie de întrebări, cele mai multe începând cu „dar cum e posibil?". „Și-acum ce-o să faceți?" îl întreb. „O să vedeți, îmi spune. Beți asta, deocamdată."

Îmi întinde un con de hârtie, seamănă cu alea din care pacienții își iau doctoriile prin azile. Înăuntru e un lichid albăstriu, gros și lucios, ca un gel. Mă uit la el. Așteaptă. Mă uit din nou la lichid. „Ești într-un vis, fraiere", aud o voce, a mea, șoptindu-mi conspirativ. „Hai, bea-l mai repede, ce-ai să pățești?!" Îl dau pe gât. Îl dau pe gât și când privirea îmi revine la orizontală, totul a dispărut. Bărbatul, femeia, mașina, tot planul lor diabolic. Sunt singur. Și extrem de recunoscător.

Mă-ndrept spre casă acum. Nu stau foarte departe. Am suficient timp totuși ca să mă gândesc la cât de fraier am fost. Rușinea de a fi căzut așa ușor în capcană (deși nu țin minte cum s-a-ntâmplat asta) se amestecă cu ușurarea dată de conștientizarea că în vis nu mi se poate întâmpla absolut nimic. Și totuși, mai e ceva, ceva care parcă nu mai ține de vis sau cumva îl transcende. Umilința. Nu m-a dorit ca bărbat. A fost un joc. S-a prefăcut. A mimat totul. Cred că asta mă doare cel mai mult. Pentru că eu chiar... În fine, bine c-a fost numai asta.

Dar n-a fost numai asta. Când intru în bloc, îmi dau seama cât de *radical* s-au schimbat lucrurile de când am plecat. Totul e un șantier. Totul, în renovare. Nici liftul nu merge. Îl schimbă și pe ăsta... Urc la etaj pe-un fel de scară improvizată,

din lemn și funie. La cele vechi, bineînțeles, se lucrează. Mi se face din ce în ce mai frică. Pentru că, așa cum am anticipat (nici nu era greu, văzusem la celelalte), apartamentul meu nu mai e acolo unde-l lăsasem. Nu mai există ușă, nu mai există mobilier, recunosc doar culoarea pereților și undeva o bucată de tapet. „Totul va fi la comun de-acum înainte", îmi spune administratorul care s-a materializat dintr-odată lângă mine. Pare încântat. Ca și cum ăsta ar fi fost visul lui dintotdeauna. Iar acum urmează să i se-mplinească. „Dar nu-nțeleg", îi spun. „Cine v-a dat voie să faceți toate modificările astea? Și ce-ați făcut cu lucrurile noastre? Unde e casa *mea*?" Cred că am țipat. Simt cum panica îmi cuprinde fiecare mușchi, fiecare terminație nervoasă. „Sunt în depozit. Le-am dus pe toate acolo. O să vă dau o cheie. Dar totu-i la comun acum, inclusiv ce-i în depozit." Mă-ntreb dacă am halucinații, poate lichidul gelatinos e de vină. Sau poate faptul de-a fi fost infidel, de-a fi dorit o altă bucată de carne.

Mă trezesc. Sunt în pat, în patul meu, în casa mea. Nimic nu s-a schimbat. Nimeni n-a decis ca de-acum înainte totul să fie pus la comun. Afară se luminează de ziuă. Pare să fie cald sau, oricum, nu e iarnă. Fetița mea dulce e aici, lângă mine. Mda, știu, n-ar trebui să fie. N-are ce să caute aici.

Și totuși, uite-o. Doarme liniștit, cu fața spre mine. Cu un efort de voință aș putea să mă smulg și din visul ăsta, dar nu simt nevoia s-o fac. Sunt curios care vor fi primele ei cuvinte atunci când se va trezi.

Sau dacă va fi nevoie de cuvinte.

*

E noiembrie, știu asta, pentru că sunt gros îmbrăcat, iar pe jos zac moarte batalioane de frunze, ca într-un război a cărui motivație li s-a părut tuturor logică. Și totuși, în vis e neverosimil de cald, soarele strălucește sfidător, iar cerul parcă îi ține isonul cu albastrul lui impecabil. M-am încins în hainele mele de lână, dar mă plimb bucuros cu tatăl meu prin oraș. E o plimbare lungă, este plimbarea noastră de sâmbătă după-amiază. Am fost deja la grădina zoologică, acum ne întoarcem spre centru și acuși vom trece prin fața „spitalului de nebuni". Îmi amintesc traseul, pentru că de fiecare dată când treceam pe acolo mă încerca un sentiment de angoasă pe care mă străduiam să nu-l trădez printr-un gest sau vreo vorbă necugetată. De vină era probabil asocierea dintre instabilitatea și fragilitatea bolnavilor pe care îi vedeam plimbându-se molcom și taciturn prin curte și agresivitatea neașteptată a unui câine mare și negru,

care odată s-a repezit înspre noi și-a început să ne latre și despre care tata mi-a zis că-i turbat. Dar m-am simțit protejat atunci, faptul că eram cu el mi-a dat siguranță, știam că n-are să mi se-ntâmple nimic rău. Și apoi, exista un ditamai gardul între trotuarul pe care ne plimbam noi și curtea spitalului.

Nu și acum însă. Gardul a dispărut, de fapt e ca și când m-aș plimba de-a dreptul prin curte. Și sunt singur, niciun picior de bolnav, nicăieri. Văd câinele mare și negru cum se apropie de mine, îi văd colții și balele și chiar înainte de a se repezi să mă muște, văd că are ochii...

Ochii răi ai lui tati.

*

Mă aflu într-un oraș vechi, un oraș pitoresc și cochet, dar foarte, foarte ploios. Plouă tot timpul, plouă enorm, plouă ca și cum ne-am afla cu toții sub puterea unui blestem...

Sunt aici ca parte a unui proiect, a unui spectacol, a unui festival, nu-mi dau seama nici eu foarte bine. În orice caz, e ceva măreț, ceva impunător, ceva care-a costat o grămadă de bani și efort. Urmează să asist la repetiția finală, care – îți dai seama, doctore, ce important sunt? – nu poate începe fără mine! Iar eu, ca un nesimțit, întârzii... Întârzii pentru că nu reușesc să găsesc un pachet

de țigări ca lumea! La chioșcul la care mă aflu, la chioșcul la care am fost, peste tot în orașul ăsta ploios, dar curat și strălucitor de parcă cineva ar pune detergent în apa de ploaie, țigările arată ca și cum ar fi fost folosite! Ca și cum cineva s-ar fi jucat cu ele și le-ar fi pus înapoi în pachet. Sunt șifonate, strâmbe, rupte, înțepate, le iese tutunul pe la capete. Și poate le-aș fuma și așa, mototolite cum sunt, dacă aș găsi marca mea preferată, care în vis e Camel, cum a fost cândva și-n realitate. Doar că aici n-o găsesc, și nu numai că n-o găsesc, dar e ca și cum nu s-ar fi inventat niciodată, pentru că atunci când le-ntreb, vânzătoarele dau neputincioase din umeri sau ridică din sprâncene, privindu-se cu subînțeles, de parcă și-ar zice: „Ce mai vrea și ciudatul ăsta?". În cele din urmă ajung la repetiție, îmi trec semnătura într-un fel de condică, și spectacolul poate începe. Pe scenă, oameni și mașinării se mișcă simultan, totul e copleșitor, grandios, minunat, parcă m-aș afla pe un platou de filmare hollywoodian din anii '20. Și totuși, ce se petrece acum e mai puțin important. Importantă e petrecerea de după, o petrecere fastuoasă, la fel ca decorurile de mai-nainte, o petrecere cu mulți oameni care râd, se salută, ciocnesc pahare și sorb din băuturi strălucitoare. E ciudat să dai o petrecere după o repetiție, dar mă gândesc că poate și petrecerea e tot un fel de repetiție a petrecerii adevărate care

va avea loc mai târziu. Iar la petrecerea asta – repetiție sau nu – mă-ntâlnesc la un moment dat cu o fată. Care vinde țigări. O știu de undeva, nu e prima dată când o văd, doar că nu-mi amintesc de unde. Dau s-o întreb, acum mai mult așa, într-o doară, dacă n-are și un pachet de Camel rătăcit pe tava care-i atârnă de gât, dar n-apuc să deschid gura că ea deja mi-l întinde. Întind și eu mâna, să-l apuc, *my good old Camel*, aproape că-mi vine să plâng de bucurie, nu pot să cred că, în sfârșit, dorința mi-a fost împlinită... Desfac precipitat pachetul, îl duc la nas și inspir adânc, ca și cum aș inspira cocaină... Mirosul de tutun îmi provoacă o emoție puternică, reactivându-mi amintiri pe care le credeam moarte. Și odată cu ele, inclusiv pe cea legată de fată. O știu dintr-un alt vis, doctore, doar că acolo arăta altfel, pentru că visul în sine arăta altfel, eram împreună într-un oraș asediat, înconjurați de mormane de moloz și praf, foarte mult praf, iar dacă în visul de-acum totul pare a se-ntâmpla noaptea, în visul de-atunci totul se-ntâmpla pe lumină, iar coafura și hainele sărăcăcioase cu care era îmbrăcată acolo n-au nimic în comun cu ținuta strălucitoare, plină de paiete și brizbizuri, pe care o afișează acum.

Aș vrea ca visul să continue, simt c-o doresc, știu că mă dorește și ea, aș vrea să mergem undeva și să facem dragoste, dar, din păcate, mă trezesc.

„Cum te cheamă?", aș mai fi vrut s-o întreb. „Spune-mi, te rog, cum te cheamă! Nu-i așa că numele tău e Augustina?"

(Ai vorbit vreodată cu un mort, doctore? Știind că e mort? I-ai cerut ajutorul? Vii vorbesc cu morții chipurile pentru că le e dor de ei sau pentru că au impresia că morții știu mai multe, acum că nu mai sunt vii, deși niciun mort nu s-a întors de dincolo să ne spună ce știe. Mie-mi sună prost comunicarea asta, mie-mi sună mai degrabă a sentiment de vină sau chiar mai rău, a milă, ceva de genul, *uite, chiar dacă tu ai murit, eu tot am nevoie de tine, ba chiar acum mai mult decât înainte, am nevoie de tine să mă ajuți, să mă sfătuiești, să-mi spui ce să fac, cum să procedez* și alte aiureli din astea, când, de fapt, toate insistențele astea sunt doar o formă de politețe sau, dacă nu, de angoasă, pură complezență sau teamă că mortul ar putea să-ți vrea răul.

Deși de ce ți-ar vrea răul un mort? Oamenii vii îți vor răul, morții sunt cei mai inofensivi dintre toți.)

Am avut trei vise cu fetița mea *înainte* să moară.

În primul, urcam cu ea pe o scară spiralată, din ce în ce mai îngustă și din ce în ce mai înaltă, înspre ceva ce-ar fi trebuit să fie frumos. Numai că în timp ce urcam, de fapt, chiar înainte ca scările să se sfârșească brusc, ea a alunecat și s-a prăbușit

în gol. N-am auzit zgomotul izbiturii, dar am văzut-o cum a rămas acolo jos, un punct nemișcat. Și imediat m-am trezit.

În al doilea, eram toți trei pe un vas, eu, Olivia și Augustina, ca și cum am fi fost în concediu. La un moment dat, nu știu de ce ni s-a spus că trebuie să sărim peste bord. Vasul nu era departe de țărm, iar apa, deși agitată, era limpede și albastră, ca și cum ne-am fi aflat într-o piscină. „Augustina are să se-nece", țin minte că m-am gândit, „e prea mică să înoate", și imediat am simțit cum mi se-nmoaie picioarele. Apoi, dintr-odată, ajunseserăm la mal, numai eu cu Olivia și între noi o mare, uriașă, copleșitoare absență. Apele se liniștiseră acum, iar vasul plutea în zare, bine mersi.

În cel de-al treilea vis, stăteam împreună la o trecere de pietoni aglomerată, iar când semaforul s-a făcut verde, oamenii au început să traverseze buluc, pe când ea, sărăcuța, mi-a dat drumul la mână și a rămas în urmă, iar când am ajuns pe partea cealaltă nu mai era de găsit. Panicat, am început să-ntreb în dreapta și-n stânga cine-a văzut o fetiță cu semnalmentele astea, și atunci a apărut un băiat care mi-a spus că da, o văzuse el, o luase-nspre grajduri. *Ce grajduri, dom'le?* m-am mirat eu, eram în plin centru, ce să caute niște grajduri acolo? Și totuși, iată-le, trei grajduri amărâte ca de C.A.P. comunist și într-unul din ele mă aștepta ea. De fapt, nu mă aștepta. Stătea

acolo, în picioare, rezemată de-un perete murdar și părea foarte confuză. Nu ca și când n-ar fi știut unde este, poate și asta, ci mai degrabă ca și cum n-ar fi știut cine este. Dar eu m-am bucurat tare, zgomotos, și m-am repezit s-o iau în brațe. Și când am luat-o, am simțit cât de rece era, cum în pieptul ei inima nu mai scotea niciun sunet.

Am avut trei vise și n-am putut să fac absolut nimic ca ele să nu devină realitate.

*

Oare Sharon Tate i-a apărut și ea în vis lui Polanski? Oare și-a văzut și el băiețelul crescând, făcându-se mare, mergând la școală și îndrăgostindu-se în locul acela fără de-ntristare și suspin? Și oare Ecleziastul, măritul Solomon, fiul lui David, dacă ar fi fost regizor, ce filme ar fi făcut?

*

Suntem la cinema. Eu și o femeie care aici mi-e soție, deși habar n-am cine e, n-am văzut-o în viața mea până acum. Ea a tot insistat că vrea să vadă un film, „o proiecție 3D", mi-a zis, la care eu m-am gândit cine naiba se mai exprimă așa în zilele noastre, dar în fine, se mai întâmplă, vorba unui prieten din copilărie, așa că am intrat în acest

cinematograf de cartier, probabil primul cinema care ne-a ieșit în cale, o clădire albă și cam coșcovită pe dinafară, dar care înăuntru arată și mai bizar, pentru că ecranul, de dimensiuni standard pentru un cinema, e amplasat într-o încăpere foarte mică, nu mai mare decât o sufragerie, să zicem, iar scaunele, în afară de două rânduri, verzi și plușate, în mijlocul cărora tronează două fotolii uriașe (pentru conducători, ni se spune), sunt scaune de bucătărie, taburete pe care le iei și le așezi unde vrei tu. În sală (să-i zicem totuși sală) nu sunt mulți oameni, doar câțiva bărbați mustăcioși și prost îmbrăcați, în schimb miroase urât, a țigară proastă și blană udă de câine. O voce interioară îmi spune c-am făcut o mare greșeală venind aici, suntem în Afganistan sau în Irak undeva și o să iasă urât, cineva o să detoneze o bombă sau vom fi bombardați, o, Dumnezeule, cine naiba m-a pus, ea e vinovată, femeia asta de lângă mine pe care n-am văzut-o în viața mea și n-o văd ca lumea nici acum, pentru că stă mereu într-o parte, iar părul, brunet, îi acoperă tot timpul obrazul! Un bărbat se târăște cu pași de melc până la un televizor unde-și face de lucru c-o casetă video, după care ne spune (în ce limbă oare?) să ne pregătim că începe filmul. Femeia e nedumerită, întreabă unde sunt ochelarii 3D, iar răspunsul pe care-l primește (nu știu de la cine, fiindcă în sală

lumina deja s-a stins) e că nu va avea nevoie de ei. Ne-am așezat pe scaunele plușate, dar nu pe cele rezervate conducătorilor, care rămân goale. Un bărbat își aprinde o țigară și-mi amintesc cum, demult, pe vremuri, oamenii fumau peste tot fără ca cineva să se sinchisească de asta. În timp ce eu mă gândesc la alte vremuri, filmul, un SF din câte mi-am putut da seama, se derulează în legea lui, până ce, la un moment dat, se oprește. „Filmul se oprește aici pentru că actrița a fost omorâtă", ni se spune. „Ne pare rău, dar nu se mai poate face nimic." Ne vom primi banii înapoi, să nu ne facem probleme, de fapt chiar acum să mergem la casierie. Lumina s-a aprins, suntem vreo douăzeci de inși în total, nimeni nu spune nimic, nimeni nu pare revoltat, dimpotrivă, cu toții par resemnați, ca și cum se așteptau la așa ceva, ca și cum moartea unei actrițe e cel mai firesc lucru care se poate întâmpla atunci când mergi să vezi un film la cinema.

S-a-nnoptat între timp și tot ce știu e că trebuie să-mi cumpăr urgent un telefon mobil. Ceea ce și fac, dar cumva sunt într-un alt vis acum. Afganistanul, cu cinematograful lui cu tot, și femeia misterioasă căreia nu-i puteam vedea fața s-au volatilizat, de parcă n-ar fi existat niciodată. Ascult, oarecum distrat, elocuțiunea unui dealer care pare că-mi vorbește în franceză, deși nu cred că suntem în

Franța. Îmi recomandă un Alcatel pe care l-am avut cândva în realitate și pe care l-am pierdut într-un tren, mai demult, un telefon după care mi-a părut rău multă vreme, dat fiind că era un cadou de la taică-meu, și pe vremea aceea mă bucuram să primesc cadouri de la el, dar acum, paradoxal, în pofida încărcăturii emoționale, nu mi-l doresc, am văzut un Samsung negru care mă tentează mai mult, însă de fapt nu-mi place niciunul cu adevărat, căci sunt toate vechi, depășite, dar nimeni nu pare să-și dea seama de asta, și atunci realizez c-am călătorit în timp, suntem undeva pe la începutul anilor 2000, iPhone-ul, Android-ul nici nu există deocamdată, oferta e foarte modestă comparativ cu ce se va petrece peste doar câțiva ani, stau să mă-ntreb dacă Turnurile mai sunt acolo, ar fi frumos să mai fie, deși nu știu la ce mi-ar folosi asta dacă oricum peste un an vor fi la pământ, peste un an eu însumi voi fi la pământ, lovit de-o depresie puternică ce mă va ținti la pat, și atunci îmi dau seama că nu sunt eu cel din vis, ci e taică-meu, am ajuns cumva în visul lui și așa am văzut cum se pregătea să-mi cumpere telefonul mobil pe care mai târziu îl voi pierde, cum se gândea la Turnuri, pe care el le văzuse, de două ori încă, și pe care aș fi putut să le văd și eu dacă l-aș fi însoțit în acele călătorii, dar de fiecare dată refuzasem să merg tocmai pentru că

ar fi trebuit să mergem împreună și nu-mi făcea plăcere, aș fi vrut să mă duc singur, ca să nu trebuiască să mai depind de el, să mă duc singur și să rămân acolo, să-mi fac o viață nouă, ca oricare alt imigrant în America, și să uit de el, de viața din România, cea lipsită de mizã, de orizont, ceea ce nu s-a întâmplat, nici atunci, nici mai târziu, așa că iată-mă aici, debusolat și delapidat, cu o viață onirică mai bogată decât cea pe care mi-o petrec conștient, plin de regrete pentru ce n-am făcut când încă se mai putea face.

*

Mă aflu întins pe un dâmb, un dâmb acoperit cu pietriș. Mă ridic și încep să merg, iar pe măsură ce merg, văd că totul în jurul meu a fost făcut scrum, ca și cum, nu cu mult timp în urmă, aici ar fi avut loc un cataclism nuclear. Cerul s-a-nntunecat acum și curând începe să plouă, o ploaie rece ca gheața, care mă face să-mi dau seama că sunt gol. Conștientizarea îmi provoacă un sentiment de neadecvare, combinat cu unul de neputință. Merg și, pe măsură ce merg, pietrele se fac tot mai mici, până ce se transformă într-un nisip de culoare cenușie, în care picioarele încep să mi se-afunde, mă scufund încet în cenușa asta sau ce-o fi ea, ca în niște nisipuri mișcătoare, și știu foarte bine

că, dacă acum aș ieși, partea de picior scufundată n-ar mai fi acolo, pentru că a fost devorată sau arsă, ruptă sau ștearsă ca într-un desen animat, așa că nu fac niciun gest de împotrivire, aștept, resemnat, să dispar, să fiu înghițit, să devin eu însumi parte din acest crematoriu mare cât un deșert. Chiar înainte de a mă trezi, simt un miros puternic de ars.

Iar când mă trezesc în întunericul care mă-nconjoară, constat că nu mai știu cine sunt. Încerc să-mi găsesc o identitate, s-o gândesc, poate chiar s-o pronunț, dar nu se întâmplă nimic. Apoi, dintr-odată, chiar în secunda în care simt cum mă apucă groază, îmi dau seama. Sunt eu. Eu, cel pe care îl știu. În somn, conștiința de sine se desprinde de mine și începe să umble. Visez că locuiesc în America sau că o creatură ciudată îmi adulmecă ceafa, mușcând ezitant din carnea care se-nfioară. Dar tot ceea ce mai târziu voi numi vis – tricicleta, așteptarea lui Moș Crăciun, bunicul care mă plimbă cu sania – nu-mi aparține decât prea puțin. Când dormim, conștiințele noastre devin ceea ce sunt: entități libere. Călătoresc, se vizitează reciproc, fac schimb de informații, imagini și impresii acumulate în decurs de sute de mii de ani. Da, doctore, conștiințele „noastre" n-au fost numai ale noastre, de-a lungul timpului au schimbat milioane și milioane de trupuri. Când ne trezim brusc noaptea, conștiința

se întoarce în creierul derutat, dar uneori, dacă s-a dus prea departe, îi ia puțin mai mult să parcurgă drumul înapoi.

Lumea asta nu e singura în care trăim. Viața asta pe care o ducem aici nu e singura pe care o avem. Căci, dacă ar fi singura, n-ar avea cum să fie atât de urâtă. Visez o voce care-mi spune cuvintele astea, în timp ce-o pisicuță cochetă se uită de-aproape-n oglindă și-și plimbă o gheară muiată-n rimel pe la ochi.

23

Intermezzo noir

Și Dumnezeu a zis: „Să fie viață!". N-a zis ce fel de viață, dacă să fie o viață bună, frumoasă, lipsită de griji, o viață care să merite să fie trăită. N-a mai intrat în detalii de genul ăsta. A zis să fie viață. Și viață s-a executat.

Oficial, genul *noir* debutează cu *The Maltese Falcon* din 1941 (sau, după alții, cu obscurul *Stranger on the Third Floor* din 1940, în care joacă Peter Lorre, pedofilul din *M*, menționat și în *De veghe în lanul de secară*, pentru cine e interesat de detalii) și se încheie cu faimosul *Touch of Evil* al lui Orson Welles, din 1958. Între aceste două repere, vorbim de peste 400 de filme *noir*, din care vreo douăzeci, treizeci ar merita cu siguranță văzute. În primul rând pentru atmosferă. Atmosfera e crucială pentru reușita unui *noir* (oraș, noapte, automobile, ploaie, schimburi de focuri, urmăriri) și depinde de loc, de personaje, de cum cade lumina sau

cum învăluie umbra. Replicile, importante în orice film, în cel *noir* capătă o importanță covârșitoare. Un film *noir* fără replici memorabile e pe jumătate ratat. Să-ți dau un exemplu din *Sweet Smell of Success*, unul din *noir*-urile târzii, dar și unul din cele mai bune. „What's this boy got that Susie likes?", întreabă J.J Hunsecker, mogulul media jucat de Burt Lancaster. La care Sidney Falco, interpretat de Tony Curtis, îi răspunde: „Integrity – acute like indigestion". Hunsecker plusează: „What does that mean – integrity?". Falco: „A pocket fulla firecrackers – looking for a match!". Evident, mai contează și intriga, capacitatea actorilor de a fi cât mai veridici, dar replicile și atmosfera sunt cele care primează. A nu se confunda genul *noir* cu cel *hard-boiled*. Cele două pot coexista în același film (ceea ce s-a și întâmplat, vezi *The Maltese Falcon* și toate celelalte ecranizări după romanele lui Hammett și Chandler), dar nu sunt tocmai același lucru. Puțină lume știe că, deși se întâmplă în America, *noir*-urile sunt mai degrabă tributare unei sensibilități estetice europene, mulți dintre regizorii, cameramanii și scenariștii implicați în realizarea lor (Fritz Lang, Billy Wilder, Robert Siodmak) fiind emigranți evrei, oameni care experimentaseră pe pielea lor – sau oricum, mult mai aproape de pielea lor decât americanii – ce înseamnă persecuția, frica și sentimentul acela că viața nu e altceva decât un șir

neîntrerupt de decepții, o avalanșă de nesiguranțe, supusă aleatoriului, aflată adeseori la bunul plac al tiranilor. Altfel spus, dacă lumea *noir*-ului e o lume cinică, brutală, lipsită de idealuri prea mari, dar plină, în schimb, de deziluzie și neputință, este pentru că așa fusese ea *trăită* de cei care o recreau acum pe peliculă. Femei fatale, mult whisky și fum de țigară, străzi plouate și lumină difuză, artificială, decorurile sunt astăzi seducătoare, dar mesajul era unul cât se poate de sumbru: *Treziți-vă la realitate. Nu mai fiți atât de naivi, atât de optimiști, atât de creduli. Viața e frumoasă cât să te facă dependent, după care, într-o zi, îți vine de hac!*

M-am gândit la întrebarea ta („De ce crezi că-ți place să te uiți la genul acesta de filme?") și cred că acum aș putea să-ți dau un răspuns.

Nu mai țin minte toate detaliile, dar sigur e un film american din anii '40, poate chiar *The Maltese Falcon*, poate *Laura*, poate *Rebecca*. Oricum, asta nu prea contează. Țin minte doar sufrageria cufundată în întuneric, cu excepția luminii pâlpâitoare care emana din ecran. Mă uit la televizor fără să înțeleg mare lucru, dar cu ambii părinți lângă mine. Căldura corpurilor lor învăluindu-mi propriul corp. Atingerea lor atât de firească, atât de necesară. Și sentimentul de liniște sufletească, de echilibru, de așa-e-normal este atât de aproape de mine, încât, dacă aș vrea, mi-aș putea adulmeca respirația

de acum 30 de ani. Și mă-ntreb cum de nu mi-am amintit până acum episodul ăsta, cum de am putut uita chiar și pentru o secundă seara aceea banală și atât de frumoasă. Acea frumusețe de care nu ești conștient până ce nu ți se arată reversul. Cel dat de o cameră de hotel. Întunecoasă și mică, precum celula unui condamnat la moarte. Sau la sinucidere.

24

Filip Damian

La scurt timp după ce Valentina mi-a „dezvăluit" că e bolnavă de cancer am fugit de-acasă. Da, am fugit. Unii fug mai devreme, alții fug mai târziu. Unii, ca taică-meu, fug toată viața, alții numai o singură dată. Eu am fugit acum. Am fugit fără s-anunț pe nimeni, am fugit ca după un futai, când nu mai vrei să ai de-a face cu persoana futută. Acum m-am mutat și eu într-o cameră de hotel. Mă rog, pe-aproape. O cameră de *hostel*. „O cameră de costel", cum zice unu' pe aici. Noroc cu universitatea, noroc cu rectorul cu care mă am bine. Noroc că nu e același care era prieten cu avocata. Ăla nu mi-ar fi dat nimic, în afară poate de-un șut în fund. Noroc de el, pentru că altfel aș fi dormit pe-o bancă în gară. Sau hai, poate nu în gară, în mașină. Apropo, o să-mi lipsească mașina. Da' na, nu poți să le ai chiar pe toate.

Dac-aș fi avut prieteni, poate aș fi tras la un prieten. Dar n-am. Am avut cândva unul, dar a emigrat în Canada. O vreme am ținut legătura, apoi însă mi-a scris că vrea să uite de unde vine și că, prin urmare, va rupe orice legătură cu mine. L-am înțeles. Uneori îmi amintesc de el cu nostalgie, alteori cu invidie, de cele mai multe ori cele două se întrepătrund. Uneori mă întreb dacă tot ce s-a întâmplat nu e cumva din cauza singurătății în care m-am complăcut. Poate dacă aș fi fost înconjurat mai tot timpul de prieteni, lucrurile ar fi stat altfel. Dar oamenii ca mine rareori ajung să fie înconjurați de prieteni. În cele mai multe cazuri, cei ca mine sfârșesc înconjurați de ei înșiși, de tot felul de ipostaze, care mai de care mai tulburătoare, mai înfiorătoare, ale eului lor.

Mi-s mâinile crăpate de la detergent.

În schimb, am un păianjen care tot apare și dispare. Câteodată îl văd pe oglinda de deasupra chiuvetei, altă dată pe perete, deplasându-se grăbit, ca și cum ar fi întârziat la o întâlnire. S-ar putea nici să nu fie adevărat, înțelegi? Doar un mic rod al imaginației mele febrile. *Și mă simt cam amețit.*

Ce altceva? Păi, o groază de curent electric la care să-mi racordez laptopul primit de ziua mea, o cămașă arsă în mai mult locuri cu țigara, un CD cu *The Wall*. Și multe întrebări, ca un școlar enervant care vrea să știe prea multe deodată.

Unde se duc toate leşurile de câini şi pisici pe care obişnuiam să le văd din maşină, zăcând pe marginea drumului?

Mai ajută rândunelele oamenii înainte să plece în ţările calde?

Mai sunt p(ă)rinţi cărora să le pese?

Şi chiar merită să trăieşti dacă nu eşti în stare să ai grijă de cineva?

*

Din câte am înţeles de la rector, stau în camera unui sinucigaş. Adică înaintea mea a locuit un scriitor aici, care s-a sinucis. Mda. N-a mai putut să-şi suporte ratarea şi s-a aruncat pe fereastră. Alţii zic c-a fost un accident. Că a căzut din greşeală. Sau pentru că era prea beat. Am auzit şi varianta cu crima. Nu c-ar fi fost omorât, ci că ar fi omorât el pe cineva.

Şi că, din cauza asta, avea remuşcări.

Oamenii vorbesc, le place la nebunie să-şi dea cu presupusul.

Când au intrat în cameră, toţi pereţii erau acoperiţi de o singură frază: *Mene mene tekel upharsin. Mene mene tekel upharsin Mene mene tekel upharsin Mene mene tekel upharsin Mene mene tekel upharsin Mene mene tekel upharsin Mene mene tekel upharsin.* Peste tot. Scrisă mai mic sau mai mare, cu markerul,

cu creionul, cu vopsea, cu rahat şi cu sânge. Scrijelită chiar. Scrisă şi pe uşă, scrisă şi pe oglindă, scrisă şi pe dulap, scrisă pe geamuri, peste tot. Una şi aceeaşi frază. Ca o *mantra*, ca o incantaţie. Opera vieţii lui.

Opera unui necorespunzător. A unui neadecvat. A unui indezirabil.

Cumva, rezonez. Cumva, m-ar tenta să-i duc „opera" mai departe. Mai ales că, zice-se, noi doi am semăna. Izbitor, carevasăzică. Eram într-o dimineaţă la baie (aici băile sunt comune, câte una pe fiecare palier) şi tocmai mă pregăteam să mă bărbieresc, când am auzit un ţipăt foarte aproape de mine. Mă uit şi văd cum o fată îmbrăcată în pijama, cu părul ciufulit şi faţa tumefiată de somn, îşi duce îngrozită mâna la gură, în timp ce pe jos se împrăştie un întreg arsenal cosmetic. M-am speriat şi eu, nu înţelegeam ce se-ntâmplă. „N-ai cum să fii tu, n-ai cum! Ai murit, te-am văzut în sicriu!" Pentru o clipă am rămas interzis. Nu-mi dădeam seama dacă face mişto, e drogată sau vorbeşte serios. M-am uitat mai atent şi privirea, postura, tot limbajul corpului ei sugerau c-ar fi fost vorba de ultima variantă. „Cu siguranţă mă confundaţi", i-am spus atunci, pe un ton foarte calm. „Nu aveaţi cum să mă vedeţi în sicriu, pentru că n-am stat niciodată într-unul. Cum, de asemenea, sunt convins că nu v-am mai văzut niciodată până

acum. Eu de-abia m-am mutat aici." S-a uitat la mine neîncrezătoare. „Dar cine credeți că sunt?", am întrebat-o, chiar dornic să aflu. „Altfel spus, cu cine mă confundați?" Și atunci mi-a zis. Cu Filip Damian. Scriitorul. Cel care se sinucisese. Cel care fusese găsit mort, cu capul zdrobit de asfalt, după ce se aruncase în gol câteva etaje. „Probabil că semănăm, atâta tot", i-am spus, ca s-o liniștesc. „Ceea ce, recunosc, e o coincidență destul de bizară, cu atât mai mult cu cât stau în aceeași camera în care a stat el. Îmi pare rău dacă vă trezesc amintiri dureroase. E dovedit însă faptul că, uneori, cei îndurerați tind să vadă chipul persoanei dispărute peste tot, ajungând chiar să «împrumute» trăsăturile fizice ale celui decedat unor persoane cu care interacționează, fără ca acestea din urmă să fie susceptibile de vreo asemănare. E, dacă vreți, un șiretlic al creierului, o modalitate mai puțin onestă, dar extrem de pragmatică de a face față traumei." „Nu sunt dureroase", mi-a replicat ea. „Amintirile pe care mi le treziți", continuă, văzând că nu înțeleg despre ce era vorba, „nu sunt dureroase. Dimpotrivă. Sunt cele mai frumoase amintiri, cele care mi-au rămas de la el". Fuseseră amanți, așa cum am presupus. Amanți, pentru că el avea o soție. O soție pe care n-o mai iubea, dar de care nu se putea despărți. „Prea complicat, prea târziu, prea dureros." Cel puțin așa îi declarase

ei. Venise aici ca să scrie, nu să se îndrăgostească. Dar în același timp, tot el spunea că „vremea scriitorilor a trecut. Vremea aceea când aveai sentimentul că dacă scrii o carte chiar înseamnă ceva, că, dacă scrii, se mai entuziasmează cineva. Lumea aparține oamenilor mici și înguști, în zilele noastre, iar oamenii mici și înguști au o a(nti)patie monumentală față de tot ce-i altfel decât ei. E ca și cum ai omorî pe cineva prin simpla lui ignorare". Și totuși nu-l interesa faima, nu voia să scrie un roman despre care să se vorbească și peste 100 de ani și nici să ajungă pe buzele tuturor contemporanilor. Dar i-ar fi plăcut să știe că scrisul lui ar mai putea interesa, măcar așa, ipotetic, pe cineva. „Că mai există oameni pentru care ar merita să scrie o carte." „Și-a scris-o?", am fost curios să aflu. „Nu știu", mi-a spus fata. „Tot ce am eu sunt câteva pagini, un mic fragment din întreg. Restul, care era în laptopul lui, întotdeauna scria pe laptop, s-a dus la soție. Dar mie-mi spunea că scria. Și că, într-o vreme, crezuse că dragostea și scrisul nu fac casă bună, dar după ce mă cunoscuse pe mine, își schimbase părerea." „Adică se-ndrăgostise de tine?" „Da, și-mi spunea că eu îl inspir. Că îi dau avânt. Chef de viață și chef de scris. Și că, pentru asta, voia să mă pună și pe mine în carte, doar că într-un fel încât nimeni să nu-și dea seama. Nimeni în afară de mine, bineînțeles. Ne-am iubit

mult, chiar dacă nu și pentru mult timp. Am fost șocată când am auzit că s-a sinucis. Nu avea niciun motiv s-o facă. Niciunul. Sunt sigură. Cu câteva zile-nainte îmi spusese că mă iubește, că nici nu-l mai interesează dacă are să termine sau nu romanul, că fericirea pe care o simte cu mine e de o mie de ori mai importantă decât orice realizare. M-am simțit flatată, ce femeie nu s-ar simți dacă ar auzi una ca asta, dar am insistat să continue. După care a venit weekendul și am plecat acasă, la părinți, iar când m-am întors, el era mort deja. Plănuiam să ne petrecem Revelionul împreună. Crăciunul separat, în familie, dar Anul Nou împreună..."

Încă mai ținea doliu când am cunoscut-o eu. Ofelia. Un nume rar, destul de frumos, dar cu o rezonanță nu foarte luminoasă, dacă mă-nțelegi. Un nume pe care eu aș evita să-l pun unei fete. Mă rog. După momentul inițial, când se speriase de mine, ne-am mai văzut de câteva ori. Era o companie plăcută, chiar dacă nu neapărat o frumusețe. Atuul ei principal era naturalețea și, de aici, sentimentul pe care ți-l dădea (fals, dar convingător) că o știai dintotdeauna, că puteai să vorbești cu ea tot ce-ți trecea prin cap, fără să te temi că vei fi judecat, analizat, clasificat. Normal, în fața unui asemenea tratament, nici ție nu-ți venea s-o judeci. Când i-am cerut odată să-mi arate o poză cu iubitul-scriitor, iar ea mi-a arătat

una, nu mi s-a părut c-am fi semănat câtuși de puțin. Totuși, n-am simțit nevoia s-o contrazic când a început să-și argumenteze convingerea („nu vezi, nasul, gura, ochii, sprâncenele, semănați ca două picături de apă!") și nici n-am catalogat-o ca fiind fixistă. Până la urmă, mă gândeam, care-i problema dacă ea ține morțiș să-l vadă pe el în tot ce fac eu? Și cum puteam fi 100% sigur că, atâta vreme cât eu nu vedeam vreo asemănare, ea chiar nu exista? Poate mă-ncăpățânam să n-o văd, poate refuzam să admit că semănam cu un mort. Până la urmă, aș fi avut toate motivele să o fac.

La fel ca mine, era obsedată de destin. De ce unii sunt mai norocoși decât alții, de ce unii ajung foarte departe pe când alții nu reușesc să aibă nimic din ce și-au dorit toată viața? Ca ea, de exemplu. Nu știam ce să-i răspund, dar îmi plăcea s-o ascult vorbind. „Nu există viață după moarte", filosofa ea. „Sau nu pentru mult timp. Mai zăbovești câteva clipe, parcă priveghindu-ți propriul corp, după care, încet-încet, ți se rupe filmul. Iar când conștiința sau cum s-o numi ea îți revine, nu-ți mai amintești nimic din tot ce ai fost. Nimic. În jurul tău se perindă forme, imagini, culori, auzi sunete și vezi lucruri, dar nimic nu ți-e cunoscut. Nu poți să mai faci nicio conexiune, să-ți răscolești creierii ca să-ți provoci o cât de măruntă amintire. Cum ar fi pe cine ai iubit și pe cine ai urât. Sau

cine ți-a vrut binele, dar a sfârșit prin a-ți face rău. Ești un simplu spectator, uitându-te la ceva ce nu-ți aparține, la ceva ce nu ai cerut. Știind doar că ești mort. Nemaiștiind cum ai murit și de ce. Sau dacă nu cumva te-a omorât cineva..." Mai spunea că uneori ar fi vrut să se culce cu o mie de bărbați, dar nu fiindcă ar fi fost în căutare de experiențe noi sau fiindcă un singur bărbat nu i-ar fi fost suficient pentru satisfacerea acelor triviale porniri reproducătoare. Nemulțumirea ei, resentimentul, frustrarea de a nu avea variațiune, toate proveneau, îmi spunea, dintr-o nevoie estetică, aceea de a privi corpul uman transfigurat de săvârșirea actului sexual, de a contempla nemaipomenita abjecție care-l caracteriza până și-n astfel de momente și-l făcea în egală măsură incitant și ridicol, demn de compasiune, dar și de admirație, ca și cum sub el sau deasupra lui s-ar fi aflat însăși natura umană. Asta era ce-i lipsea, multitudinea ipostazelor mortalității cărnii, incredibila diversitate a vulnerabilității, a decrepitudinii, a felurilor în care corpul geme și icnește, trosnește și mustește, încercând să-și depășească condiția, și, de fiecare dată, sfârșește prin a-și recunoaște înfrângerea în fața tuturor acelor secreții care-l invadează sau dau pe dinafară, umilindu-l fix în secunda în care tot ele par că-l aduc atât de aproape de extazul suprem.

După care se apuca să-mi recite din Nichita Stănescu, de parcă *Ploaie în luna lui marte* ar fi fost cea mai nimerită poezie care să-i întărească vorbele.

„Poate c-a reușit să vă păcălească pe toți", i-am spus într-o seară așa, din senin. Nu mă gândisem la nimic înainte, nu plănuisem nicio discuție serioasă despre subiectul acela atât de delicat. Pur și simplu m-am trezit vorbind și asta mi-a venit prima data pe gură. „Sau poate ați vrut să vă lăsați păcăliți. Se știe doar cât de predispuși sunt oamenii la autoamăgire." Și, pe deplin satisfăcut de propria-mi constatare, am mai luat o gură de vodcă.

25

Cine mai e și ăsta?

Când beau, realizez cât de simple sunt de fapt lucrurile. Oamenii se împart în două categorii, învingători și învinși. Învingătorii sunt cei care, deși uneori par învinși, până la urmă răzbat. Probabil cheia e perseverența, ambiția de a reuși, de-a nu se lăsa doborâți cu una, cu două. Poate uneori joacă necinstit, poate alteori au și ei nevoie de un mic ajutor, dar și ca să-l ceri e nevoie de curaj, de determinare. Învinșii, dimpotrivă, sunt cei care, deși pe alocuri pot părea învingători, în realitatea nu sunt. Uneori îți ia mai mult ca să-ți dai seama de asta, alteori mai puțin, alteori poate îți dai seama din prima. Personalitatea e ADN-ul social al individului, marca sa în lume, și niciodată nu minte. Nu poți să-ți falsifici personalitatea, poți, cel mult, s-o disimulezi, dar până la urmă adevărul va ieși la iveală. Personalitatea învinșilor e o personalitate moale, unii ar numi-o discretă, melancolică,

contemplativă, predispusă la amărăciune, chiar și la depresie. Învinșilor li se pare tot timpul că viața nu e dreaptă, nu neapărat cu ei, ci așa, în general, că nu există dreptate în lume, învinșii sunt filosofi sau, în alte cazuri, artiști. Nu-și găsesc locul în lume și adesea o părăsesc de timpuriu. Le place iarna, întunericul, umbra. Tind să aibă relații stabile dacă dau peste alți învinși sau să fie părăsiți de învingători. Sunt niște marginali prin definiție.

Învingătorii emană energie, forță, încredere în sine, sunt spirite debordante, optimiste, solare. Au o personalitate puternică, dominantă, îi distingi ușor prin faptul că în mulțime au tendința să iasă în evidență, să se impună. Uneori, nici ei nu conștientizează prea bine acest lucru, pentru că nu e ceva ce ține de ei, ci mai degrabă de acel *élan vital* de care vorbea odată Bergson. Pur și simplu nu *pot* să fie altfel. La o petrecere, pe învingători îi ții minte multă vreme după ce-ai plecat de acolo, pentru că au făcut în așa fel încât să-i ții minte. Erau ăia de păreau infatuați și poate chiar erau. Erau ăia de stăteau tot timpul în lumina reflectoarelor. Cei care se aflau mereu în centrul atenției.

Spre deosebire de învins, pentru care eșecul e o constantă în viață și cu care tinde să se obișnuiască de timpuriu și să-l privească ca pe ceva normal, învingătorul nu-l poate suporta și, dacă are cumva

ghinionul să persiste în eşec, ceea ce uneori se întâmplă, el va sfârşi prin a se sinucide. Învingătorii pot părea cruzi, lipsiţi de sentimente şi adesea chiar sunt, în sensul că şi le domină, nu se lasă afectaţi de ele, cum fac învinşii, care prin definiţie sunt nişte sentimentali.

În fine, învingătorilor le place să se-nfrupte din viaţă, îi surprindem frecvent făcând excese din cauza acestei lăcomii a experienţelor care-i caracterizează, riscând sau hazardându-se, dintr-o prea mare încredere în propriile forţe.

Aşa că da, am fost de la bun început un învins. Sensibil ca un pui de elefant, m-am lăsat afectat de tot ce s-a-ntâmplat în jurul meu, când ar fi trebuit să nu bag de seamă nimic. M-am lăsat controlat de mediu, când ar fi trebuit să-l controlez eu. O, doctore, simt aşa, uneori, o nevoie să mă pedepsesc pentru moliciunea de care am dat dovadă, să mă dau cu capul de vreo doi pereţi, să-mi trag nişte bice pe spinare, să mi-o trag!

Am să mă crestez cu cuţitul, am să mă mânjesc cu căcat, am să mă stropesc cu apă rece şi am să ies gol pe stradă în miez de iarnă! Am să mă-nchid vara în bucătărie şi-am să dau drumul la cuptor. Poate am să-mi bag şi capul înăuntru.

Eu, nepricopsitul, sensibil ca un pui de ce vrei tu, declar pe proprie răspundere şi nesilit de nimeni:

Că am greşit amarnic şi acum îmi pare rău.

Că sunt zile şi zile.

Că ale mele au fost în general cam la fel.

Că ipochimenul e şi el om.

Să nu anticipezi nimic, iată cheia unei vieţi fără prea multe decepţii. Pentru că anticiparea naşte aşteptări, doctore, speranţe şi iluzii deşarte. Să trăieşti tot timpul în prezent, fără să te vaiţi de trecut, fără să te încrezi în viitor, iată ce uşor ar fi să nu ne clădim existenţa pe un munte de frustrări.

Şi totuşi o facem. Un munte de frustrări în stânga, unul de iluzii în dreapta.

Specialiştii încă mai analizează dacă e mai bine să scrii în timp ce bei sau să bei în timp ce scrii.

Specialiştii vor alege un nou papă.

Şi un nou papă-lapte.

Există întotdeauna un papă care urmează să fie ales. Şi milioane de papă-lapte care să creadă în el.

Există întotdeauna un tată care urmează să fie proscris.

Şi un fiu care să fie prostit.

Dacă-ţi săruţi pisica pe gură se numeşte adulter? Iată o altă întrebare.

Şi oare chiar merită să trăieşti dacă nu eşti în stare să ai grijă de cineva?

Peroreeez (imitând vocea lui Păunescu), PEROREZ,

Persifleeez (imitând vocea lui Păunescu), PERSIFLEZ,

Permuteeez (imitând vocea lui Păunescu), PERMUTEZ.

Ce-i mai plăcea maică-mii Cenaclul Flacăra, cum mai dorea să-l cunoască pe Poet, acum poate sta în sfârșit la taclale cu el cât e ziulica de lungă!

O, doctore, îmi pui prea multe întrebări și-mi dai prea puține răspunsuri.

Polanski e un învingător, Tate, o învinsă.

Vrei certitudini, iar eu n-am decât îndoieli.

Allen e un învingător, Mia, până la urmă, tot o învinsă.

Am trăit atât de mult în nesiguranță, încât acum orice certitudine îmi provoacă frisoane!

Taică-meu un învingător, maică-mea o învinsă.

Nu lua de bun nimic din ce-ți zic!

De ce nu ești femeie? M-aș fi îndrăgostit de tine și ți-aș fi făcut toate mofturile.

Te-aș fi cerut de nevastă și, indiferent de răspunsul tău, aș fi fugit cu tine în lume!

Augustina, Olivia și Valentina – toate niște învinse. Care, cine știe, poate ar fi fost niște învingătoare dacă nu aveau ghinionul să mă întâlnească. Pentru că, da, uneori învinsul e atât de puternic în slăbiciunea lui, încât îi contaminează pe toți cei cu care interacționează.

Îți faci patul dimineața, doctore? Un pat făcut dimineața e ca o declarație adresată lumii întregi. Declarația care spune că încă îi mai faci față. Eu unul am sentimentul că nu mă mai chinui de mult.

O, doctore, data viitoare când intru în cameră vreau să te găsesc deghizat într-o damă! Vreau să fii Tootsie pentru mine, Daphne, vreau să fii doamna Doubtfire,

Doamna T, doamna Dalloway, Song Liling,

Doamna cu camelii.

Sau, dacă tu nu vrei, lasă-mă pe mine. Lasă-mă să fiu... o femeie fatală. *A dame in distress*, lasă-mă să-ți intru în cabinet și să-ți spun pe un ton senzual, cu o voce răgușită, că am o MARE PROBLEMĂ. Că mi-a dispărut farmecul și sunt terminată. Că mi-am pierdut tinerețea și vreau ca tu să mi-o găsești. Că, orice ar fi, am nevoie de tine!

Îți voi da toată viața peste cap, vei blestema clipa când m-ai cunoscut. Dar o vei și binecuvânta. Te vei îndrăgosti de mine, doctore, până în vârful urechilor.

Se va spune: iată femeia-bărbat care a dezbinat familii și a desfăcut mariaje. Uitați-vă bine la ea, dar n-o priviți în ochi, veniți s-o vedeți mai de-aproape, dar păstrați totuși distanța, doriți-o, dar nu-i faceți avansuri!

Am fost o proastă, doctore, am avut încredere în bărbați, însă ei n-au vrut decât să mă fută. Dar

enough is enough! A sosit vremea răzbunării, iar tu, doctore, vei fi victima mea cea dintâi.

Am să-i omor pe toți, fără discriminare. Fustangii și familiști deopotrivă, am să-i omor în timp ce o curvă are să mi-o sugă cu nesaț. Apoi am s-o omor și pe ea!

Pentru că nu mă mai motivează nimic. Pentru că, oriunde aș căuta, nu mai găsesc nimic palpitant. Nici măcar întâlnirile cu dumneata. O pierdere uriașă de vreme și de bani. Consider că-mi fac mai mult rău venind la tine. Consider că ție îți face plăcere să mă vezi cum îmi fac rău. Consider că am să fac ceva regretabil. Și nimeni n-o să-și bată capul cu mine. Am să pun o bombă la metrou și nimănui n-are să-i pese. Am să deturnez un avion fără ca pasagerii să realizeze cât de puțin mai au de trăit. Am să vin cu foc și pucioasă, am s-abat o sută de plăgi până ce Faraonul dezinteresului și al nepăsării îi va lăsa pe români să plece acolo unde oamenii simt că contează. Sunt pierdut, sunt perdant, sunt dement, sunt damnat. Fachiu! Fachiu! Fachiu! Mă doare sufletul, mă doare inima, mă doare-n cot de liderii lumii, mă doare-n pix de încălzirea globală, mă doare-n cur de Crimeea și de Roșia Montană. Dă-mi un *joint* și trimite-mă să înot cu delfinii. E tot ce-mi doresc. Să-mbrățișez o balenă și să cresc un pui de urs ca pe propriul

copil. Iartă-mă, doctore, căci am păcătuit! Ia-mi fiecare păcat la iertat și apoi du-te învârtindu-te!

Nu, nu mai vreau să aud un cuvințel de la tine! Vreau să vorbesc cu Roman acum, vreau să vorbesc cu Woody! Am să te iau ostatic și-am s-amenințe că te omor la fiecare cinci minute dacă nu sunt lăsat să vorbesc cu ei. Vreau să le mai spun niște lucruri, vreau să-i întreb câte ceva, vreau să aud o a doua opinie. Cum ai făcut, Romane, să nu te sinucizi după ce ți-au omorât soția cu copilul în pântec? Cum ai reușit, nu să faci filme, ci să te mai trezești dimineața după tot ce s-a întâmplat și s-a zis? Iar tu, Woody, *my good old friend*, dacă ți-e așa de groază de moarte, cum de n-ai murit de frică până acum? Care e secretul vostru? Ați continuat să filmați, să-nvârtiți de manivelă și, la un moment dat, tot învârtind așa, v-ați pomenit intrând într-o lume unde singura realitate e aia din film? Unde timpul se scurge preț de vreo două ore, după care totul se reia de la capăt? Spuneți-mi sincer acum, oricât ar părea de ciudat, dacă ăsta e adevărul, să știți că vă cred!

Ai citit *Refek*, doctore? Ai citit *Geamul era mat*? Ai văzut *Rear Window*? Nu? Ce mă mai mir, dacă tu nici de Woody Allen nu știai! Ai stat toată viața cu nasul în cărți, cât era ziulica de lungă nu făceai altceva decât să citești. Ai tocit tot ce se putea toci, psihologie, psihanaliză, psihiatrie, pentru ca

acum să stai de vorbă cu toţi luzării? Cu toţi leproşii, orbii, şchiopii şi paralizaţii? „Scoală-te, ia-ţi patul şi umblă", îi spui fiecăruia în parte. „Ai încredere în tine, dar ai încredere şi-n mine, doctorul tău, căci eu Sunt Adevărul şi Calea." „Blasfemie!", strigă acum credincioşii. „Aberaţii!", strig eu. Pentru că nimeni nu-i Adevărul şi Calea. Adevărul şi Calea nici măcar nu există, sunt nişte ficţiuni, nişte holograme sofisticate, omul e o primată şi, ca orice primată, are nevoie de lideri, de un şef de haită mai şmecher care să-i spună ce are de făcut. Profesorul, medicul, preotul, şeful de sală, şeful de tură – nimic altceva decât întruchipările unor şefi de haită. Şi apoi Dumnezeu – Şeful de Haită Suprem! Dar în realitate, în realitatea de dincolo de percepţia umană, haita n-are şef. E o mare iluzie, izvorâtă din nevoie, izvorâtă din dezamăgire, Haosul şi sora lui, Neputinţa, guvernează lumea şi, dacă-am vrea să fim corecţi, Lor ar trebui să le facem altare!

O, doctore, absurditatea vieţii ne face atât de creativi! Şi, totodată, atât de penibili!

În piaţa centrală, oamenii s-au adunat să-mi dezbată norocul. Sunt şi eu pe-acolo, gol puşcă şi gras, atârnând deasupra unui rug frumos colorat. Rugul care o să mă purifice, zic ei. Ăsta nu e un vis, e o viziune. Iar singura mea şansă e să le spun cine sunt. Aşa că, te rog, spune-mi...

Spune-mi tu, cine sunt eu?

Cetăţenii îşi dau cu părerea. Nu dacă acest căcat cu ochi trebuie să sufere, evident că trebuie să sufere, dar cât de tare şi pentru cât timp? („Să vrei să obţii ceva cu adevărat important de la viaţă e exact ca dorinţa unei descătuşări", le împărtăşesc de pe cruce. „Dar fiindcă viaţa e viaţă, adică o cutră, o scârbă împuţită, o javră de doi lei, te va forţa să amâni de vreo câteva ori descătuşarea, apoi însă, probabil fix în secunda când te aştepţi mai puţin, îţi va oferi şi acea oportunitate, îngustă cât un gemuleţ de la baie, de care va trebui să profiţi ca să obţii ce-ai vrut. Puţini oameni sunt în stare de o asemenea răbdare, de o asemenea concentrare. Aşa că cei mai mulţi aleg să se descătuşeze, indiferent de cât de insignifiantă e de fapt recompensa. Nu pentru că nu şi-ar da seama de asta, ci pentru că pur şi simplu nu sunt în stare sau nu mai au chef să aştepte. Nu vă faceţi griji pentru mine", îmi închei peroraţia, „poate-am să învii după vreo câteva zile!")

Cine sunt eu?

Hai, nu mă lăsa să aştept! Nu vezi cum focul se-nteţeşte?

Cine sunt eu?

Azi vreau să fiu copil, doctore, azi vreau să mă copilăresc. Mama ţipă la tata, tata ţipă şi el. Azi îmi e teribil de frică, ai milă de mine şi ia-mă

de-aici. Nu mă hipnotiza, doctore, doar du-mă departe de acest Kansas, du-mă în Shambala sau în Shangri-La. Sau du-mă la Vamă, să-mi cânte Chirilă un cântec despre mare și sare și statul la soare!

Cine, cine, cine?

Sunt un nostalgic, doctore, sunt un paseist, mă dau în vânt după anii '50, atunci aș fi vrut să trăiesc, ba nu, sunt un produs al vremurilor actuale, întotdeauna mi-a plăcut tehnologia, am sentimentul că, dacă o cumpăr, dacă sunt mereu racordat la tot ce-i mai nou, e ca și cum n-aș face umbră pământului chiar degeaba...

Nu prea le am cu oamenii, mă simt stingher în preajma lor, ba sunt prea distant, ba prea prietenos, ba prea indiferent, ba prea insistent, ba vreau să le fac pe plac, ba sunt prea grăbit să-i dau pe toți dracului... Mi-ar plăcea să fiu înconjurat de animale, de mirosul acela al lor, umed și cald, de jivine blânde. Ba nu, îmi plac oamenii, ba chiar îi iubesc, eu însumi sunt om și nu refuz dragostea nimănui!

Consider că am greșit rămânând în țara asta de lapte, miere și căcat, ba cred c-am făcut foarte bine, doar unde era să mă duc?

Nu mă gândesc niciodată la sinucidere, e o prostie să-ți iei zilele, mai bine trăiești decât să fii mort, ba-i mai bine de-o mie de ori să fii mort, măcar în felul ăsta nu suferi!

Nu cred să am prea multe în comun cu majoritatea conaționalilor mei, cu toți acei romînizi mici la suflet și la stat, ba eu cred că ai totul în comun, răutatea lor rece, indiferența lor crasă și disprețul față de tot ce are viața mai pur să ofere!

Nu țin să-mi amintesc tot ce mi s-a-ntâmplat când eram mic, o, ba da, nu vreau să uit nici cel mai mic detaliu!

Nu trebuia să mă fac profesor, cum am putut să accept? Ba să fii înconjurat tot timpul de tineri optimiști și debordanți e un privilegiu, o baie de energie pozitivă într-un hotel de cinci stele!

Oare din cauza sodomiei s-a dus Samantha la maică-sa și i-a spus tot? Sau s-ar fi dus oricum? Multe voci s-au întrebat de ce maică-sa a fost de-acord să-și lase fata neînsoțită toată ziua, în compania unui bărbat necăsătorit, cunoscut la acea dată pentru, cum să zic, firea sa mai sprințară?

Dar cine a zis că s-a dus la maică-sa? S-a dus la prietenul ei și i-a spus doar că soră-sa a auzit conversația și ea i-a zis maică-sii.

Și tu chiar crezi asta?

Da, a spus-o chiar ea într-un interviu.

Zău? Și ce-a mai spus acolo?

Că maică-sa se oferise să meargă cu ea, dar Polanski a zis că mai bine nu.

Ce te uiți așa la mine, doctore? Nu mă crezi, te privește, n-am venit aici ca să mă umilești tu din irișii!

Bun, și totuși cine sunt eu?

a. Un evreu trist care n-a ajuns la Hollywood? (Posibil, doar că tu nu ești evreu.)

b. Un bărbat care se uită prea mult și vede prea puțin? (Posibil, dar tu nu prea ești bărbat.)

c. Un Regele Lear fără fetele lui? (Posibil, dar și regele Lear era mai bărbat decât tine!)

d. Un bărbat, în lipsa unui cuvânt mai bun? (Hai, fie...)

e. Un frustrat, o pană tristă, un ratat orgolios cu un sac de pretenții? (Așa mai vii de-acasă!)

Cred că ți-am povestit suficient despre mine, cred c-a-nceput să ți se urce la cap, cred c-a venit momentul să-ți spun și câte ceva despre tine, ce părere ai, nu? Te cunosc prea bine, doctore, te știu ca pe buzduganul, pardon, buzunarul meu interior, oi fi vorbit eu mult, dar în timp ce vorbeam, crezi că am stat degeaba? Te-am analizat, știu ce-ți poate pielea, nu mă mai păcălește pe mine ființa umană, din cauza divorțului alor mei, sau poate nu din cauza asta, m-am poziționat toată viața undeva în spatele meu, privind cu un ochi scârbit la tot ce mi se-ntâmpla, ca și cum i s-ar fi întâmplat altuia, am exercițiu, doctore, niciodată n-am contat prea mult pentru ceilalți, în schimb, am avut grijă ca ei să conteze pentru mine, iar printre „ei", mai nou te numeri și tu!

O, dar n-am vrut să zic asta, iartă-mă, iartă-mă din nou, nu știu de unde-mi vin asemenea gânduri,

poate nici nu sunt gândurile mele! Poate camera asta e de vină, poate ea mă face să zic tot ce zic, poate nu sunt, iarăși, decât victima unui complot existențial! O, doctore, fie-ți milă și izbăvește-mă de demonii forului interior, dă-mi răbdare și echilibru, m-am săturat să mă tot aplec într-o parte ca un vas rablagit, păcatele omenirii apăsându-mi pe creier, râsul clovnilor dementi propagându-mi-se monstruos în urechi...

Am fost în multe camere de hotel, dar niciodată într-o putoare ca asta!

Cum poți să stai aici? Cum e posibil ca un doctor de talia ta să aibă cabinetul într-o hrubă ca asta?

Sau stai, asta e camera ta ori e camera mea?

Pentru că nu-mi mai dau seama. Seamănă foarte mult și cu camera în care s-a prăpădit Augustina! Același pat, același dulap, același birou, ce-nseamnă asta, doctore? Și cum mama mă-sii am ajuns eu aici? Nu, chiar vorbesc serios. Nu mai țin minte nimic, când am venit aici prima oară, cum m-am prezentat? Și tu ce-ai răspuns?

Nu mai pot, doctore, nu mai pot! Stau în camera asta mizerabilă și tot ce fac e să mă uit pe pereți. Iar pereții sunt șubrezi. Șubrezi și coșcoviți, pentru că m-au cazat la ultimul etaj, iar când plouă, apa îmi curge în casă. Ca acum. Ce ciudat te-nvârte viața! Când eram student, am stat într-o cameră asemănătoare, dacă nu chiar identică. Aceeași suprafață,

același etaj, aceeași mizerie. Același mobilier. Aceeași dispunere a lui. Câți ani să fi trecut de atunci? 10? 15? 20? Nu mai țin minte. Dar stând acum în camera asta, am sentimentul că n-a trecut nici măcar o singură zi. Timpul pe unii îi îmbogățește, pe alții îi face mai înțelepți, pe mine toată trecerea asta m-a întors la locul de unde mi-am început viața de adult, acum 100 de ani. Fără nimic pe mine, fără nimic înăuntrul meu, pentru ce-am trăit, pentru ce-am murit de o mie de ori? Într-un film, eroul, odată ajuns într-o situație ca asta, s-ar porni să întreprindă ceva, poate chiar ceva greșit, dar greșeala tot întreprindere se cheamă. Pentru că asta fac eroii, nu? Ca filmul să poată merge mai departe, cineva trebuie să facă ceva. Doar că în viață lucrurile stau puțin altfel, nu-i așa, doctore? Viața poate să meargă înainte și fără ca eu să-mi născocesc ceva de făcut. De fapt, cam asta e tot ce știe viața să facă. Să meargă înainte fără să te întrebe și pe tine ce părere ai despre asta. Fără să te aștepte s-o ajungi din urmă. Fără să-i pese dacă, în timp ce ea merge, tu stai numai pe loc.

*

Treaz, într-o cameră de hotel unde o femeie nevinovată se pregătește să moară, unde un bărbat vinovat îi va deplânge curând moartea. Treaz,

într-o cameră de hotel în care un doctor nebun își ascultă pacientul vorbind. Treaz, într-o cameră de hotel unde domnul Fink își scrie romanul. Treaz, într-o cameră de hotel unde stă Dumnezeu și-și contemplă lucrarea. Și tot aici s-a cazat prințul cu pielea măslinie care acum se reface după o noapte agitată.

Am atins fundul, doctore, în sfârșit am dat cu curul de fund.

Am dat cu curul de fund și mi-e silă să mă culeg de pe jos. Așa că stau pe spate și admir lumea. Frumusețea ei intrinsecă. O, da, bunul meu doctor. Am tras tot timpul bățul cel scurt și cu fiecare tragere, lumea devenea din ce în ce mai urâtă. Dar mai ții minte ce zicea Alan Ball? Cred c-a venit momentul să contemplu din nou mirobolanta strălucire a tot ceea ce mă-nconjoară!

Mă voi urca din nou în mașină și voi porni în ultima cursă a vieții. Voi alege la întâmplare alți doi nenorociți, un el și o ea, întorcându-se din concediu, de la vreo nuntă sau de la vreo înmormântare, fără să aibă habar că le-a venit și lor rândul. Apoi voi accelera la maxim și, c-o smucitură scurtă de volan, îi voi trimite pe lumea cealaltă. Și pe mine odată cu ei. *Just like that!* Îngerul morții la datorie.

N-am să uit niciodată imaginea asta, un porumbel intrat în scara blocului, izbindu-se haotic de toți

pereții ca să iasă afară, „alegând" fiecare direcție posibilă, numai pe cea salvatoare nu. Eram copil și nu mă gândeam că oamenii sunt și ei ca niște porumbei și că, într-un fel, ar fi fost de preferat ca ușa să fie închisă. Dar acum înțeleg. Uneori, salvarea e aici, aproape, la îndemâna ta, dar cu toate acestea tu n-o poți vedea. E simplu. Dacă poți să accepți.

Dacă poți să accepți că uneori lucrurile au noimă doar atunci când nu încerci să le explici.

Dacă poți să accepți că uneori, cu cât vrei mai mult, cu atât universul se va încăpățâna să nu-ți dea.

Uită-te mai bine și-ai să-i vezi: *pasărea întunericului cocoțată pe umăr! Mușcând din viermele roșu și gras care-ți roade din suflet!*

Cine sunt eu? Tot nu mi-ai spus. Cine sunt și cine naiba mă cred, să mă iau de ai mei, când în lume sunt părinți care-și ard cu țigara copiii, care le dau să mănânce sendvișuri înghețate din congelator, care-i sechestrează în cămăruțe întunecate sau îi leagă de pat, tați care-și violează fiicele și mame care dau drumul la gaz și își bagă băieții cu capul în cuptor, monștri veniți parcă dintr-o altă lume ca să-și tortureze micuții după manuale scrise special pentru asta?

Cum îndrăznesc să mă iau de ei cu atâta naturalețe, când atâția copii sunt maltratați în cele mai grotești moduri cu putință? Cum îndrăznesc să mă

smiorcăi că nu știu ce mi-au făcut ei mie, când zilnic, probabil, sute de mii de copii suferă și mor din cauza inimaginabilului sadism al ființei umane? Cum îndrăznesc, când ar fi putut foarte bine să mă abandoneze într-un orfelinat, să mă dea spre adopție sau pur și simplu să-mi dea drumul pe-o apă într-un coșuleț de răchită?

Pentru o clipă rămân interzis de propria-mi întrebare. Dar apoi mă adun și-mi ofer un răspuns. Fiecare trăiește în așa fel încât ce i se-ntâmplă lui primează în fața a tot ce li se-ntâmplă celorlalți. E trist, dar adevărat. Dacă tu ai cancer, iar pe mine mă supără o indigestie, atunci poți să fii sigur că indigestia mea e mai sâcâitoare cumva. Chiar dacă pe-un palier îndepărtat îmi dau seama că lucrurile stau exact invers. Așa că voi continua să mă vait, eu, pușlamaua care nu știe să fie recunoscătoare pentru că i s-a dat viață. Care se-ncăpățânează să nu găsească în chestia asta ceva incitant. Care tot întreabă „cine sunt eu?", doar-doar o primi un răspuns care s-o mulțumească cât de cât.

Și care, oricine ar fi, s-a săturat să tot fie cine este acum!

Cortina se lasă, în timp ce o sală întreagă se ridică în picioare într-un ropot asurzitor de aplauze.

26

Iertare, sertare!

Ai crezut faza cu cancerul, doctore? La mine răspunsul e da. Am fost suficient de convingător? Ei bine, s-o fi văzut pe ea. Mi-a tot îndrugat verzi și uscate despre boală, durere și stat prin spitale, iar eu, ca un fraier, am crezut că vorbește serios. Și m-am panicat. Poate mai târziu, după ce mi-ar fi trecut panica, m-aș fi întors. „Da? Când? După ce muream?" M-a sunat să-mi spună părerea ei despre mine și să mă anunțe c-am picat testul. Și, implicit, că ea pierduse pariul. „Ce test? Care pariu?", mi-am exprimat, naiv, nedumerirea. Pariul pe care-l pusese cu taică-meu. Pariul care zicea cam așa: „Dacă tu crezi că poți să faci din el bărbat, eu te iau de nevastă". Pentru că de amantă o luase deja. De amantă, cum să zic, o avusese...

La-nceput am crezut că nu-nțeleg eu bine, că e ceva acolo care mă depășește. Dar nu era mare lucru de înțeles. Amantul și amanta puseseră un

rămășag, iar amantul ieșise câștigător, așa cum ieșea el de fiecare dată. „Dar mai e ceva", mi-a spus ea. „Doar nu crezi că m-aș fi măritat cu unul ca el... Nu m-am născut ieri, am văzut ce fel de om e. Dar aș fi vrut, mi-ar fi plăcut să-i demonstrez că se-nșală în ceea ce te privește. Din păcate însă, a avut perfectă dreptate." „Cum să nu! Dar se mai pune problema? El are întotdeauna dreptate! Mai ales atunci când nu are!" M-am ofticat, m-am ofticat rău de tot și, chiar dacă acum mi-ar plăcea să spun că mă așteptam la așa ceva din partea ei, iar din partea lui ce să mai vorbesc, trebuie să recunosc că nu mă așteptam.

Drept pentru care am decis să fac și eu ceva. Ceva în replică, înțelegi, în bunul meu stil... reactiv, de om lipsit de vitamina B. Doar că nu știam prea bine ce.

I-o datorez lui Philip Roth, aș putea spune. Ideea, vreau să zic, inspirația. Tocmai terminasem de citit o carte, *Teatrul lui Sabbath* îi zice, un roman care nu mă prinsese de la început, dar pe care, până la urmă, îl găsisem interesant și în care personajul principal, acest Sabbath din titlu, un ins reprobabil, cu un comportament dezgustător (și care, într-un fel ciudat, îmi aducea aminte de taică-meu), se apucă la un moment dat să cotrobăie prin sertarele unei femei atrăgătoare, dar cam pârguită de-acum, în căutare de fotografii obscene

și, culmea, chiar le găsește, fotografii cu ea goală, de când era mai tânără, în tot felul de ipostaze „compromițătoare", și pe care individul, cu mintea lui de pervers, le interpretează ca fiind o dovadă certă de disponibilitate sexuală de care își propune să profite. Și în timp ce citeam, în timp ce dădeam pagină după pagină, curios să aflu de ce mai era în stare acest ticălos, cât de jos putea să coboare pe scara depravării și înjosirii de sine, m-am gândit sau mai bine zis mi-a trecut, așa, prin minte dacă n-ar fi posibil să găsesc și eu la Valentina asemenea delicii. Drept pentru care, animat de-această curiozitate morbidă, m-am întors într-o zi acasă, în fosta mea casă, la o oră când știam că proprietara avea să fie plecată, și-am început să-i umblu și eu prin sertare. Deja la momentul acela eram aproape convins – până la urmă, ce femeie frumoasă nu-i și un pic vanitoasă? – de legitimitatea incursiunii mele și, într-adevăr, n-a trebuit să caut prea mult. Ce-am găsit eu nu se afla într-un sertar, ci într-o cutie de pantofi amplasată în cel mai întunecos ungher al imensului ei șifonier, și nu erau poze, ci un DVD marca SONY, însă conținutul era cam același, o grămadă de fotografii cu ea goală, pozând ca o vedetă *Playboy*, ceea ce, recunosc, m-a cam excitat, dar excitarea n-a durat foarte mult, dat fiind că în folderul cu poze mai era unul pe care poate făceam mai bine dacă nu-l deschideam, știi cum se spune, *ignorance is bliss*, dar deja era prea

târziu pentru asta, nimic nu-mi mai putea stăvili avântul masochist, așa că l-am deschis și pe ăsta, iar ce mă aștepta acolo, ca un fel de blestem antic dintr-un film cu Harrison Ford, era o salbă de filmulețe, paișpe la număr, cel mai vechi de vreun an și jumătate, cel mai nou de câteva săptămâni, toate înfățișând-o pe Valentina făcând sex cu un bărbat mai în vârstă pe care, cu groază, l-am recunoscut a fi nimeni altul decât bătrânul meu tată, tatăl meu cu spadixul la vedere, alături de logodnica mea, uitându-se cu neobrăzare la cameră (la mine!) în timp ce se-mpingea cu frenezie în ea, o, da, doctore, m-a durut! M-a durut drept în inimă, cum pe el l-a durut drept în spadix, dacă l-o fi durut și în ăsta, m-a săgetat în tărtăcuță cum pe ea o săgetase-n târtiță, dacă o săgetase în ceva. Iar când, după zeci sau poate chiar sute de vizionări și tot atâtea răzgândiri, în cele din urmă mi-am făcut curaj și i-am aruncat Valentinei DVD-ul în față, știi ce mi-a zis? Ei, mi-a zis ea mai multe, ca de exemplu cum am avut tupeul să-i caut prin lucruri și să mă mai dau și de gol pe deasupra, cum de-am avut neobrăzarea să vin la ea cu DVD-ul, după ce mai-nainte am dat bir cu fugiții ca cel mai laș dintre lași, că ce mă privește pe mine cu cine se culca ea înainte de a ne cunoaște noi doi și cum pizda mă-sii de-a uitat să schimbe yala la ușă, iar într-un final – și aici voiam să ajung – că toate filmulețele alea sau poate nu toate, dar cele

mai multe nu reprezentau altceva decât un test, un test de fidelitate, prin care a vrut să vadă cât de înnebunit era taică-meu după Cătălina lui dragă, cât de disperat era după floricica ei ca să-şi refuze o alta. Nu părea să-nţeleagă cât de tare mă rănise descoperirea pe care-o făcusem, iar eu, în pofida tupeului iniţial, treceam acum printr-o fază de profundă stupefacţie, care mă făcea inapt pentru încă o scenă sau, mai bine zis, pentru a o continua pe cea începută, aşa cum se întâmplă de fiecare data când, la finalul unor asemenea clipe de confruntare şi suprem adevăr, realizezi cât de uriaş e hăul dintre tine şi ea, cât de numeroase sunt chestiile care vă separă, aşa încât două planete aflate în sisteme solare diferite par dintr-odată a avea mult mai multe în comun decât voi. Am lăsat să treacă un timp, după care l-am abordat şi pe taică-meu. „O, fiule", mi-a zis el cât se poate de calm şi senin (în pofida abordării mele furtunoase), „ştii doar că ai o rezistenţă scăzută la viaţă, te descumpăneşti uşor şi-ţi revii greu, cine naiba te-a pus să-i cotrobăieşti prin sertare? Uite cum stă treaba", a continuat el, exersându-şi tonul sfătos, „să ştii că, de fapt, totul a fost parte dintr-un test, un test prin care am vrut să văd cât de bună poate să fie. Ca soţie, vreau să spun, ca soţie! Şi, evident, aşa cum ţi-ai dat şi tu seama, rezultatul a fost catastrofal". Deci asta era, se testaseră reciproc şi fiecare îl declarase pe celălalt respins. Mai rămânea

un mic detaliu, şi-anume că testarea se făcuse pe socoteala prostului. Dar, tocmai pentru că era prost, n-avea să conteze prea mult, nu-i aşa? „Bun", i-am zis, încercând să nu mă gândesc prea mult la vorbele lui, „dar cum rămâne atunci cu pariul pe care l-aţi pus? Că mie aşa mi-a spus Valentina, că aţi pus un pariu... Chiar sunt curios, dacă aş fi trecut testul cu cancerul, dacă aş fi fost suficient de «bărbat» şi nu dădeam bir cu fugiţii, ce-ai fi făcut? Divorţai şi de Cătălina ca să te căsătoreşti cu logodnica mea? Chiar ai fi fost în stare de una ca asta?". M-a privit pe jumătate surprins, pe jumătate condescendent. Apoi a izbucnit în râs. „Da' cum erai să-l treci, fiule?", mi-a strecurat el printre hohote. „Spune tu, sincer acuma, chiar crezi că i-aş fi spus tot ce i-am spus dacă aveam şi cea mai mică îndoială că m-aş putea înşela?"

I-aş fi scris lui Roth să-l întreb el cum ar fi procedat într-o situaţie ca asta, dar nu-i ştiam adresa de e-mail. Le-aş fi scris lui Allen şi lui Polanski, dar insistaseră să nu-i mai caut eu, c-au să mă caute ei. I-aş fi scris Augustinei, s-o întreb dacă m-a iertat şi dacă nu cumva pe lumea cealaltă e mai bine decât pe asta, dar ceva îmi spunea că n-aveam să primesc vreun răspuns.

Aşa că tot ce-am făcut a fost să plec capul. Să plec capul, să-nchid ochii şi să mă gândesc la ce-aş fi putut face într-o situaţie ca asta.

27

Izbăvire

O, doctore, n-am vrut să-ţi devin simpatic, am vrut doar să mă asculţi. Să mă asculţi şi să-mi spui dacă ce-am făcut e justificat. Pentru că ce-am făcut eu, decupat din context, ar putea fi clasificat drept oribil.

Pentru că ce-am făcut a fost să mă duc la Cătălina şi să-i arăt şi ei DVD-ul. Să ne uităm împreună la omul cu spadixul şi la femeia înflorită. După reacţia plină de blazare a celor doi, voiam şi eu să smulg de la cineva un strigăt, un geamăt, un urlet. Acum, nu uita, Cătălina e o copilă de numai vreo douăzeci de ani, iar la vârsta ei fie eşti extrem de nesăbuită, fie extrem de timidă, iar ea, spre norocul meu, face parte din prima categorie. Faţă de mine se comportă normal, nu se trădează prea mult. Îşi muşcă puţin buzele, îi tremură puţin glasul, închide puţin ochii, ca şi cum n-ar mai putea să se uite. Dar de-abia când ajunge singură

cu taică-meu se dezlănţuie cu adevărat. A crezut în el, a fost lumina ochilor ei, iar acum să-l vadă în ipostazele astea e mai mult decât poate ea suporta. E absurd, e nedrept, e revoltător! Nu-şi dă seama când îşi pierde cumpătul, iar cuţitul, cuţitul era pur şi simplu acolo, la îndemână. L-a înfipt de vreo zece ori în carnea cam zbârcită a soţului ei, dar nici de asta n-a fost foarte conştientă. Ţine minte doar că era foarte furioasă. Şi că el o ţinea pe-a lui, că totul a fost un experiment ca să-i testeze Valentinei fidelitatea. Ca şi cum Valentina ar fi fost o combină muzicală.

Da, doctore, cam asta s-a-ntâmplat. Zic „cam" pentru că poate nu s-au întâmplat toate chiar aşa, dar cu siguranţă aşa ar fi trebuit să se-ntâmple, aşa ar fi fost *corect* să se-ntâmple. Dacă m-am gândit la taică-meu cu ură înainte de asta? Poate m-oi fi gândit. Dacă i-am dorit moartea? Hai să spunem că, odată, demult, pe când eram copil, bătrânu' m-a avertizat să nu umblu niciodată desculţ de-un picior, pentru că altfel cineva foarte drag mie va muri. „Vrei să mor?", mă-ntreba el. „Vrei ca tăticu' să moară?" „NU!", îi răspundeam eu, îngrozit. „Atunci pune-ţi şoseta mai repede!" Nu ştiu de unde-o mai scosese şi pe asta, dar aşa-mi spunea. Şi, cumva, mi s-a-ntipărit în cap treaba asta! Deci hai să zicem că mi-am scos tacticos o şosetă şi-am aşteptat răbdător. Dar cam atât. Şi

sper că nu m-ai crezut la faza cu darul, știi tu! Ar fi o mare prostie, e real, însă numai în mintea mea dusă...

După moartea lui taică-meu, parcă am renăscut. Nu de la început, am avut nevoie de o perioadă de detoxifiere și a mai fost și scandalul care s-a iscat: politician infidel ucis de soție geloasă, fiul și el implicat etc., etc. Dar apoi, treptat, norii au început să se risipească. Nu-mi dădusem seama cât de mult mă-nnegura existența lui. Acum mă uit înapoi și pur și simplu nu mă recunosc. Atâta frustrare, atât pesimism, puțin a fost să nu-mi pun ștreangul de gât! De fapt, dacă nu era Cătălina, sunt sigur că s-ar fi ajuns și la asta. Cineva trebuia să moară. Bine că până la urmă n-am fost eu ăla.

La scurt timp după înmormântare, Valentina a dispărut. Nu mi-a lăsat niciun bilet, nu mi-a dat niciun telefon, nici măcar un SMS, acolo. Am presupus că se săturase să fie tot timpul în atenția presei, și încă într-un mod atât de nociv, și a decis să se întoarcă la ea în țară. Oricare i-ar fi fost motivul, oricare i-ar fi fost decizia, nu mă interesează. Sper doar ca destinele noastre să nu se mai intersecteze niciodată.

Judecătoarea a fost îngăduitoare cu Cătălina. Avusese și ea un soț infidel care ar fi meritat să moară de o sută de ori. Și au mai fost și banii.

Plus circumstanțele atenuante. Existența unui copil mic a contat și ea. Avocatul – bun, de asemenea. Cătălina a fost condamnată la 7 ani de închisoare. Dacă are să se poarte frumos, am înțeles că poate să iasă și după vreo 3. Poate chiar mai rapid, rămâne de văzut.

Copilul a rămas în grija Grațielei, dar, din când în când, îi mai dau și eu o mână de ajutor. E un băiețel, Paul se numește. Acum că taică-său nu mai e, cred că are toate șansele să se bucure de o copilărie fericită. Mă gândesc uneori dacă n-ar trebui să am și eu un copil cu Cătălina. Sunt zile când ideea mi se pare fezabilă și zile când perspectiva îmi sună absolut deplorabil, o glumă proastă în cel mai bun caz. Oricum, mai întâi de toate ar trebui să ne căsătorim (nu uita, îmi plac anii '50, când toată lumea se căsătorea), și nu știu dacă îmi mai doresc una ca asta. De când e în închisoare, ne vedem măcar de trei ori pe săptămână. În cea mai mare parte a timpului e senină, binedispusă și încrezătoare în viață (chiar și după tot ce s-a întâmplat), și-mi aduce aminte de Augustina, la-nceputul relației noastre. Brunetă, ochi verzi, corp și moacă de franțuzoaică. Cred că întotdeauna am avut o slăbiciune pentru ea, deși, când trăia taică-meu, n-am îndrăznit să mă gândesc prea mult la asta. Într-o zi, după ce-am făcut dragoste (este extrem de excitabilă, nu-mi amintesc să fi văzut o femeie

care să se excite mai ușor), am întrebat-o cum a reușit ipochimenul s-o facă să-i cadă în plasă. Bun, n-am folosit chiar cuvintele astea, n-am vrut s-o jignesc. Mi-a zis că era genul de om care o făcea să se simtă importantă, mereu în centrul atenției, ca și cum nimic n-ar mai fi contat pe lume în afară de ea. Și că, dacă se prefăcea, atunci o făcea foarte bine. „Probabil că nu se prefăcea", i-am zis. „Doar că avea talentul ăsta de a-și decupa viața în tot felul de forme, după care sărea de pe una pe alta, trăind mereu intens și deconectat fiecare formă, triunghi, pătrat sau ce-o fi fost ea, o lume în sine la care se putea întoarce sau nu, în funcție de dispoziția în care se-ntâmpla să se afle."

Dacă nu mă văd tot timpul cu Cătălina e pentru că cealaltă jumătate din existență am hotărât să mi-o petrec cu Ofelia. Nu, cu ea n-am făcut dragoste, nici nu se pune problema, e ceva extrem de incitant și numai în a sta de vorbă c-o tânără fată, în a-i inspira parfumul și a-i admira textura fină a pielii, fără a dori neapărat să-i penetrezi și vaginul. Sunt momente când chiar mă distrează părticica asta de viață. Mă distrează și mă relaxează, pentru că îmi dă libertatea să fiu altcineva. Îmi dă voie să fiu Filip Damian. Filip Damian, scriitorul damnat. Sau ce-o fi fost el. Ofelia a găsit într-un sfârșit cele câteva pagini din romanul pe care ar

fi trebuit să-l termine Damian și mi le-a dat și mie să le citesc. Nu scria rău. De fapt, chiar m-a prins. M-a prins suficient de mult ca să-mi doresc să știu cum s-ar fi terminat cartea asta. Ofelia m-a întrebat de ce nu o scriu eu. Fără pretenția de a intui încotro s-ar fi îndreptat lucrurile dacă Damian ar fi apucat să mai scrie. Fără pretenția de a fi scriitor. Chiar și fără pretenția de a o duce la bun sfârșit. Fără nicio pretenție, doar așa, o joacă, de dragul de a face ceva. Nu știu. Mă mai gândesc. Poate am să încerc, deși poate cel mai bine ar fi să nu fac nimic. Ispita anonimatului mă-nsoțește permanent, ca o femeie frumoasă care-ți face ochi dulci de la o oarecare distanță. Cât poți să te prefaci că n-o vezi? Oricum, dacă te-am făcut și pe tine curios, îți stau la dispoziție.

O altă variantă ar fi să-ncerc să dau de nevastă-sa. Să dau de ea și să văd după aia cum evoluează lucrurile. Nu știu ce i-aș spune, poate că sunt mediu, că am primit un mesaj de la soțul ei cum că romanul trebuie să vadă lumina tiparului. Sau că nu trebuie. Mă întreb cum arată această fostă soție. Dacă e tânără sau bătrână, frumoasă sau urâtă, dacă e din nou soția cuiva și ce părere ar avea despre mine. Mă întreb dacă ar trebui ca ei să-i dau să citească scrisoarea.

La ceva timp după ce m-am mutat am găsit-o. Mi-ar fi plăcut să mă pot lăuda cu uimitoarele

mele *powers of observation*, vorba bătrânului Waters, dar, sincer să fiu, a fost o pură întâmplare. Mă uitam după un păianjen, îi urmăream traseul încercând să mă conving dacă-i real sau nu, când, deodată, mi s-a părut că-l văd dispărând după oglindă. Și căutându-l pe el, am dat peste ea. Scrisoarea de sinucidere. Pe care Damian o scrisese, dar nu mai dorise s-o facă și publică. Sau poate mai sperase, chiar și-n al doispelea ceas, că nu-și va duce intenția până la capăt.

„O, dulce Românie", începea el, „cât de permisivă mai ești! Cum îi lași pe toți să-și facă de cap! Să ți se urce în cap! Te-ai culcat pe-o ureche, te-ai lăsat pe tânjală, ai scăpat hățurile din mână, *you're going straight to the dogs*, cum zice englezul. Unde-s brațele nervoase, unde-i candida vâltoare, în jurul meu se-nvârt șmecheri și șmenari care nu se gândesc decât la cum să te facă, fiii-ți mândri s-au cam prăpădit, au murit ca fraierii în '89 sau au plecat în Canada după '90, visul de răzbunare l-au avut doar minerii, ei sunt îngerii iubirii, îngerii de pace, ăia de luminează lumea-n zbor cu lanternele lor. Tânără mireasă – nu mai e cazul, ai îmbătrânit și ai îmbătrânit urât, dulce-amara mea țară, o mireasă Havisham așteptând să se întâmple vreo minune, uite ce e, iubito, nu se va întâmpla niciuna. Ei, dar hai, nu te supăra acum. N-am vrut să te-amărăsc, n-am intenționat să te jignesc, mai

ales acum, în preajma Crăciunului. Nu lua *ad litteram* vorbele Poetului, era cam exaltat de felul lui, plus că scria în secolul al XIX-lea, el însuși un secol cam exaltat, plin de visuri de glorie, fală și mândrie. Expansionism, adică. Cuceriri. Asuprire. Rasism. Ai și tu din ăsta suficient, măcar din celelalte să n-ai. Ce vreau să spun e să lași republica aia în pace, n-o mai tachina, nu-i mai face propuneri, dacă vrea neapărat, o să vină ea la tine. Plus că la tine-n casă e o harababură de nedescris, poate n-ar strica să faci niște curățenie pe-aici mai întâi. Să-ți stabilești prioritățile, că acuși vine Anu' Nou, poate n-ar strica să-ți întocmești și tu niște *resolutions*, știi tu, ca americanii. Sau dacă n-ai chef, dacă e prea greu, prea mult, prea târziu, prea ca o țară normală, putem oricând să ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic, că de douăzeci și patru de ani încoace nu se întâmplă nimic, nimic rău vreau să spun, amăgirea funcționează dacă gândești pozitiv, totul ține de concentrare, «Adidas Torsion – dacă vrei cu adevărat, poți», circula o vorbă cândva, așa că hai să ne concentrăm împreună și să ne gândim la toate lucrurile frumoase care s-au întâmplat, la culorile vesele în care ai început să te-mbraci an după an, la NATO și la UE, uei ce bine mai e, cine are de comentat comentează, pentru că-l roade invidia, de fapt, nu-i nimic putred sau dubios la mijloc, putoarea nu venea de la tine, ci de la

mine, eu put, hai, iartă-mă încă o dată, după ce că te stresez, mai miros și-a pește stricat, mi s-a-mputit somonu' în frigider de atâta belșug, mi-e atât de bine, sunt atât de fericit, încât începe să mi se facă frică, lucrurile se schimbă de la sine și întotdeauna în bine, hai noroc și LA MULȚI ANI! A, și dacă prin absurd totuși, mâine sau poimâine, de Crăciun sau de Anu' Nou, va scrie în ziare că m-am prăpădit, că m-au găsit strivit de caldarâm, mort în cameră, atârnând de lustră sau c-o pungă de plastic în cap și cu stomacul plin de pastile, tu să știi că de fapt, «eu m-am însurat/ C-o mândră crăiasă,/ A lumii mireasă;/ Că la nunta mea/ A căzut o stea;/ Soarele și luna/ Mi-au ținut cununa./ Brazi și păltinași/ I-am avut nuntași,/ Preoți, munții mari,/ Păsări, lăutari,/ Păsărele mii,/ Și stele făclii!». Căci așa va fi!"

Mda. Ce să zic, și numai pentru scrisoarea asta și tot merita să moară! OK, OK, exagerez. Dar sincer acum, nu m-a dat gata. Poate nici pe el nu-l dăduse și de-aia, în final, a renunțat la idee. La ideea de-a o mai lăsa. Uneori, știi cum se spune, o imagine valorează cât o mie de cuvinte. Scrisoarea avea cam cinci sute. Cu atât mai ușor deci.

Am lăsat la sfârșit vestea cea mai bună, evanghelia mea personală. Vestea cea mai bună este că m-am mutat din nou în apartamentul copilăriei, unde,

de la geamul de la baie, pot privi din nou munții înalți și semeți, pot vedea tot ce se-ntâmplă pe stradă fără ca strada să vadă tot ce se întâmplă cu mine. S-au schimbat multe în casă, aproape că n-am recunoscut-o când am intrat prima oară, dar geamul era tot acolo. Acum nici măcar nu mai trebuie să mă ridic pe vârfuri...

Deci închei aici. Cu optimism. Cu speranță într-un viitor mai bun. Într-un viitor în care să nu mai trebuiască să fiu ceea ce am fost. Într-un viitor în care să fiu oricine am chef. Simultan sau pe rând, unul sau mai mulți, în funcție de dispoziție, în funcție de disponibilitate. Am planuri mari, iar trecutul, cu filmele lui cu tot, nu mai face parte din ele. Așa că adio, domnule Polanski, adio, domnule Allen, oriunde v-ați afla și orice ați face, mi-ați plăcut, am convingerea c-am învățat o groază de la voi, dar mi-a venit și mie timpul să renasc. Cât despre filmele *noir*, despre lumina întunecată care mi-a ținut companie, ca un prieten adevărat, de-a lungul nopților albe în care mi-am contemplat dispariția, tot ce pot să spun este că n-am să vă uit niciodată. Ceea ce nu-nseamnă c-am să-mi amintesc de voi în fiecare zi.

Și o ultimă precizare. Sper să nu mă-nțelegi greșit, dar, deși ți-am spus atâtea, nu-i ca și cum ți-aș fi spus tot. Sunt anumite porțiuni ale existenței mele de care eu însumi mă îndoiesc. De parcă

nu mi s-ar fi întâmplat mie sau de parcă mi s-ar fi întâmplat, dar într-o altă existență, pe care-mi vine greu s-o corelez cu cea de acum. Umbre de locuri, umbre de oameni, umbre de fapte. Uneori, imposibilitatea de a uita anumite lucruri ne face incapabili de a ni le aminti pe toate celelalte. Poate, într-o zi, am să revin cu niște completări.

Alte lucruri pur și simplu n-aveau ce căuta aici. Cărțile pe care le-am citit, cei câțiva prieteni din copilărie, locurile de joacă, tabletele de Cavit, căzătura într-un puț și cum am stat acolo, prizonier al broaștelor, până ce strigătele mi-au fost auzite, țigările Gitanes din liceu și cum, din cauza lor, am vrut mai târziu să rămân la Paris, deși, dacă mă gândesc bine, și aceste segmente din viață îmi par destul de neverosimile, ca atunci când visezi ceva familiar, după care, dintr-odată, plăsmuirea începe să-și facă de cap și ești aruncat în lumea doctorului Parnassus. *Lumea asta nu e singura în care trăim. Viața asta pe care o ducem aici nu e singura pe care o avem. Căci, dacă ar fi singura, n-ar avea cum să fie atât de urâtă.* Mai ții minte? Am început să aud din ce în ce mai des vocea asta, îmi pare din ce în ce mai familiară, dar tot nu-mi dau seama cui îi aparține. Uneori, în timp ce ea își declamă cuvintele, eu mă joc cu pisicuța aceea cochetă. E albă cu negru și am botezat-o Matilda.

Apoi mai sunt toate lucrurile acelea despre care ai vrea să vorbești, dar nu te simți în stare. Femeile care mă trag după ele afară din casă și o făptură bizară, nu moartă, dar parcă nici vie, care pretinde că mi-ar fi soră. Vezi, nici n-am pomenit-o vreodată, iar detaliile nu mai au acum niciun rost. Ideea e că tot timpul ceva rămâne pe dinafară. La-nceput, când am conștientizat chestia asta, m-am simțit frustrat. Dar acum îmi dau seama că e normal să se-ntâmple așa. Până la urmă, nu cred că suntem făcuți să avem dreptate, ci doar să ne dăm cu părerea. Cine pretinde altfel fie e mincinos, fie se păcălește singur.

Dincolo de asta, sunt zile când aș vrea să nu-mi mai amintesc nimic din tot ce s-a-ntâmplat. Să mă trezesc într-o dimineață și, citind ceva despre mine, să pot zice „bine că nu sunt eu în povestea aia". Mă întreb câți oameni gândesc la fel. Câți dintre noi și-ar da un sfert din viață dacă ar ști că nu vor regreta niciodată restul de trei.

Epilog

Uneori visez c-am murit, dar înainte de asta visez că l-am omorât. De fapt, ce visez e numai conştientizarea că l-am omorât, nu şi cum am făcut-o. Visez că ştiu că l-am omorât, visez că ştiu de ce l-am omorât. L-am omorât pentru că prezenţa lui nu-mi făcea cinste, înţelegi? L-am omorât pentru că ori de câte ori mă gândeam la el ceva se-nntuneca în mine. Aşa că m-am concentrat asupra lui şi i-am chemat moartea. Dar apoi se-ntâmplă ceva ciudat. Se-ntâmplă că dispariţia lui nu-mi oferă acel mult aşteptat sentiment de uşurare. De fapt, moartea lui mă-mpovărează şi mai tare. Nu numai că n-am rezolvat nimic, dar am făcut ceva rău, reprobabil. Nepermis. Ceva pentru care va trebui să dau socoteală. Şi atunci mă gândesc dacă nu cumva am făcut ce-am făcut tocmai ca să fiu pedepsit. Ca să-mi găsesc acea justificare de-a ieşi pentru totdeauna din scenă. Şi în momentul acela îmi dau seama că exact asta s-a-ntâmplat. Am mai

chemat moartea o dată, iar moartea a venit promptă, ca şi când aş fi făcut o comandă la taxi. Doar că, de data asta, am chemat-o la mine. Şi culmea, după asta visez că vorbesc cu tine. Dar tu nu eşti doctor. Numai că aşa-mi place mie să-ţi spun, Doctore. Poate pentru că odată ai fost, poate pentru că trebuia să-ţi spun într-un fel. Nu ştiu. Tu îmi zâmbeşti şi-mi spui că ea e aici. Iar eu înţeleg imediat la cine te referi. Şi e ca şi cum aş fi viu. Doar că e mult mai bine decât atunci când eram.

Cuprins

Cuvânt-înainte 7

Prolog 9
1. Undeva, într-o cameră de hotel. 11
2. Un frate mai mic 19
3. Mai bun? La ce bun? 25
4. Născut pe 18 august 30
5. O poveste mai lungă 41
6. Iubesc femeia! 50
7. La-nceput a fost Augustina 54
8. Norii negri 61
9. Le Grand Hôtel 66
10. După aceea Olivia 70
11. Şi-n final, Valentina. 78
12. Intermezzo retoric. 86
13. Schimbarea la faţă. 87
14. Lămuriri suplimentare 92
15. Marele C. 97
16. *Ramble on!*. 104
17. O nestemată 113
18. Lumi paralele 121
19. *Bitter in the Moonlight* 126

20. *Analyze this!* 147
21. *Total Recall* (la rugămintea idolilor mei) 150
22. Scurt tratat de interpretare a viselor. 157
23. *Intermezzo noir* 174
24. Filip Damian. 178
25. Cine mai e și ăsta? 188
26. Iertare, sertare! 206
27. Izbăvire 212
Epilog 224

proză EGO

au apărut:

Cezar Paul-Bădescu – *Tinerețile lui Daniel Abagiu*
Mariana Codruț – *Ul Baboi și alte povestiri*
Radu Pavel Gheo – *Fairia. O lume îndepărtată*
Ioana Baetica – *Fișă de înregistrare*
Adrian Schiop – *pe bune/pe invers*
Lucian Dan Teodorovici – *Atunci i-am ars două palme*
Cosmin Manolache – *Ce față cumplită am*
Dan Țăranu – *Al patrulea element*
Dragoș Bucurenci – *RealK*
Ionuț Chiva – *69*
Claudia Golea – *Vară în Siam*
Bogdan Suceavă – *Venea din timpul diez*
Cătălin Mihuleac – *Ratarea unui setter*
Veronica A. Cara – *Petrecere cu mama*
Petre Barbu – *Blazare*
Silviu Gherman – *Scurta și plictisitoarea viață a lui Kjus*
Sorin Stoica – *O limbă comună*
Filip Florian – *Degete mici*
Dumitru Ungureanu – *Tunul filosoafei*
Adrian Buz – *Zidul moale*
Mircea Gheorghe – *Partida de canastă*
Tudor Călin Zarojanu – *Sfârșitul lumii*
Liviu Bleoca – *Erotikon*
Cecilia Ștefănescu – *Legături bolnăvicioase*
Paul Cernat, Andrei Ungureanu – *Războiul fluturilor*
Cătălin Lazurca – *Celebrul animal*
Dan Lungu – *Băieți de gașcă*
Lucian Dan Teodorovici – *Cu puțin timp înaintea coborârii extratereștrilor printre noi*
Florin Lăzărescu – *Trimisul nostru special*
Mariana Gorczyca – *Chefiul nu se organizează, vine de la sine*

Un bărbat îi spune unui „doctor" povestea sa, care pare desprinsă dintr-un film. Deşi îşi disprețuieşte tatăl, pe zi ce trece îi seamănă tot mai mult. Dezastrele se ţin lanţ în viaţa lui încă din copilărie, când, după divorţul părinţilor, mama (cu probleme la fel de mari ca şi tatăl) îi moare într-un accident de avion. Pe măsură ce se „maturizează", el transformă seducerea femeilor într-o adevărată obsesie, fără să conştientizeze prea bine acest lucru. Ori de câte ori încearcă să schimbe ceva, viaţa îl pune cu botul pe labe, toate relaţiile sale terminându-se printr-o tragedie. Moartea pare să-l însoţească la fiecare pas, dar nu-l atinge niciodată. Asta până ce într-o zi se hotărăşte s-o cheme la el. Nu înainte însă de-a mai face o ultimă confesiune...

Carte recomandată de:

Librarium

bookaholic.ro

Radio România Cultural

EDITURA POLIROM

www.polirom.ro

Carte publicată şi în ediţie digitală